

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

ΤΗΣ

ΘΩΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΑΜ. 22 ΈΤΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ 2004

ΜΕ ΤΙΤΛΟ

*Οι διαστάσεις της ανεργίας στα κράτη μέλη της
Ευρωπαϊκής Ένωσης: πολιτικές και σχέδια δράσης
σε συγκριτική προοπτική*

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ
ΜΕΝΔΡΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΡΕΘΥΜΝΟ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2006

ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

1. ΜΕΝΔΡΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ

2.

3.

Ημερομηνία Αξιολόγησης:

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το πρόβλημα της ανεργίας αποτελεί τις τελευταίες δεκαετίες κεντρικό θέμα ανησυχίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι δείκτες της ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρούνται τις τελευταίες δεκαετίες συνεχώς σε υψηλά επίπεδα, γεγονός που επιβεβαιώνει το μέγεθος του προβλήματος της ανεργίας με το οποίο τα κράτη-μέλη βρίσκονται αντιμέτωπα. Η διακύμανση των ποσοστών της ανεργίας σε κάθε κράτος μέλος ξεχωριστά αποδεικνύει όμως ότι το φαινόμενο της ανεργίας παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γεγονός που ενισχύεται περισσότερο μετά την πρόσφατη διεύρυνση με την ένταξη των δέκα νέων κρατών μελών. Οι διαφοροποιήσεις που καταγράφονται στους σχετικούς δείκτες θέτουν σημαντικά ερωτήματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα των πολιτικών που υιοθετούνται από τα κράτη μέλη, καθώς και με την στάση των κυβερνήσεων απέναντι στην καταπολέμηση της ανεργίας. Η αύξηση της απασχόλησης και η επιστροφή στο αίτημα της πλήρους απασχόλησης αποτελούν μια ολοκληρωμένη αλλαγή στις οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές, ενώ συνθέτουν έναν από τους βασικούς στόχους της Λισσαβόνας, εστιάζοντας κυρίως στις ομάδες ατόμων που έχουν πληγεί περισσότερο από την ανεργία.

Η παρούσα εργασία εξετάζει το φαινόμενο της ανεργίας, όπως αυτό εξελίσσεται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 1993-2004, μέσα από τους δείκτες μέτρησης της συνολικής ανεργίας, αλλά και τους ειδικότερους δείκτες που αφορούν τη μέτρηση της ανεργίας σε επιμέρους ομάδες του πληθυσμού. Παράλληλα με την εξέταση της διαμόρφωσης του φαινομένου της ανεργίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο αυτή η εργασία μελετά την διαμόρφωση των ποσοστών απασχόλησης που καταγράφονται στα κράτη μέλη, στοχεύοντας στην διαπίστωση της συνάφειας που προκύπτει ανάμεσα στην εξέλιξη των ποσοστών απασχόλησης των κρατών μελών και των ποσοστών μερικής απασχόλησης με τα αντίστοιχα ποσοστά ανεργίας που εμφανίζουν τα κράτη μέλη.

Η εργασία διερευνά την εξέλιξη της ανεργίας και της απασχόλησης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ επιπρόσθετα επιχειρεί στη βάση επιμέρους δεικτών να ομαδοποιήσει τα επιμέρους κράτη και να αναδείξει τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν. Τέλος η εργασία εξετάζει τους παράγοντες που καθορίζουν το βαθμό επιτυχούς ή μη ένταξης των ανέργων στην αγορά εργασίας, μέσα από την εξέταση των επιμέρους πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών, για τις ομάδες του πληθυσμού που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία.

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Της Θώμου Γεωργίας γεννηθείσας στις 10-03-1975 στα Χανιά Κρήτης

Βασικές σπουδές: Απόφοιτη του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Νοέμβριος 1998). Σήμερα μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτική Ανάλυση και Θεωρία» του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Εργασιακή εμπειρία: Από το Μάρτιο του 2003 εργάζεται στο Κ.Π.Α (Κέντρο Προώθησης της Απασχόλησης) του ΟΑΕΔ Ρεθύμνου, ως εργασιακή σύμβουλος. Κύρια καθήκοντα η εξατομικευμένη υποστήριξη των ανέργων, μετά από τη διάγνωση των προσόντων και της εργασιακής εμπειρίας που διαθέτουν, καθώς επίσης και η προσπάθεια διάγνωσης των αναγκών τους για κατάρτιση με απώτερο στόχο την ένταξη τους σε θέσεις εργασίας.

Παράλληλα συνεργάζεται με την Ν.Ε.Λ.Ε (Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης) Ρεθύμνου, ως στέλεχος Συμβουλευτικής Κύρια καθήκοντα η παροχή εξειδικευμένης συμβουλευτικής και τεχνικής υποστήριξης στους άνεργους που συμμετέχουν στο Σχέδιο Ολοκληρωμένης Παρέμβασης «ΕΡΓΑΝΗ»(μέτρο 6.3 Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης του Π.Ε.Π Κρήτης 2000-2006).

Από τον Νοέμβριο του 1999 έως τον Μάρτιο του 2003 εργαζόταν στην εταιρεία τηλεπικοινωνιών VODAFONE, στο τμήμα εξυπηρέτησης πελατών, ως Customer Service Representative.

Κύρια ενδιαφέροντα: Ο τομέας της απασχόλησης και της ανεργίας στην Ελλάδα και στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης γενικότερα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	10
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1993-2004	10
1.1. Οι δείκτες μέτρησης της ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	10
1.2. Συνολικά ποσοστά ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	11
1.3. Ποσοστά ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά φύλο	16
1.4. Ποσοστά ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά ηλικία	26
1.4.1 Συνολικά ποσοστά ανεργίας ηλικίας έως 25 ετών	26
1.4.1.1 Ποσοστά ανεργίας ανδρών ηλικίας έως 25 ετών	31
1.4.1.2 Ποσοστά ανεργίας γυναικών ηλικίας έως 25 ετών	34
1.4.2 Συνολικά ποσοστά ανεργίας ηλικίας άνω των 25 ετών	40
1.4.2.1 Ποσοστά ανεργίας ανδρών ηλικίας άνω των 25 ετών	45
1.4.2.2 Ποσοστά ανεργίας γυναικών άνω των 25 ετών	48
1.5 Συνολικά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	54
1.5.1 Ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας κατά φύλο	60
1.6 Η ανεργία στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης: κοινά σημεία και διαφοροποιήσεις.	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	75
Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	75
2.1 Ιστορική εξέλιξη	75
2.2 Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και οι στόχοι της Λισσαβόνας	78
2.3 Η αναθεώρηση της στρατηγικής για την απασχόληση	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	84
Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ-ΟΜΑΔΕΣ ΚΡΑΤΩΝ	84
3.1 Η εξέλιξη της απασχόλησης και της ανεργίας	85

3.2 Ποσοστά της μερικής απασχόλησης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης	98
3.3 Ανεργία και απασχόληση-Ομάδες κρατών	107
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	117
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	117
4.1 Πολιτικές για την απασχόληση των νέων	117
Επιδόματα και παροχές κοινωνικής προστασίας	118
Μοντέλα πολιτικών απασχόλησης	120
Ζήτηση στην αγορά εργασίας	121
Εκπαίδευση	121
Προσωπικά χαρακτηριστικά	122
4.2 Πολιτικές για την απασχόληση των γυναικών	123
4.2.1 Πολιτικές για τον συνδυασμό επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής	125
4.3 Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης για τους νέους και τις γυναίκες στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης	130
4.3.1 Προγράμματα για την αύξηση της απασχόλησης των νέων και των γυναικών	131
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	134
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	140

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αύξηση της ανεργίας ήταν το κυριότερο πρόβλημα της δεκαετίας του 1990. Η ανεργία στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια παρά την μικρή πτωτική τάση που παρατηρείται, αποτελεί ένα σημαντικό κοινωνικό και οικονομικό πρόβλημα που απασχολεί έντονα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με ποσοστό ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση που ανέρχεται το 2004 σε (9%,) η Ευρωπαϊκή Ένωση υστερεί σημαντικά ως προς τα χαμηλά ποσοστά ανεργίας των Η.Π.Α (5.5 %) και της Ιαπωνίας (4,7%) για το έτος 2004. Σημειώνεται ότι εξακολουθούν να παραμένουν υψηλά τα ποσοστά ανεργίας μεγάλων οικονομικών δυνάμεων της Ευρώπης όπως της Γαλλίας, της Γερμανίας και της Ιταλίας.. Τα ποσοστά ανεργίας της Γαλλίας και της Ιταλίας παρόλο που σημειώνουν μείωση τα τελευταία χρόνια, παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, ενώ η περίπτωση της Γερμανίας προβάλλει ακόμα πιο ανησυχητική μετά την συνεχόμενη αύξηση των ποσοστών ανεργίας της τα τελευταία χρόνια, όπου το 2003 και το 2004 ξεπερνούν τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα ποσοστά ανεργίας όμως στην Ευρωπαϊκή Ένωση, φαίνεται να διαμορφώνονται και να εξελίσσονται διαφορετικά στα κράτη μέλη, ενώ διαφορές παρουσιάζονται ακόμα και στα ποσοστά ανεργίας που έχει το κάθε κράτος μέλος, όταν αυτά υπολογίζονται σε ειδικές ομάδες ατόμων. Τα ποσοστά ανεργίας των κρατών μελών παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές στις αποκλίσεις τους από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ακόμα και ο μέσος όρος της ανεργίας παρουσιάζει σημαντικές διαφορές και αποκλίσεις όταν υπολογίζεται σε ειδικές ομάδες ατόμων. Η κατάσταση αυτή αντικατοπτρίζεται και στις αποκλίσεις των ποσοστών ανεργίας που παρουσιάζουν τα κράτη μέλη μεταξύ τους ,συγκρίνοντας για παράδειγμα τα ποσοστά ανεργίας του Ηνωμένου Βασιλείου και της Πολωνίας, που σημειώνουν απόκλιση κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η συγκριτική μελέτη των ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 1993-2004. Η συγκεκριμένη περίοδος επιλέγεται διότι δίνει την δυνατότητα παρακολούθησης της διαμόρφωσης των ποσοστών ανεργίας στα κράτη μέλη τα τελευταία έντεκα χρόνια. Επιτρέπει την μελέτη των μεταβολών που καταγράφουν, ενώ παράλληλα παρέχει την δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ των κρατών μελών συμπεριλαμβανομένων και των κρατών της πρόσφατης διεύρυνσης.

Το πρόβλημα της ανεργίας παραμένει μεγάλο σε αρκετά από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από την πρόσφατη διεύρυνση, ενώ υπάρχουν και αρκετά κράτη όπως η Φιλανδία, η Ιρλανδία, η Ισπανία και η Ιταλία που έχουν σημειώσει τα τελευταία χρόνια σημαντική μείωση των ποσοστών της ανεργίας τους. Πρόβλημα όμως διαπιστώνεται στα κράτη μέλη που έχουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, σε συγκεκριμένες ομάδες ατόμων και αυτό κάνει ακόμα πιο επιτακτική την ανάγκη διαμόρφωσης πολιτικών απασχόλησης, που στοχεύουν στην καταπολέμηση της ανεργίας αυτών των ομάδων. Το πρόβλημα της ανεργίας διαμορφώνεται όμως με σημαντικές διαφορές και στα δέκα νέα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν μόνο η Κύπρος καταγράφει πολύ χαμηλά ποσοστά ανεργίας ενώ η Πολωνία και η Σλοβακία διατηρούν τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας από όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτό που προβάλλει ως σημαντικό ερώτημα όμως είναι, εάν τα συνολικά ποσοστά ανεργίας των κρατών μελών αντικατοπτρίζουν πλήρως το μέγεθος της ανεργίας του κάθε κράτους μέλους. Για την διερεύνηση αυτού του ερωτήματος προτείνεται η εξέταση των δεικτών ανεργίας αναλυτικά με αναφορά στους επιμέρους τύπους ανεργίας αλλά και στις ειδικές κατηγορίες πληθυσμού που πλήττει. Η μελέτη που ακολουθεί συγκρίνει τα συνολικά ποσοστά με εκείνα των επιμέρους δεικτών. Ειδικότερα εξετάζει τα ποσοστά ανεργίας κατά φύλο και ηλικία καθώς και τα σχετικά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας. Η ανάλυση των συγκεκριμένων ποσοστών κρίνεται απαραίτητη προκειμένου να διαμορφωθεί πλήρης εικόνα για την ανεργία των κρατών, με απώτερο στόχο τη αναγνώριση των διαφοροποιήσεων αλλά και των κοινών σημείων που παρουσιάζει το θέμα της ανεργίας στα επιμέρους κράτη μέλη. Τέλος επιτρέπει την εξέταση των τάσεων που παρουσιάζει η ανεργία στα κράτη μέλη.

Το πρόβλημα της ανεργίας και της απασχόλησης αποτελεί τα τελευταία χρόνια κεντρικό θέμα ανησυχίας για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τόσο σε επίπεδο εθνικών πολιτικών όσο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη έχουν εντείνει τις προσπάθειές τους για την διαμόρφωση πολιτικής απασχόλησης ικανής να ανταποκριθεί στα ζητήματα που έχουν προκύψει. Η επιστροφή στην πλήρη απασχόληση αποτελεί μια ολοκληρωμένη αλλαγή στις οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές, ενώ αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους της Λισσαβόνας, δίνοντας έμφαση κυρίως σε ομάδες ατόμων που έχουν πληγεί περισσότερο από την ανεργία.

Η εξέλιξη της απασχόλησης σχετίζεται άμεσα με την εξέλιξη της ανεργίας, δεδομένου ότι για να επιτευχθούν οι στόχοι της Λισσαβόνας, θα πρέπει από την μια να αυξηθεί ο αριθμός των ατόμων που αναζητούν εργασία και από την άλλη τα άτομα τα οποία αναζητούν εργασία θα πρέπει να βοηθηθούν πιο αποτελεσματικά για να ενταχθούν σε μια θέση εργασίας. Η αύξηση της απασχόλησης εξαρτάται επομένως από την αύξηση της προσφοράς εργασίας, που μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την αύξηση του εργατικού δυναμικού, εξαρτάται όμως και από την βελτίωση των συνθηκών εκείνων που δυσκολεύουν τους άνεργους να ενταχθούν σε μια θέση εργασίας. Όπως διαπιστώνεται όμως και από τους στόχους της Λισσαβόνας, η αύξηση της απασχόλησης παρουσιάζει μεγαλύτερες δυσκολίες για ορισμένες ομάδες ατόμων, όπως για παράδειγμα τις γυναίκες, τους νέους και τα άτομα ηλικίας άνω των 55 ετών.

Το επόμενο ερώτημα που απασχολεί την παρούσα ανάλυση συνδέεται με την εξέλιξη των ποσοστών απασχόλησης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσα από την εξέταση των ποσοστών απασχόλησης και της εξέλιξης που παρουσιάζουν, προκύπτει η στενή συνάφεια τους με τα ποσοστά ανεργίας που εμφανίζει το κάθε κράτος μέλος. Η εξέταση της απασχόλησης δεν αφορά μόνο τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης αλλά επικεντρώνεται και στην επίδραση που ασκεί η περίπτωση της μερικής απασχόλησης που σήμερα αποτελεί δυναμικό στοιχείο των πολιτικών απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ανάλυση επιχειρεί την εξέταση της συνάφειας που εμφανίζουν τα ποσοστά του ειδικού καθεστώτος της μερικής απασχόλησης με εκείνα της ανεργίας και ιδιαίτερα αυτά που αφορούν τις γυναίκες.

Η μείωση των ποσοστών απασχόλησης τα τελευταία χρόνια ορισμένων κρατών όπως της Πολωνίας και της Σλοβακίας αντανακλάται και στην αύξηση των ποσοστών της ανεργίας τους. Αντιστρόφως η αύξηση των ποσοστών απασχόλησης της Φιλανδίας, της Ισπανίας και της Ιρλανδίας αντανακλάται και στην μείωση των ποσοστών της ανεργίας τους, η εξέλιξη όμως της απασχόλησης και της ανεργίας δεν εμφανίζει απολύτως την ίδια συνάφεια σε όλα τα κράτη μέλη. Σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την συνάφεια των ποσοστών απασχόλησης και της ανεργίας, είναι και η αύξηση του εργατικού δυναμικού, που δεν συντελέστηκε σε όλα τα κράτη μέλη ταυτόχρονα. Ιδιαίτερα η αύξηση του εργατικού δυναμικού των γυναικών τα τελευταία χρόνια σε πολλά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνεται να σχετίζεται με υψηλά ποσοστά ανεργίας. Στην εξέλιξη των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης, δεν πρέπει όμως να παραβλέπεται και η συμβολή των

πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών για την καταπολέμηση της ανεργίας, κυρίως στις ειδικές ομάδες ατόμων που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία.

Η μερική απασχόληση προκύπτει σαν βασικό μέτρο στις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών, ιδιαίτερα στα κράτη που έχουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας. Το ποσοστό της μερικής απασχόλησης των γυναικών που διαμορφώνεται το 2004 σε 31,4% σε αντίθεση με το ποσοστό μερικής απασχόλησης των ανδρών που διαμορφώνεται στο 7%, δείχνει ότι το σχήμα της μερικής απασχόλησης αποτελεί μια λύση ιδιαίτερα ευνοϊκή για την απασχόληση των γυναικών. Σημαντικές διαφορές χαρακτηρίζουν όμως τα κράτη μέλη και ως προς τα ποσοστά μερικής απασχόλησης που καταγράφουν, συγκρίνοντας το ποσοστό μερικής απασχόλησης των γυναικών της Ολλανδίας το 2004 που κυμαίνεται στο 74,7% σε αντίθεση με της Ελλάδας που διαμορφώνεται σε 10,6%. Οι διαφορές αυτές αντικατοπτρίζονται τελικά σε πολλές περιπτώσεις και στα ποσοστά ανεργίας των κρατών μελών ιδιαίτερα σε ειδικές ομάδες ατόμων.

Τέλος η ανάλυση θα επιχειρήσει την εξέταση των βασικών πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών με έμφαση στις πολιτικές που επικεντρώνουν στις ομάδες που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία. Μέσα από την εξέταση των επιμέρους πολιτικών επιδιώκεται να διακριθούν οι παράγοντες που καθορίζουν το βαθμό επιτυχούς ή μη ένταξης των ανέργων στην αγορά εργασίας καθώς και να προβληθούν οι κύριες παράμετροι που συνθέτουν τις πολιτικές αυτές των κρατών μελών. Σκοπός είναι η διερεύνηση της συνάφειας μεταξύ πολιτικών για την απασχόληση και των δεδομένων για την ανεργία που παρουσιάζουν τα επιμέρους κράτη μέλη.

Η δομή της παρούσας εργασίας έχει ως εξής:

Στο πρώτο κεφάλαιο επιχειρείται η συγκριτική ανάλυση των ποσοστών ανεργίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 1993-2004, χρησιμοποιώντας στατιστικά στοιχεία από την Eurostat (www.eep.eurostat.cec.eu.int) Η παρουσίαση περιλαμβάνει τόσο τα στοιχεία για τα συνολικά ποσοστά ανεργίας όσο και εκείνα που αφορούν την ανεργία, κατά φύλο και ηλικία καθώς και την μακροχρόνια ανεργία. Σκοπός της ανάλυσης είναι η σύγκριση και καταγραφή των ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών, η καταγραφή των μεταβολών που σημειώνουν την περίοδο αυτή, καθώς επίσης και η διαπίστωση των επιμέρους προβλημάτων που αντιμετωπίζει το κάθε κράτος με την ανεργία.

Σκοπός του δευτέρου κεφαλαίου είναι η αναφορά στις βασικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Απασχόληση τα τελευταία χρόνια, στη βάση της ανάγκης συντονισμού των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο τρίτο κεφάλαιο επιχειρείται η εξέταση της συνάφειας που προκύπτει στην εξέλιξη των ποσοστών ανεργίας και απασχόλησης που καταγράφουν τα κράτη μέλη την περίοδο 1993-2004, καθώς επίσης επιχειρείται η εξέταση της επίδρασης της μερικής απασχόλησης στην διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης των κρατών μελών. Η συγκριτική ανάλυση των ποσοστών απασχόλησης γίνεται με βάση τους δείκτες απασχόλησης της Eurostat (www.eep.eurostat.ec.eu.int). Απώτερος στόχος του τρίτου κεφαλαίου είναι η διαπίστωση των κοινών χαρακτηριστικών και διαφορών που χαρακτηρίζουν τα κράτη μέλη, σε ότι αφορά την διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης που καταγράφουν. Μέσω των κοινών χαρακτηριστικών που παρουσιάζουν τα κράτη μέλη, επιχειρείται η διαπίστωση της πιθανής διαμόρφωσης ορισμένων ομάδων κρατών, που χαρακτηρίζονται σταθερά από κοινά χαρακτηριστικά στην διαμόρφωση των ποσοστών ανεργίας και απασχόλησης που καταγράφουν.

Τέλος στο τέταρτο κεφάλαιο εξετάζονται τα κοινά στοιχεία και οι διαφορές των κρατών μελών ως προς την διαμόρφωση των πολιτικών τους για την απασχόληση των νέων και των γυναικών στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε άμεση συνάρτηση πάντα με τα ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν τα κράτη μέλη σε αυτές τις ομάδες του πληθυσμού.

Σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στην επιβλέπουσα καθηγήτρια της μεταπτυχιακής μου εργασίας, κ. Μαρία Μενδρινού, για την ουσιαστική υποστήριξη και βοήθεια στον σχεδιασμό και στην πραγματοποίηση της εργασίας αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1993-2004

Σκοπός του κεφαλαίου είναι η συγκριτική ανάλυση των ποσοστών ανεργίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 1993-2004. Ειδικότερα σκοπός της ανάλυσης είναι η συγκριτική εξέταση των ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών, καθώς και η διαπίστωση των μεταβολών και των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζουν τα ποσοστά ανεργίας των επιμέρους κρατών μελών. Η ανάλυση στηρίζεται στους δείκτες μέτρησης της συνολικής ανεργίας, καθώς επίσης και στους δείκτες μέτρησης της ανεργίας κατά φύλο και ηλικία. Τέλος, η ανάλυση περιλαμβάνει και την εξέταση των δεικτών της μακροχρόνιας ανεργίας. Μέσα από την εξέταση των πιο πάνω δεικτών παρέχονται στοιχεία για την διαμόρφωση των ποσοστών ανεργίας σε όλες τις ομάδες πληθυσμού στην ΕΕ την περίοδο αυτή.

1.1 ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση τις τελευταίες δεκαετίες βρίσκεται διαρκώς αντιμέτωπη, με ένα σημαντικό οικονομικό και κοινωνικό πρόβλημα, το πρόβλημα της ανεργίας. Η διατήρηση σε υψηλά επίπεδα του δείκτη της ανεργίας στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια, αποτελεί κοινό τόπο αλλά και κρίσιμο πρόβλημα που απασχολεί ολοένα και περισσότερο τα εικοσιπέντε πλέον κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι δείκτες μέτρησης της ανεργίας, αποτελούν την κύρια βάση αξιολόγησης της κατάστασης της ανεργίας, ενώ συνθέτουν κύριο μέσο εξέτασης της κατάστασης της αγοράς εργασίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα παρέχουν την βάση για την διαμόρφωση των πολιτικών απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο σημαντικότερος και γνωστότερος δείκτης μέτρησης της ανεργίας είναι ο δείκτης του συνολικού ποσοστού ανεργίας που καταγράφεται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παράλληλα με τον δείκτη αυτό, για την μελέτη του φαινομένου και της πορείας της ανεργίας υπάρχουν και άλλοι επιμέρους δείκτες που συμβάλουν στην εξειδίκευση της μελέτης του ζητήματος. Οι δείκτες αυτοί στηρίζονται σε δημογραφικά κριτήρια όπως το φύλο, η ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, καθώς και θεσμικά- δομικά κριτήρια όπως η κατηγορία απασχόλησης, δηλαδή μισθωτοί,

εργάτες, αγρότες κ.α ή η διάρκεια ανεργίας, όπως μακροχρόνια άνεργοι, εποχιακοί κ.α. Η παρούσα ανάλυση επικεντρώνει στην συγκριτική μελέτη των στοιχείων για την ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση που προκύπτουν τόσο από τον συνολικό δείκτη ανεργίας όσο και από τους επιμέρους δείκτες του φύλου και της ηλικίας. Η σημασία της χρήσης αυτών των δεικτών έγκειται στην ικανότητα τους να επιτρέπουν τον εντοπισμό, τυχόν ιδιαιτεροτήτων στην διακύμανση των ποσοστών ανεργίας που καταγράφονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 1993-2004.

Σκοπός της παρούσας ανάλυσης είναι η εξέταση των στοιχείων που προκύπτουν από τους δείκτες μέτρησης της ανεργίας, για την διαπίστωση των μεταβολών αλλά και των ιδιαιτεροτήτων της ανεργίας στα εικοσιπέντε κράτη μέλη της Ένωσης. Η ανάλυση παρέχει τα συγκριτικά ετήσια ποσοστά ανεργίας ανά κράτος μέλος καθώς και τις αποκλίσεις από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσα από την εξέταση αυτή παρέχεται η δυνατότητα διερεύνησης των ιδιαιτεροτήτων που εμφανίζονται ως στοιχεία που προσδιορίζουν τα ποσοστά ανεργίας των κρατών μελών, αλλά και τις επιλογές πολιτικών που συνδέονται με την αντιμετώπιση του ζητήματος της ανεργίας από τα επιμέρους κράτη μέλη.

1.2 ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Όπως ήδη αναφέρθηκε κύριο μέσο για την αποτίμηση του ζητήματος της ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο δείκτης συνολικής ανεργίας. Ο συγκεκριμένος δείκτης ανεργίας αντιπροσωπεύει το ποσοστό των ανέργων ηλικίας 15-74 ετών¹, ως ποσοστό του συνολικού εργατικού δυναμικού, όπου ως εργατικό δυναμικό λαμβάνεται το σύνολο των ικανών για εργασία ατόμων ανεξάρτητα από το αν εργάζονται ή είναι άνεργοι. Η ανάλυση στηρίζεται στα στοιχεία της Eurostat για την περίοδο 1993-2004(Πίνακας 1).

Από τον πίνακα 1 προκύπτει ότι υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των εικοσιπέντε κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βάση του συνολικού ποσοστού ανεργίας που έχουν. Ειδικότερα διακρίνονται τρεις κατηγορίες κρατών. Η πρώτη αφορά τα κράτη μέλη που σταθερά έχουν συνολικά ποσοστά ανεργίας χαμηλότερα από τον μέσο όρο,² όπως για παράδειγμα οι περιπτώσεις των

¹ Ορισμός του συνολικού δείκτη της ανεργίας της Eurostat

² Η σύγκριση των ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών σε όλους τους επιμέρους δείκτες της ανεργίας γίνεται με βάση τον μέσο όρο της Ε.Ε των 15 κρατών μέχρι το 1997 και από το 1998 και έπειτα με βάση τον μέσο όρο της Ε.Ε των 25 κρατών μελών.

κρατών της Σουηδίας, της Δανίας του Ηνωμένου Βασιλείου της Πορτογαλίας, της Σλοβενίας, της Αυστρίας, του Βελγίου, της Κύπρου, του Λουξεμβούργου, της Μάλτας, της Ολλανδίας, της Ουγγαρίας και της Τσεχίας. Η δεύτερη αφορά εκείνα τα κράτη μέλη με τιμές δείκτη σταθερά υψηλότερες από τον μέσο όρο όλων των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως οι περιπτώσεις των κρατών της Γαλλίας, της Εσθονίας, της Ισπανίας, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Πολωνίας και της Σλοβακίας. Τέλος η τρίτη κατηγορία αφορά κράτη μέλη που οι τιμές του δείκτη παρουσιάζουν σημαντικές μεταβολές και διακυμάνσεις ανά έτος, όπως η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Ιταλία και η Φιλανδία.

Αυτό το οποίο παρατηρείται στον πίνακα 2 με τις μεταβολές στα ποσοστά ανεργίας ανά έτος, είναι ότι τα κράτη μέλη ανεξάρτητα από την διακύμανση των ποσοστών της ανεργίας τους με βάση τον μέσο όρο, διατηρούν και πολύ μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ τους στα ποσοστά ανεργίας τους. Αυτό διαπιστώνεται χαρακτηριστικά μετά από την σύγκριση των ποσοστών ανεργίας για παράδειγμα της Πολωνίας και της Σλοβακίας που καταγράφουν ποσοστά ανεργίας την περίοδο που εξετάζεται κατά μέσο όρο περίπου 17%-18% όταν το Ηνωμένο Βασίλειο και η Αυστρία καταγράφουν τα τελευταία χρόνια ποσοστά ανεργίας κατά μέσο όρο 5% και το Λουξεμβούργο 3%.

Τα κράτη τα οποία σημειώνουν τα τελευταία χρόνια τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας είναι το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Αυστρία, η Σουηδία, η Κύπρος, το Ηνωμένο Βασίλειο η Ιρλανδία και η Δανία. Τα συγκεκριμένα κράτη έχουν ποσοστά ανεργίας περίπου 5%, ειδικά το Ηνωμένο Βασίλειο, η Αυστρία, το Λουξεμβούργο και η Ολλανδία έχουν σταθερά κάθε χρόνο τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας, με αρκετά μεγάλες αποκλίσεις από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταγράφουν όμως και το Βέλγιο, η Πορτογαλία, η Τσεχία, η Ουγγαρία, η Σλοβενία και η Μάλτα, με μικρότερες όμως αποκλίσεις από τον μέσο όρο. Η περίπτωση της Ιταλίας και της Φιλανδίας, προκύπτει περισσότερο ενδιαφέρουσα, δεδομένου ότι τα συγκεκριμένα δύο κράτη είχαν ποσοστά ανεργίας πάνω από τον μέσο όρο, η κατάσταση αυτή όμως ανατρέπεται για την Ιταλία τα έτη 2002, 2003, 2004 και για την Φιλανδία για το έτος 2004, όπου πλέον καταγράφουν ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο.

Η Σλοβακία και η Πολωνία έχουν τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας τα τελευταία χρόνια ενώ, επίσης υψηλά ποσοστά ανεργίας πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν και η Ελλάδα με την Ισπανία. Η Γαλλία και η Εσθονία

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ (15-74 ετών)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9,5	9,1	8,6	8,4	8,7	9,0	9,0
ΕΕ(15 χώρες)	10,0	10,4	10,0	10,1	9,8	9,3	8,5	7,6	7,2	7,6	8,0	8,1
ΑΥΣΤΡΙΑ	4,0	3,8	3,9	4,4	4,4	4,5	3,9	3,7	3,6	4,2	4,3	4,8
ΒΕΛΓΙΟ	8,6	9,8	9,7	9,5	9,2	9,3	8,6	6,9	6,7	7,3	8,0	7,8
ΓΑΛΛΙΑ	11,1	11,7	11,1	11,6	11,5	11,1	10,5	9,1	8,4	8,9	9,5	9,7
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	7,7	8,3	8,0	8,5	9,1	8,8	7,9	7,2	7,4	8,2	9,0	9,5
ΔΑΝΙΑ	9,6	7,7	6,7	6,3	5,2	4,9	4,8	4,4	4,3	4,6	5,6	5,4
ΕΛΛΑΔΑ	8,6	8,9	9,2	9,6	9,8	10,9	12,0	11,3	10,8	10,3	9,7	10,5
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	9,6	9,2	11,3	12,5	11,8	9,5	10,2	9,2
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	10,0	9,3	8,5	8,0	6,9	6,2	5,9	5,4	5,0	5,1	4,9	4,7
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	15,6	14,3	12,3	11,7	9,9	7,5	5,6	4,3	3,9	4,3	4,6	4,5
ΙΣΠΑΝΙΑ	18,6	19,8	18,8	18,2	17,1	15,3	12,9	11,4	10,8	11,5	11,4	10,9
ΙΤΑΛΙΑ	10,1	10,6	11,2	11,2	11,3	11,3	10,9	10,1	9,1	8,6	8,4	8,0
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	5,2	4,4	3,9	4,5	5,0
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	14,3	14,0	13,7	12,9	12,6	10,4	9,8
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	13,2	13,7	16,4	16,4	13,5	12,7	10,8
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	2,6	3,2	2,9	2,9	2,7	2,7	2,4	2,3	2,1	2,8	3,7	4,8
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	6,8	7,7	7,7	8,0	7,3
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	6,2	6,8	6,6	6,0	4,9	3,8	3,2	2,8	2,2	2,8	3,7	4,6
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	9,6	9,0	8,4	6,9	6,3	5,6	5,6	5,8	5,9
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	10,9	10,2	13,4	16,4	18,5	19,8	19,2	18,8
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	5,6	6,9	7,3	7,3	6,8	5,1	4,5	4,1	4,0	5,0	6,3	6,7
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	16,7	18,7	19,4	18,7	17,5	18,0
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	6,9	6,9	7,4	7,2	6,6	5,8	6,1	6,5	6,0
ΣΟΥΗΔΙΑ	9,1	9,4	8,8	9,6	9,9	8,2	6,7	5,6	4,9	4,9	5,6	6,3
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	6,4	8,6	8,7	8,0	7,3	7,8	8,3
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	16,3	16,6	15,4	14,6	12,7	11,4	10,2	9,8	9,1	9,1	9,0	8,8

Πηγή: Eurostat: Long term indicators: Population and Social Conditions

(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9,5	9,1	8,6	8,4	8,7	9,0	9,0
ΕΕ(15 χώρες)	10,0	10,4	10,0	10,1	9,8	9,3	8,5	7,6	7,2	7,6	8,0	8,1
ΑΥΣΤΡΙΑ	-6,0	-6,6	-6,1	-5,7	-5,4	-5	-5,2	-4,9	-4,8	-4,5	-4,7	-4,2
ΒΕΛΓΙΟ	-1,4	-0,6	-0,3	-0,6	-0,6	-0,2	-0,5	-1,7	-1,7	-1,4	-1,0	-1,2
ΓΑΛΛΙΑ	+1,1	+1,3	+1,1	+1,5	+1,7	+1,6	+1,4	+0,5	0	+0,2	+0,5	+0,7
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-2,3	-2,1	-2,0	-1,6	-0,7	-0,7	-1,2	-1,4	-1,0	-0,5	0	+0,5
ΔΑΝΙΑ	-0,4	-2,7	-3,3	-3,8	-4,6	-4,6	-4,3	-4,2	-4,1	-4,1	-3,4	-3,6
ΕΛΛΑΔΑ	-1,4	-1,5	-0,8	-0,5	0	+1,4	+2,9	+2,7	+2,4	+1,6	+0,7	+1,5
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	-0,2	-0,3	+2,2	+3,9	+3,4	+0,8	+1,2	+0,2
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	0	-1,1	-1,5	-2,1	-2,9	-3,3	-3,2	-3,2	-3,4	-3,6	-4,1	-4,3
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+5,6	+3,9	+2,3	+1,6	+0,1	-2,0	-3,5	-4,3	-4,5	-4,4	-4,4	-4,5
ΙΣΠΑΝΙΑ	+8,6	+9,4	+8,8	+8,1	+7,3	+5,8	+3,8	+2,8	+2,4	+2,8	+2,4	+1,9
ΙΤΑΛΙΑ	+0,1	+0,2	+1,2	+1,1	+1,5	+1,8	+1,8	+1,5	+0,7	-0,1	-0,6	-1,0
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-3,4	-4,0	-4,8	-4,5	-4,0
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+4,8	+4,9	+5,1	+4,5	+3,9	+1,4	+0,8
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+3,7	+4,6	+7,8	+8,0	+4,8	+3,7	+1,8
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-7,4	-7,2	-7,1	-7,2	-7,1	-6,8	-6,7	-6,3	-6,3	-5,9	-5,3	-4,2
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-1,8	-0,7	-1,0	-1,0	-1,7
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-3,8	-3,6	-3,4	-4,1	-4,9	-5,7	-5,9	-5,8	-6,2	-5,9	-5,3	-4,4
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	-0,5	-0,8	-1,1	-2,2	-2,3	-2,8	-3,1	-3,2	-3,1
ΠΟΛΩΝΙΑ					+1,1	+0,7	+4,3	+7,8	+10,1	+11,1	+10,2	+9,0
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-4,4	-3,5	-2,7	-2,8	-3,0	-4,4	-4,6	-4,5	-4,4	-3,7	-2,7	-2,3
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	+7,6	+10,1	+11	+10	+8,5	+9,8
ΣΛΟΒΕΝΙΑ				-3,2	-2,9	-2,1	-1,9	-2	-2,6	-2,6	-2,5	-3,0
ΣΟΥΗΔΙΑ	-0,9	-1,0	-1,2	-0,5	+0,1	-1,3	-2,4	-3	-3,5	-3,8	-3,4	-2,7
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-3,1	-0,5	+0,1	-0,4	-1,4	-1,2	-1,0
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	+6,3	+6,2	+5,4	+4,5	+2,9	+1,9	+1,1	+1,2	+0,7	+0,4	0	-0,2

έχουν σταθερά ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο με μικρότερες όμως αποκλίσεις, ενώ ποσοστά ανεργίας αρκετά πάνω από τον μέσο όρο έχουν επίσης η Λετονία και η Λιθουανία. Στα κράτη με ποσοστά ανεργίας πάνω από τον μέσο όρο, συγκαταλέγεται πλέον και η Γερμανία, μετά από συνεχόμενη αύξηση των ποσοστών ανεργίας της τα τελευταία χρόνια, όπου το 2004 ξεπερνούν τον μέσο όρο.

Από την εξέταση των μέσων όρων διακρίνεται ότι την περίοδο 1993-2004 το συνολικό ποσοστό ανεργίας μειώνεται σταθερά με εξαίρεση τα έτη 2003-2004 που καταγράφεται αυξητική τάση. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η κατάσταση προβάλλει καλύτερη στα δεκαπέντε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης από ότι στα εικοσιπέντε, εξέλιξη αναμενόμενη λόγω των ειδικών συνθηκών που παρουσιάζουν ορισμένα από τα νέα κράτη μέλη. Επίσης ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι η διαφορά μεταξύ των δύο μέσων όρων δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Για την καλύτερη κατανόηση της κατάστασης αλλά και των μεταβολών που καταγράφονται ο Πίνακας 2 παρέχει τις αποκλίσεις από τον μέσο όρο για κάθε κράτος μέλος. Από τον πίνακα 2 προκύπτει ότι τα περισσότερα κράτη παρουσιάζουν αξιοσημείωτες μεταβολές είτε με αύξηση είτε με μείωση των ποσοστών της ανεργίας τους. Από τα κράτη που είναι πάνω από τον μέσο όρο, αυτά που σταθερά αυξάνουν τα ποσοστά της ανεργίας τους είναι η Ελλάδα, η Πολωνία, η Εσθονία και η Σλοβακία. Ιδιαίτερα για την Ελλάδα, είναι χαρακτηριστικό ότι μέχρι το 1996 ήταν κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ από το 1996 και έπειτα σταθερά έχει αυξημένα ποσοστά ανεργίας. Συνεχόμενη όμως αύξηση παρατηρείται και στην Πολωνία και την Σλοβακία, ιδιαίτερα την περίοδο από το 1999 και έπειτα.

Από τα κράτη που βρίσκονται πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Φιλανδία, η Λετονία, η Λιθουανία και η Ισπανία σημειώνουν κάθε χρόνο σημαντική μείωση των ποσοστών της ανεργίας τους (η Φιλανδία και η Ισπανία σημειώνουν τις μεγαλύτερες μειώσεις), ενώ μείωση παρατηρείται και σε κράτη που είναι κάτω από τον μέσο όρο όπως για παράδειγμα στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Δανία, στην Κύπρο, στην Σουηδία, στην Ολλανδία και στην Ουγγαρία. Υπάρχουν όμως και κράτη που παρόλο που βρίσκονται σταθερά κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρουσιάζουν κάθε χρόνο αύξηση, αν και όχι ιδιαίτερα σημαντική στα ποσοστά της ανεργίας τους, όπως η Πορτογαλία και το Λουξεμβούργο. Η Ιρλανδία παρουσιάζει την πιο μεγάλη μεταβολή στα ποσοστά της ανεργίας της, με μείωση περίπου έντεκα ποσοστιαίες μονάδες, από το 1993 έως το 2004 και κυρίως την περίοδο από το 1997 και μετά.

Αυτό το οποίο συμπεραίνεται από τα συνολικά ποσοστά ανεργίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι ότι κρίνοντας με βάση τον μέσο όρο, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, τα περισσότερα κράτη έχουν ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο. Παρόλα αυτά ο δείκτης ανεργίας διατηρείται σε υψηλά επίπεδα κάτι το οποίο οφείλεται στα ποσοστά ανεργίας κρατών όπως η Ελλάδα, η Πολωνία, η Ισπανία, η Σλοβακία, η Γαλλία, η Λετονία και η Λιθουανία, οφείλεται όμως και στα ποσοστά κρατών με σχετικά υψηλούς δείκτες ανεργίας, πιο συγκεκριμένα στα κράτη εκείνα που σημειώνουν ποσοστά 7% και 8%, που αν και είναι κάτω από το μέσο όρο συνιστούν υψηλά ποσοστά ανεργίας για μια οικονομία. Τα κράτη τα οποία έχουν πολύ χαμηλά ποσοστά ανεργίας είναι λίγα, ενώ παραμένει χαρακτηριστική η τάση ορισμένων κρατών να διατηρούν υψηλά ποσοστά ανεργίας, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πολωνία και η Σλοβακία. Τέλος πρέπει να σημειωθεί το γεγονός ότι τα ποσοστά ανεργίας κάποιων κρατών μελών παρουσιάζουν σημαντική μείωση.

1.3 ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Ένας ιδιαίτερα σημαντικός δείκτης μέτρησης της ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι ο δείκτης μέτρησης της ανεργίας κατά φύλο. Ο συγκεκριμένος δείκτης αντιπροσωπεύει και αυτός το ποσοστό των ανέργων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ηλικίας 15-74 ετών³, ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού. Μέσω του συγκεκριμένου δείκτη μέτρησης της ανεργίας δίνεται η δυνατότητα ανάλυσης και σύγκρισης των ποσοστών ανεργίας, διαχωρίζοντας τους άνδρες από τις γυναίκες, οπότε δίνεται παράλληλα η δυνατότητα εξακρίβωσης σε ποιο φύλο το κάθε κράτος αντιμετωπίζει μεγαλύτερο πρόβλημα με την ανεργία. Η ανάλυση στηρίζεται στα στοιχεία της Eurostat για την περίοδο 1993-2004 (Πίνακες 3, 4 και 6).

Από τους Πίνακες 3 και 4 προκύπτει ότι σημαντικές διαφοροποιήσεις υπάρχουν στα ποσοστά ανεργίας αν εξεταστούν με βάση το φύλο. Τα κράτη τα οποία χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά ανεργίας ανδρών, σταθερά για όλη την περίοδο 1993-2004 είναι η Κύπρος, το Λουξεμβούργο, η Δανία, η Ολλανδία, και η Αυστρία. Τα συγκεκριμένα κράτη διατηρούν σταθερά αρκετά χαμηλότερα ποσοστά από τον μέσο όρο των δεκαπέντε ή των εικοσιπέντε κρατών, καταγράφοντας ποσοστά ανεργίας κάτω από 5%.

³ Ορισμός του δείκτη μέτρησης της ανεργίας κατά φύλο της Eurostat

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Συνολικό Ποσοστό												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9.5	9.1	8.6	8.4	8.7	9.0	9.0
ΕΕ(15 χώρες)	10.0	10.4	10.0	10.1	9.8	9.3	8.5	7.6	7.2	7.6	8.0	8.1
Άνδρες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	8.0	7.7	7.3	7.3	7.7	8.0	8.1
ΕΕ(15 χώρες)	8.8	9.1	8.6	8.7	8.4	7.8	7.1	6.4	6.1	6.6	7.0	7.1
Γυναίκες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	11.3	10.8	10.2	9.9	10.0	10.2	10.2
ΕΕ(15 χώρες)	11.7	12.2	12.0	11.9	11.8	11.2	10.3	9.3	8.7	8.9	9.2	9.3

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ (15-74ετών)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	8.0	7.7	7.3	7.3	7.7	8.0	8.1
ΕΕ(15 χώρες)	8.8	9.1	8.6	8.7	8.4	7.8	7.1	6.4	6.1	6.6	7.0	7.1
ΑΥΣΤΡΙΑ	3.1	3.0	3.1	3.7	3.7	3.8	3.4	3.1	3.1	3.9	3.9	4.4
ΒΕΛΓΙΟ	6.7	7.7	7.6	7.4	7.3	7.7	7.3	5.6	6.0	6.7	7.6	7.0
ΓΑΛΛΙΑ	9.6	10.1	9.4	10.0	10.1	9.5	9.0	7.6	7.0	7.9	8.6	8.8
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	5.3	5.9	5.8	6.6	7.3	7.1	6.4	6.0	6.3	7.1	8.2	8.7
ΔΑΝΙΑ	9.3	7.1	5.6	5.3	4.4	3.9	4.4	4.1	3.9	4.4	5.3	5.1
ΕΛΛΑΔΑ	5.7	6.0	6.2	6.1	6.4	7.1	7.9	7.5	7.3	6.8	6.2	6.6
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	10.3	9.9	12.5	13.4	11.5	10.1	10.5	10.3
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	11.9	11.0	9.9	9.3	7.7	6.9	6.5	5.9	5.5	5.6	5.5	5.1
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	15.4	14.2	12.2	11.5	9.9	7.7	5.7	4.3	4.0	4.6	4.9	4.9
ΙΣΠΑΝΙΑ	15.5	16.2	14.9	14.4	13.2	11.3	9.1	8.0	7.6	8.2	8.3	8.1
ΙΤΑΛΙΑ	7.5	8.3	8.6	8.7	8.7	8.8	8.4	7.8	7.1	6.7	6.5	6.4
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	3.2	2.9	3.0	3.9	4.0
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	15.1	14.4	14.4	14.2	13.6	10.1	9.2
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	14.6	15.1	18.6	18.5	13.6	12.3	10.3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	2.2	2.6	2.0	2.2	2.0	1.9	1.8	1.8	1.7	2.1	3.0	3.3
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	6.5	7.0	6.7	6.8	6.9
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	5.4	6.0	5.5	4.8	3.7	3.0	2.3	2.2	1.8	2.5	3.5	4.3
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	10.2	9.7	9.0	7.4	6.8	6.1	6.0	6.0	5.8
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	9.1	8.5	11.8	14.6	17.1	19.0	18.6	18.0
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	4.8	6.1	6.5	6.5	6.1	4.1	3.9	3.3	3.2	4.1	5.4	5.9
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	16.6	18.9	19.8	18.6	17.2	17.0
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	7.0	6.8	7.3	7.0	6.4	5.5	5.8	6.0	5.6
ΣΟΥΗΔΙΑ	10.7	10.8	9.7	10.1	10.2	8.4	6.6	5.9	5.2	5.3	6.0	6.5
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	5.0	7.2	7.3	6.7	5.9	6.2	7.1
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	18.1	18.1	15.7	14.3	12.3	10.9	9.8	9.1	8.6	9.1	9.2	8.7

Πηγή: Eurostat :Long term indicators: Population and Social Conditions

(:): Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

Στον πίνακα 5 με τις αποκλίσεις των κρατών μελών από τον μέσο όρο, παρατηρείται ότι τα κράτη τα οποία διατηρούν σταθερά ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο, με απόκλιση μια με δύο μονάδες, είναι η Τσεχία, το Βέλγιο, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Γερμανία. Η Γερμανία όμως ενώ παρουσιάζει σταθερά χαμηλότερα ποσοστά από τον μέσο όρο μέχρι το 2002, το 2003 και το 2004 παρουσιάζει αύξηση της ανεργίας στους άνδρες, ξεπερνώντας τον μέσο όρο. Η αύξηση των ποσοστών της ανεργίας της Γερμανίας που παρατηρήθηκε στον συνολικό δείκτη ανεργίας, εμφανίζεται τελικά και στον δείκτη ανεργίας των ανδρών. Αντίστοιχα, αλλά για μείωση των σχετικών ποσοστών, το ίδιο ισχύει και για την Ιταλία, όπου η τάση μείωσης των ποσοστών της ανεργίας από το 2000 και μετά καταγράφεται και στα ποσοστά ανεργίας των ανδρών.

Συγκρίνοντας τα ποσοστά του συνολικού δείκτη ανεργίας και του δείκτη ανεργίας των ανδρών στην περίπτωση της Ιρλανδίας, που έχει από τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας στους άνδρες, διαπιστώνεται ότι η σημαντική μείωση των ποσοστών ανεργίας της από το 1997 και μετά εμφανίζεται και στους άνδρες. Διαφορές σημειώνονται όμως στα ποσοστά ανεργίας των ανδρών σε σχέση με το δείκτη της συνολικής ανεργίας του Ηνωμένου Βασιλείου και της Σουηδίας, δεδομένου ότι στα ποσοστά ανεργίας των ανδρών το Ηνωμένο Βασίλειο καταγράφει ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο την περίοδο από το 1997 και μετά, ενώ το ίδιο ισχύει και για την Σουηδία για την περίοδο από το 1998 και μετά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει τέλος η περίπτωση της Ελλάδας, που καταγράφει στην ανεργία των ανδρών ποσοστά σχεδόν για όλη την περίοδο κάτω από τον μέσο όρο, με εξαίρεση τα έτη 1999, 2000, 2001, ενώ στα ποσοστά του συνολικού δείκτη ανεργίας σταθερά από το 1996 και έπειτα σημειώνει ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο. Παρόμοια τάση παρατηρείται και για την Ιταλία, που σημειώνει ποσοστά στον δείκτη ανεργίας των ανδρών σταθερά για όλη την περίοδο που εξετάζεται κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στους άνδρες καταγράφουν η Πολωνία και η Σλοβακία, οι οποίες εμφανίζουν απόκλιση από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σταθερά περίπου δέκα μονάδες, ενώ ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο έχουν και η Γαλλία με την Εσθονία με πολύ μικρότερες όμως αποκλίσεις. Σταθερά πάνω από τον μέσο όρο είναι και η Φιλανδία με την Ισπανία, εμφανίζουν όμως αξιοσημείωτες μεταβολές με συνεχόμενη μείωση των ποσοστών της ανεργίας των

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ

ΗΛΙΚΙΑΣ (15-74ετών)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	8.0	7.7	7.3	7.3	7.7	8.0	8.1
ΕΕ(15 χώρες)	8.8	9.1	8.6	8.7	8.4	7.8	7.1	6.4	6.1	6.6	7.0	7.1
ΑΥΣΤΡΙΑ	-5.7	-6.1	-5.5	-5.0	-4.7	-4.2	-4.3	-4.2	-4.2	-3.8	-4.1	-3.7
ΒΕΛΓΙΟ	-2.1	-1.4	-1.0	-1.3	-1.1	-0.3	-0.4	-1.7	-1.3	-1.0	-0.4	-1.1
ΓΑΛΛΙΑ	+0.8	+1.0	+0.8	+1.3	+1.7	+1.5	+1.3	+0.3	-0.3	+0.2	+0.6	+0.7
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-3.5	-3.2	-2.8	-2.1	-1.1	-0.9	-1.3	-1.3	-1.0	-0.6	+0.2	+0.6
ΔΑΝΙΑ	+0.5	-2.0	-3.0	-3.4	-4.0	-4.1	-3.3	-3.2	-3.4	-3.3	-2.7	-3.0
ΕΛΛΑΔΑ	-3.1	-3.1	-2.4	-2.6	-2.0	-0.9	+0.2	+0.2	0	-0.9	-1.8	-1.5
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	+1.9	+1.9	+4.8	+6.1	+4.2	+2.4	+2.5	+2.2
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	+3.1	+1.9	+1.3	+0.6	-0.7	-1.1	-1.2	-1.4	-1.8	-2.1	-2.5	-3.0
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+6.6	+5.1	+3.6	+2.8	+1.5	-0.3	-2.0	-3.0	-3.3	-3.1	-3.1	-3.2
ΙΣΠΑΝΙΑ	+6.7	+7.1	+6.3	+5.7	+4.8	+3.3	+1.4	+0.7	+0.3	+0.5	+0.3	0
ΙΤΑΛΙΑ	-1.3	-0.8	0	0	+0.3	+0.8	+0.7	+0.5	-0.2	-1.0	-1.5	-1.7
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-4.1	-4.4	-4.7	-4.1	-4.1
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+7.1	+6.7	+7.1	+6.9	+5.9	+2.1	+1.1
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+6.6	+7.4	+11.3	+11.2	+5.9	+4.3	+2.2
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-6.6	-6.5	-6.6	-6.5	-6.4	-6.1	-5.9	-5.5	-5.6	-5.6	-5.0	-4.8
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-0.8	-0.3	-1.0	-1.2	-1.2
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-3.4	-3.1	-3.1	-3.9	-4.7	-5.0	-5.4	-5.1	-5.5	-5.2	-4.5	-3.8
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	+1.5	+1.3	+1.0	-0.3	-0.5	-1.2	-1.7	-2.0	-2.3
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	+0.7	+0.5	+4.1	+7.3	+9.8	+11.3	+10.6	+9.9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-4.0	-3.0	-2.1	-2.2	-2.3	-3.9	-3.8	-4.0	-4.1	-3.6	-2.6	-2.2
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	+8.9	+11.6	+12.5	+10.9	+9.2	+8.9
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	-1.7	-1.6	-0.7	-0.7	-0.9	-1.8	-1.9	-2.0	-2.5
ΣΟΥΗΔΙΑ	+1.9	+1.7	+1.1	+1.4	+1.8	+0.4	-1.1	-1.4	-2.1	-2.4	-2.0	-1.6
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-3.0	-0.5	0	-0.6	-1.8	-1.8	-1.0
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	+9.3	+9.1	+7.1	+5.6	+3.9	+2.9	+2.1	+1.8	+1.3	+1.4	+1.2	+0.6

ανδρών την περίοδο 1993-2004. Η Ισπανία έχει μείωση την περίοδο αυτή περίπου 7% ενώ η Φιλανδία περίπου 9%, παραμένουν βέβαια η Φιλανδία λίγο πάνω από τον μέσο όρο, και η Ισπανία το 2004 ακριβώς στον μέσο όρο.

Κράτη όπου επίσης σημειώνουν αξιοσημείωτες μεταβολές με μειώσεις των ποσοστών της ανεργίας τους, είναι η Δανία και η Ιρλανδία, ιδιαίτερα η Ιρλανδία, που από το 1993-2004 έχει μείωση της ανεργίας στους άνδρες της τάξεως των δέκα ποσοστιαίων μονάδων. Μεγάλη μείωση έχουν επίσης και η Λετονία με την Λιθουανία, οι οποίες αν και έχουν ποσοστά πάνω από το μέσο όρο, εμφανίζουν αξιοσημείωτη μείωση την περίοδο 1993-2004 περίπου 6%.

Σε γενικές γραμμές αυτό που προκύπτει από τα στοιχεία της ανεργίας των ανδρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ότι η τάση μείωσης των συνολικών ποσοστών ανεργίας ορισμένων κρατών, επισημάνθηκε και στα ποσοστά ανεργίας των ανδρών, καθώς επίσης και η τάση αύξησης ορισμένων κρατών των ποσοστών ανεργίας τους, όπως της Πολωνίας και της Σλοβακίας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον όμως παρουσιάζουν εκείνα τα κράτη, όπως η Ελλάδα, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο όπου εμφανίζουν διαφορές στην διακύμανση των συνολικών ποσοστών ανεργίας τους σε σχέση με τον μέσο όρο, όταν αυτά εξεταστούν σε συνδυασμό και με τον δείκτη ανεργίας στους άνδρες.

Μετά τις πιο πάνω διαπιστώσεις σχετικά με τη σχέση μεταξύ του συνολικού ποσοστού ανεργίας και εκείνου των ανδρών ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αντίστοιχη εξέταση των ποσοστών ανεργίας των γυναικών στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκρίνοντας τα ποσοστά ανεργίας του συνολικού δείκτη μέτρησης της ανεργίας με τους δείκτες μέτρησης της ανεργίας κατά φύλο, δίνεται η δυνατότητα να διευκρινιστεί εάν τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν εξίσου το ίδιο πρόβλημα με την ανεργία και στα δύο φύλα ή σε κάποιο φύλο αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα προβλήματα (Πίνακας 3).

Από την εξέταση των μέσων όρων των δεικτών μέτρησης κατά φύλο, διακρίνεται ότι ο μέσος όρος των γυναικών την περίοδο 1993-2004 καταγράφεται υψηλότερος από αυτόν των ανδρών, κατά 3 περίπου ποσοστιαίες μονάδες μέχρι το 2002 και κατά 2 μονάδες από το 2002 και μετά. Ο μέσος όρος ανεργίας των γυναικών καταγράφει την περίοδο 1993-2004 μείωση κατά 1,5%, ενώ ο μέσος όρος των ανδρών καταγράφει μείωση κατά 0,7%, υπάρχει όμως κοινή τάση αύξησης των μέσων όρων από το 2001 και μετά.

Από τους πίνακες 4 και 6 προκύπτει ότι σε ορισμένα κράτη παρατηρούνται κοινά σημεία στην διακύμανση των ποσοστών ανεργίας των ανδρών και των γυναικών, παρατηρούνται όμως και κάποιες σημαντικές διαφοροποιήσεις. Η Πολωνία και η Σλοβακία διατηρούν και στις γυναίκες τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας συγκριτικά με τα άλλα κράτη, διατηρώντας κάθε χρόνο η Πολωνία περίπου δέκα μονάδες πάνω από τον μέσο όρο και η Σλοβακία επτά με οκτώ μονάδες. Τα αμέσως επόμενα υψηλά ποσοστά ανεργίας στις γυναίκες καταγράφονται στην Ελλάδα και στην Ισπανία, με ποσοστό πάνω από τον μέσο όρο, περίπου έξι με επτά μονάδες. Η διακύμανση του ποσοστού ανεργίας των γυναικών της Ισπανίας παρουσιάζει ακόμα μεγαλύτερες μεταβολές, αφού όπως παρατηρείται το 1993 είχε ποσοστό περίπου 13 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο όμως μειώνεται το 2004 σε 5 περίπου μονάδες. Υψηλό ποσοστό ανεργίας στις γυναίκες έχουν σταθερά και η Γαλλία, η Ιταλία, η Λετονία και η Λιθουανία, με μικρότερες αποκλίσεις από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τα κράτη που προαναφέρθηκαν.

Τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας στις γυναίκες, κυρίως τα τελευταία χρόνια, με αποκλίσεις σταθερά τέσσερις έως και επτά μονάδες, έχουν η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο, η Ιρλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία και η Αυστρία. Η Κύπρος, η Σουηδία, η Πορτογαλία, και η Ουγγαρία, έχουν τα αμέσως χαμηλότερα ποσοστά, με μεγάλη επίσης απόκλιση από τον μέσο όρο κάθε χρόνο, κατά τέσσερις με πέντε μονάδες. Υπάρχουν όμως και ορισμένα κράτη, τα οποία έχουν ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο, με ακόμα μικρότερες αποκλίσεις, περίπου μια με δυο μονάδες, όπως για παράδειγμα η Εσθονία (εκτός από το 2001), το Βέλγιο (από το 1999 και μετά) και η Φιλανδία (από το 2001 και μετά).

Αξιοσημείωτες μεταβολές καταγράφονται σε ότι αφορά τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της Ελλάδας της Πολωνίας και της Σλοβακίας, που παρουσιάζουν κάθε χρόνο αυξητικές τάσεις στα ποσοστά ανεργίας των γυναικών, φτάνοντας το 2004 να έχουν η Ελλάδα 16,2%, η Πολωνία 19,7% και η Σλοβακία 19,3%, δηλαδή 6, 9,5 και 9 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο.

Οι μεγαλύτερες μειώσεις στα ποσοστά ανεργίας των γυναικών καταγράφονται στην Ισπανία(9,2%) και στην Ιρλανδία(12,1%), σημαντικές μειώσεις σημειώνουν και η Δανία(4,3%) με την Φιλανδία(5,5%), ενώ μικρότερες μειώσεις έχουν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιταλία, η Λετονία, η Γαλλία, το Βέλγιο, η Ολλανδία και η Ουγγαρία. Τα υπόλοιπα κράτη ανεξάρτητα εάν έχουν χαμηλά ή υψηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών, έχουν τα τελευταία χρόνια αυξημένα ποσοστά, ενώ τα υψηλότερα ποσοστά

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 :ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (15-74 ετών)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	11.3	10.8	10.2	9.9	10.0	10.2	10.2
ΕΕ(15 χώρες)	11.7	12.2	12.0	11.9	11.8	11.2	10.3	9.3	8.7	8.9	9.2	9.3
ΑΥΣΤΡΙΑ	5.0	4.9	5.0	5.2	5.4	5.4	4.7	4.3	4.2	4.4	4.7	5.4
ΒΕΛΓΙΟ	11.5	12.7	12.7	12.5	11.9	11.6	10.3	8.5	7.6	8.2	8.4	8.8
ΓΑΛΛΙΑ	13.0	13.6	13.1	13.5	13.3	12.9	12.2	10.9	10.0	10.0	10.5	10.7
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	10.9	11.4	10.9	11.0	11.6	11.1	9.9	8.7	8.9	9.4	10.1	10.5
ΔΑΝΙΑ	9.9	8.5	8.1	7.5	6.2	6.0	5.4	4.8	4.9	4.7	5.9	5.6
ΕΛΛΑΔΑ	13.6	13.7	14.1	15.2	15.2	16.7	18.1	17.2	16.2	15.6	15.0	16.2
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	8.9	8.3	10.1	11.5	12.0	8.9	9.9	8.1
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	7.6	7.1	6.7	6.3	5.8	5.3	5.1	4.8	4.4	4.5	4.3	4.2
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	16.0	14.6	12.5	11.8	9.9	7.3	5.5	4.3	3.8	4.0	4.2	3.9
ΙΣΠΑΝΙΑ	24.1	26.1	25.3	24.4	23.4	21.9	18.8	16.8	15.6	16.4	15.9	14.9
ΙΤΑΛΙΑ	14.5	14.6	15.4	15.2	15.3	15.4	14.8	13.6	12.2	11.5	11.3	10.5
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	7.8	6.4	4.9	5.2	6.3
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	13.6	13.6	12.9	11.5	11.4	10.6	10.3
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	11.7	12.3	14.1	14.3	13.4	13.1	11.3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	3.3	4.1	4.3	4.2	3.9	4.0	3.3	3.1	2.7	3.8	4.7	6.8
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	7.4	9.1	9.8	10.7	8.3
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	7.5	7.9	8.1	7.7	6.6	5.0	4.4	3.6	2.8	3.1	3.9	4.8
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	8.8	8.1	7.8	6.3	5.6	4.9	5.1	5.5	6.0
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	13.0	12.2	15.3	18.6	20.2	20.7	20.0	19.7
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	6.7	7.9	8.2	8.2	7.7	6.4	5.3	5.0	5.0	6.0	7.2	7.6
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	16.9	18.5	18.9	18.9	17.8	19.3
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	6.7	7.1	7.5	7.4	6.8	6.2	6.5	7.0	6.5
ΣΟΥΗΔΙΑ	7.3	7.8	7.8	9.0	9.5	8.0	6.8	5.3	4.5	4.6	5.2	6.1
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	8.1	10.3	10.3	9.7	9.0	9.9	9.9
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	14.4	14.8	15.1	14.9	13.0	12.0	10.7	10.6	9.7	9.1	8.9	8.9

Πηγή: Eurostat :Long term indicators: Population and Social Conditions

(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

**ΠΙΝΑΚΑΣ 7 : ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΗΛΙΚΙΑΣ (15-74 ετών)**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	11.3	10.8	10.2	9.9	10.0	10.2	10.2
ΕΕ(15 χώρες)	11.7	12.2	12.0	11.9	11.8	11.2	10.3	9.3	8.7	8.9	9.2	9.3
ΑΥΣΤΡΙΑ	-6.7	-7.3	-7.0	-6.7	-6.4	-5.9	-6.1	-5.9	-5.7	-5.6	-5.5	-5.0
ΒΕΛΓΙΟ	-0.2	+0.5	+0.7	+0.6	+0.1	+0.3	-0.5	-1.7	-2.3	-1.8	-1.8	-1.4
ΓΑΛΛΙΑ	+1.3	+1.4	+1.1	+1.6	+1.5	+1.6	+1.4	+0.7	+0.1	0	+0.3	+0.5
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-0.8	-0.8	-1.1	-0.9	-0.2	-0.2	-0.9	-1.5	-1.0	-0.6	-0.1	+0.3
ΔΑΝΙΑ	-1.8	-3.7	-3.9	-4.4	-5.6	-5.3	-5.4	-5.4	-5.0	-5.3	-4.3	-4.6
ΕΛΛΑΔΑ	+1.9	+1.5	+2.1	+3.3	+3.4	+5.4	+7.3	+7.0	+6.3	+5.6	+4.8	+6.0
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	-2.9	-3.0	-0.7	+1.3	+2.1	-1.1	-0.3	-2.1
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	-4.1	-5.1	-5.3	-5.6	-6.0	-6.0	-5.7	-5.4	-5.5	-5.5	-5.9	-6.0
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+4.3	+2.4	+0.5	-0.1	+1.9	-3.9	-5.3	-5.9	-6.1	-6.0	-6.0	-6.3
ΙΣΠΑΝΙΑ	+12.4	+13.9	+13.3	+12.5	+11.6	+10.6	+8.0	+6.6	+5.7	+6.4	+5.8	+4.8
ΙΤΑΛΙΑ	+2.8	+2.4	+3.4	+3.3	+3.5	+4.1	+4.0	+3.4	+2.3	+1.5	+1.1	+0.3
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-2.4	-3.5	-5.1	-5.0	-3.9
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+2.3	+2.8	+2.7	+1.6	+1.4	+0.4	+0.1
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+0.4	+1.5	+3.9	+4.4	+3.4	+2.9	+1.1
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-8.4	-8.1	-7.7	-7.7	-7.9	-7.3	-7.5	-7.1	-7.2	-6.2	-5.6	-4.9
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-2.8	-0.8	-0.2	+0.5	-1.9
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-4.2	-4.3	-3.9	-4.2	-5.2	-6.3	-6.4	-6.6	-7.1	-6.9	-6.3	-5.4
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	-3.1	-3.7	-3.5	-4.5	-4.6	-5.0	-4.9	-4.7	-4.2
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	+1.2	+0.9	+4.5	+8.4	+10.3	+10.7	+9.8	+9.5
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-5.0	-4.3	-3.8	-3.7	-4.1	-4.9	-5.5	-5.2	-4.9	-4.0	-3.0	-2.6
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	+6.1	+8.3	+9.0	+8.9	+7.6	+9.1
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	-5.2	-4.7	-3.8	-3.4	-3.4	-3.7	-3.5	-3.2	-3.7
ΣΟΥΗΔΙΑ	-4.4	-4.4	-4.2	-2.9	-2.3	-3.3	-4.0	-4.9	-5.4	-5.4	-5.0	-4.1
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-3.2	-0.5	+0.1	-0.2	-1.0	-0.3	-0.3
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	+2.7	+2.6	+3.1	+3.0	+1.2	+0.7	-0.1	+0.4	-0.2	-0.9	-1.3	-1.3

καταγράφονται όπως προαναφέρθηκε στην Ελλάδα, στην Πολωνία και στην Σλοβακία.

Συγκρίνοντας τα ποσοστά ανεργίας των ανδρών, των γυναικών και τα συνολικά ποσοστά ανεργίας, αυτό το οποίο συμπεραίνεται είναι ότι δεν έχουν απόλυτα όλα τα κράτη ποσοστά πάνω ή κάτω του μέσου όρου και στα δυο φύλα. Η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, που όπως επισημάνθηκε έχουν χαμηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας, αντιμετωπίζουν τελικά μεγαλύτερο πρόβλημα με την ανεργία των ανδρών σε σχέση με εκείνη των γυναικών. Χαρακτηριστικό είναι για αυτά τα δύο κράτη, ότι ενώ στους άνδρες μέχρι περίπου το 1998 είχαν ποσοστά ανεργίας πάνω από το μέσο όρο, στις γυναίκες παρουσιάζουν ποσοστά χαμηλότερα του μέσου όρου για όλη την περίοδο 1993-2004, με συνεχή και σταδιακή μείωση. Επίσης στην περίπτωση της Φιλανδίας, η οποία τα τελευταία χρόνια σημειώνει μείωση των ποσοστών ανεργίας της, παρατηρείται ότι στα ποσοστά ανεργίας των γυναικών καταγράφει ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο από το 1999 και μετά, ενώ στους άνδρες μόνο το 2004. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το Βέλγιο, το οποίο ενώ στα ποσοστά ανεργίας των ανδρών κινείται συνεχώς κάτω από τον μέσο όρο, στις γυναίκες μέχρι το 1998 είχε ποσοστά πάνω τον μέσο όρο και από εκεί και έπειτα μειώνονται σταθερά τα ποσοστά για τις γυναίκες, καταγράφοντας ποσοστά ανεργίας γυναικών ακόμη και κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Δανία, η Τσεχία και η Γερμανία παρουσιάζουν παρόμοια τάση στα ποσοστά ανεργίας των γυναικών όπως και των ανδρών, με σταθερά ποσοστά σχεδόν κάθε χρόνο κάτω από τον μέσο όρο. Εξαιρεση αποτελεί βέβαια η Γερμανία που το 2004 έχει και στην ανεργία των γυναικών ποσοστό πάνω από τον μέσο όρο.

Ένα ακόμα κράτος που αντιμετωπίζει μεγαλύτερο πρόβλημα με την ανεργία των ανδρών σε σχέση με εκείνη των γυναικών είναι η Εσθονία, δεδομένου ότι τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών στην Εσθονία κινούνται σταθερά κάτω από τον μέσο όρο, ενώ για τους άνδρες ισχύει το αντίθετο. Η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο, η Κύπρος, η Ιρλανδία, η Ουγγαρία και η Πορτογαλία αποτελούν όμως μια ομάδα κρατών που διατηρούν ποσοστά ανεργίας και στις γυναίκες και στους άνδρες, αρκετά χαμηλότερα από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συνοψίζοντας, αυτό το οποίο παρατηρείται από τα στοιχεία αυτά, είναι ότι σε γενικές γραμμές τα περισσότερα κράτη ανεξάρτητα από τον μέσο όρο παρουσιάζουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες. Εξαιρεση σε αυτό αποτελούν, η Εσθονία, η Ουγγαρία, η Ιρλανδία, η Σουηδία και το Ηνωμένο

Βασίλειο, όπου παρουσιάζουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στους άνδρες. Στην ίδια κατηγορία μπορούν να ενταχθούν και η Λιθουανία με την Λετονία, με μικρότερες όμως αποκλίσεις. Η Πολωνία και η Σλοβακία διατηρούν ποσοστά ανεργίας πολύ υψηλά αλλά χωρίς διαφοροποιήσεις στη βάση του φύλου, ενώ τέλος η Ελλάδα και η Ισπανία εμφανίζουν τη μεγαλύτερη διαφορά στα ποσοστά ανεργίας, μεταξύ ανδρών και γυναικών, εις βάρος των γυναικών. Η Ελλάδα, η Ιταλία και η Ισπανία, αποτελούν τελικά χαρακτηριστικά παραδείγματα κρατών που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο πρόβλημα με την ανεργία των γυναικών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι και σε αυτή την περίπτωση υπάρχουν διαφοροποιήσεις, ιδιαίτερα στην περίπτωση της Ιταλίας που παρουσιάζει σχετικά μικρότερα ποσοστά από τα άλλα δύο κράτη.

1.4 ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ

Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας που καταγράφονται στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια, απασχολούν σε σημαντικό βαθμό τα κράτη μέλη, η διαμόρφωση των ποσοστών ανεργίας όμως όπως παρατηρήθηκε παρουσιάζει διαφοροποιήσεις στα κράτη μέλη, όπως διαφοροποιήσεις παρουσιάζονται και στα ποσοστά ανεργίας των δυο φύλων. Ανάλογες διαφοροποιήσεις στην διακύμανση των ποσοστών ανεργίας διακρίνονται όμως όταν εξετάζονται οι δείκτες ανεργίας σε διάφορες ηλικιακές κατηγορίες. Για την εξέταση των ποσοστών ανεργίας κατά ηλικιακή κατηγορία, χρησιμοποιούνται δείκτες μέτρησης της ανεργίας κατά ηλικία, ενώ επίσης οι δείκτες αυτοί διαχωρίζονται και σε δείκτες μέτρησης της ανεργίας ανάμεσα στα δύο φύλα. Οι παραπάνω δείκτες, αντιπροσωπεύουν το ποσοστό των ανέργων ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού, υπολογίζοντας την ανεργία σε άτομα ηλικίας έως εικοσιπέντε ετών (νέοι) και σε άτομα ηλικίας άνω των εικοσιπέντε ετών, στο σύνολο αλλά και κατά φύλο⁴. Η ανάλυση στηρίζεται στα στοιχεία της Eurostat για την περίοδο 1993-2004(Πίνακες, 8,10,12,13,16,18,20,22).

1.4.1 ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 25 ΕΤΩΝ

Από την εξέταση του μέσου όρου του δείκτη μέτρησης της συνολικής ανεργίας των νέων την περίοδο 1993-2004(Πίνακας 8), προκύπτει ότι ο μέσος όρος

⁴ Ορισμός του δείκτη μέτρησης της ανεργίας κατά ηλικία της Eurostat

διακυμαίνεται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, παρόλη την μείωση κατά περίπου 3% που καταγράφεται την περίοδο 1993-2004. Η τάση αύξησης της ανεργίας την περίοδο από το 2001 και έπειτα, σημειώνεται και στα ποσοστά ανεργίας των νέων, ενώ η διαφορά που σημειώνεται ανάμεσα στον μέσο όρο των 15 κρατών της Ε.Ε και των 25 κρατών της Ε.Ε το 2004 είναι μόλις 2%.

Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 9 που αποτυπώνονται οι αποκλίσεις και οι μεταβολές των κρατών μελών ανά έτος από τον μέσο όρο στα ποσοστά ανεργίας των νέων, τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας καταγράφονται στην Ελλάδα, στην Ιταλία, στην Ισπανία, στην Πολωνία και στην Σλοβακία, ενώ υψηλά ποσοστά ανεργίας με μικρότερες όμως αποκλίσεις από τον μέσο όρο, σημειώνουν η Λετονία, η Λιθουανία, η Φιλανδία, η Γαλλία, το Βέλγιο, η Εσθονία και η Τσεχία(κυρίως την περίοδο από το 2000 και μετά) και η Μάλτα, που καταγράφει ποσοστά ανεργίας νέων πάνω από τον μέσο όρο τα έτη 2001,2002 και 2003.

Το πρόβλημα της ανεργίας των νέων, αποτελεί κοινό χαρακτηριστικό για τα παραπάνω κράτη, σημειώνονται όμως διαφοροποιήσεις και ως προς τα ποσοστά που καταγράφουν αλλά και ως προς τις μεταβολές που σημειώνουν την περίοδο 1993-2004. Η Ελλάδα , η Πολωνία και η Σλοβακία καταγράφουν τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στους νέους σημειώνοντας τάσεις ανόδου σχεδόν κάθε χρόνο. Εντυπωσιακά υψηλά είναι τα ποσοστά των τριών αυτών κρατών για παράδειγμα το 2004, που η Πολωνία έχει ποσοστό 20,9% πάνω από τον μέσο όρο, η Σλοβακία 13,7% και η Ελλάδα 8,3%, ενώ ανοδικές τάσεις σημειώνει και η Τσεχία με την Εσθονία. Τα αμέσως υψηλότερα ποσοστά καταγράφουν η Ιταλία, η Ισπανία και η Φιλανδία, τα συγκεκριμένα κράτη όμως παρουσιάζουν την περίοδο που εξετάζεται σημαντικές μειώσεις στα ποσοστά ανεργίας τους, παρόλο που κανένα από τα τρία κράτη δεν καταφέρνει να έχει ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο. Αξιοσημείωτες μεταβολές με μειώσεις των ποσοστών ανεργίας καταγράφονται και από την Λετονία, την Λιθουανία, την Γαλλία, και το Βέλγιο, εξακολουθούν όμως παρόλα αυτά να καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας στους νέους.

Τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας νέων καταγράφουν η Αυστρία, η Κύπρος η Ολλανδία, η Ιρλανδία, και η Δανία. Τα συγκεκριμένα κράτη σημειώνουν απόκλιση από τον μέσο όρο, πάνω από δέκα μονάδες σχεδόν για όλη την περίοδο 1993-2004. Αρκετά κάτω από τον μέσο όρο βρίσκονται όμως και η Γερμανία με την Πορτογαλία και την Σλοβενία, όπως επίσης και η Ουγγαρία, ενώ πρόβλημα με την ανεργία των νέων δεν αντιμετωπίζουν επίσης η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου μετά το

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 25 ΕΤΩΝ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	19.4	18.4	17.4	17.6	18.1	18.6	18.6
ΕΕ(15 χώρες)	21.4	21.8	21.0	21.2	20.6	19.0	17.1	15.3	15.1	15.6	16.3	16.6
ΑΥΣΤΡΙΑ	6.3	5.7	5.6	6.3	6.7	6.4	5.4	5.3	5.8	6.7	8.1	9.4
ΒΕΛΓΙΟ	20.7	23.2	22.9	22.1	22.0	22.1	22.7	17.0	17.5	18.5	21.0	19.8
ΓΑΛΛΙΑ	27.1	28.6	27.0	28.5	28.4	25.6	23.4	20.1	19.4	20.0	21.1	22.0
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	15.0	15.6	14.9	15.6	16.2	15.0	12.7	10.6	12.8	14.2	14.7	15.1
ΔΑΝΙΑ	12.8	10.2	9.6	9.7	7.7	7.3	8.8	7.0	8.4	7.9	9.9	8.2
ΕΛΛΑΔΑ	26.8	27.7	28.5	31.0	30.8	30.1	31.9	29.2	28.2	26.8	26.8	26.9
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	17.0	15.2	22.0	23.6	23.5	19.3	23.4	21.0
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	17.6	16.4	15.3	15.0	13.7	13.1	12.8	12.3	11.9	12.1	12.3	12.1
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	25.3	23.0	19.5	18.2	15.4	11.3	8.4	6.7	6.7	8.0	8.3	8.3
ΙΣΠΑΝΙΑ	38.4	40.2	37.8	37.2	34.6	31.3	25.8	22.9	21.7	22.4	22.8	22.2
ΙΤΑΛΙΑ	30.1	29.1	30.3	30.4	30.2	29.9	28.7	27.0	24.1	23.1	23.7	23.6
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	11.5	10.3	9.7	10.7	10.6
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	26.8	23.6	21.4	23.1	23.9	17.9	19.0
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	25.5	26.4	30.6	30.8	23.8	26.9	19.9
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	5.2	7.1	7.2	8.2	7.9	6.9	6.9	7.2	7.3	8.3	11.8	18.1
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	13.7	19.0	18.3	19.1	16.7
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	10.6	10.9	11.4	11.1	9.1	7.6	6.8	5.7	4.5	5.0	6.3	8.0
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	18.5	17.0	15.0	12.7	12.1	11.1	12.0	13.5	14.8
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	23.2	22.5	30.1	36.3	39.8	41.8	41.2	39.5
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	12.8	15.0	16.5	16.7	15.1	10.6	9.1	8.9	9.4	11.6	14.4	15.4
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	34.2	37.1	39.0	37.6	33.8	32.3
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	17.5	17.2	17.8	17.9	16.2	16.0	15.3	15.7	14.3
ΣΟΥΗΔΙΑ	22.0	22.0	19.1	20.5	20.6	16.1	12.3	10.5	10.9	11.9	13.4	16.3
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	12.8	17.7	17.8	17.3	16.9	18.6	21.1
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	33.6	34.0	29.7	28.0	25.2	23.5	21.4	21.4	19.8	21.0	21.8	20.7

Πηγή: Eurostat: Adjusted series: Harmonized unemployment rates

(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

**ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 25 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	19,4	18,4	17,4	17,6	18,1	18,6	18,6
ΕΕ(15 χώρες)	21,4	21,8	21,0	21,2	20,6	19,0	17,1	15,3	15,1	15,6	16,3	16,6
ΑΥΣΤΡΙΑ	-15,1	-16,1	-15,4	-14,9	-13,9	-13,0	-13,0	-12,1	-11,8	-11,4	-10,5	-9,2
ΒΕΛΓΙΟ	-0,7	+1,4	+1,9	+0,9	+1,4	+2,7	+4,3	-0,4	-0,1	+0,4	+2,4	+1,2
ΓΑΛΛΙΑ	+5,7	+6,8	+6,0	+7,3	+7,8	+6,2	+5,0	+2,7	+1,8	+1,9	+2,5	+3,4
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-6,4	-6,2	-6,1	-5,6	-4,4	-4,4	-5,7	-6,8	-4,8	-3,9	-3,9	-3,5
ΔΑΝΙΑ	-8,6	-11,6	-11,4	-11,5	-12,9	-12,1	-9,6	-10,4	-9,2	-10,2	-8,7	-10,4
ΕΛΛΑΔΑ	+5,4	+5,9	+7,5	+9,8	+10,2	+10,7	+13,5	+11,8	+10,6	+8,7	+8,2	+8,3
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	-3,6	-4,2	+3,6	+6,2	+5,9	+1,2	+4,8	+2,4
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	-3,8	-5,4	-5,7	-6,2	-6,9	-6,3	-5,6	-5,1	-5,7	-6,0	-6,3	-6,5
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+3,9	+1,2	-1,5	-3,0	-5,2	-8,1	-10,0	-10,7	-10,9	-10,1	-10,3	-10,3
ΙΣΠΑΝΙΑ	+17,0	+18,4	+16,8	+16,0	+14,0	+11,9	+7,4	+5,5	+4,1	+4,3	+4,2	+3,6
ΙΤΑΛΙΑ	+8,7	+7,3	+9,3	+9,2	+9,6	+10,5	+10,3	+9,6	+6,5	+5,0	+5,1	+5,0
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-5,9	-7,3	-8,4	-7,9	-8,0
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+7,4	+5,2	+4,0	+5,5	+5,8	-0,7	+0,4
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+6,1	+8,0	+13,2	+13,2	+5,7	+8,3	+1,3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-16,2	-14,7	-13,8	-13,0	-12,7	-12,5	-11,5	-10,2	-10,3	-9,8	-6,8	-0,5
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-3,7	+1,4	+0,2	+0,5	-1,9
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-10,8	-10,9	-9,6	-10,1	-11,5	-11,8	-11,6	-11,7	-13,1	-13,1	-12,3	-10,6
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	-2,7	-3,6	-4,4	-5,7	-5,3	-6,5	-6,1	-5,1	-3,8
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	+2,6	+3,1	+11,7	+18,9	+22,2	+23,7	+22,6	+20,9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-8,6	-6,8	-4,5	-4,5	-5,5	-8,8	-9,3	-8,5	-8,2	-6,5	-4,2	-3,2
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	+15,8	+19,7	+21,4	+19,5	+15,2	+13,7
ΣΛΟΒΕΝΙΑ				-3,7	-3,4	-1,6	-0,5	-1,2	-1,6	-2,8	-2,9	-4,3
ΣΟΥΗΔΙΑ	+0,6	+0,2	-1,9	-0,7	0,0	-3,3	-6,1	-6,9	-6,7	-6,2	-5,2	-2,3
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-6,6	-0,7	+0,4	-0,3	-1,2	0	+2,5
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	+12,2	+12,2	+8,7	+6,8	+4,6	+4,1	+3,0	+4,0	+2,2	+2,9	+3,2	+2,1

1997 καταγράφουν ποσοστά αρκετά χαμηλότερα από τον μέσο όρο. Στα ποσοστά ανεργίας των νέων, αυξημένα ποσοστά καταγράφονται όμως και από κράτη με ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά ανεργίας, όπως το Λουξεμβούργο, που σημειώνει συνεχώς ανοδικές τάσεις, με μεγαλύτερη αυτή της περιόδου 2003-2004, που είναι 6,3%.

Η περίπτωση της Γερμανίας, του Βελγίου και της Μάλτας, παρουσιάζει ιδιαιτερότητες σε ότι αφορά την διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας που καταγράφουν. Η Γερμανία που όπως διαπιστώθηκε παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια αυξητικές τάσεις στα ποσοστά της ανεργίας της, (ιδιαίτερα το 2003 και το 2004 που τα ποσοστά της ξεπερνούν τον μέσο όρο), στα ποσοστά ανεργίας των νέων, όλη την περίοδο που εξετάζεται βρίσκεται σταθερά κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρουσιάζει βέβαια και στα ποσοστά ανεργίας των νέων αύξηση την περίοδο από το 2000 και έπειτα. Επόμενα παραδείγματα κρατών, με ιδιαιτερότητες στα ποσοστά ανεργίας νέων που καταγράφουν, αποτελούν το Βέλγιο και η Μάλτα. Η ιδιαιτερότητα τους διακρίνεται στα υψηλά ποσοστά ανεργίας νέων που καταγράφουν σε αντίθεση με τα σχετικά χαμηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας τους.

Μετά την εξέταση των ποσοστών ανεργίας με βάση τον δείκτη μέτρησης της συνολικής ανεργίας των νέων, προκύπτει ότι υπάρχουν πάλι κάποια κοινά σημεία σε ότι αφορά τα ποσοστά των κρατών αλλά και τις μεταβολές που σημειώνουν την περίοδο 1993-2004. Τις πιο αξιοσημείωτες μεταβολές όσον αφορά στην μείωση του ποσοστού της ανεργίας των νέων παρουσιάζουν η Ισπανία(16,2%) η Ιρλανδία(17%), η Φιλανδία(12,9%), η Λετονία(7,8%) και η Λιθουανία(5,6%), ενώ τις πιο αξιοσημείωτες μεταβολές όσον αφορά στην αύξηση του ποσοστού ανεργίας των νέων παρουσιάζουν η Ελλάδα(3,1%), η Πολωνία (16,3%), η Τσεχία(8,3%), η Εσθονία(4%) και το Λουξεμβούργο(12,9%).

Παρουσιάζονται όμως και κάποια καινούρια στοιχεία, τα οποία προσδιορίζουν περισσότερο την εικόνα της ανεργίας των κρατών μελών, όπως τα αυξημένα ποσοστά ανεργίας των νέων του Λουξεμβούργου, της Τσεχίας, του Βελγίου και τα χαμηλά ποσοστά ανεργίας των νέων της Γερμανίας. Η αύξηση των ποσοστών ανεργίας των νέων δεν χαρακτηρίζει όμως μόνο τα συγκεκριμένα κράτη που προαναφέρθηκαν, καθώς αυξητικές τάσεις των ποσοστών ανεργίας των νέων σημειώνουν τα τελευταία χρόνια και άλλα κράτη όπως η Αυστρία και η Πορτογαλία, παρόλο που καταγράφουν ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο. Τέλος ακόμα ένα σημαντικό συμπέρασμα που προκύπτει από την παραπάνω ανάλυση, είναι ότι η τάση μείωσης που παρατηρήθηκε, στα ποσοστά ανεργίας της Ιταλίας και της

Φιλανδίας, διαπιστώθηκε και στα ποσοστά ανεργίας των νέων των κρατών αυτών, κανένα όμως από τα δύο κράτη δεν καταφέρνει στην ανεργία των νέων να καταγράψει ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.4.1.1.ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 25 ΕΤΩΝ

Αμέσως παρακάτω εξετάζεται η διαμόρφωση των ποσοστών ανεργίας και οι μεταβολές που σημειώνουν τα κράτη μέλη στην ανεργία των νέων κατά φύλο, ξεκινώντας με την ανάλυση των ποσοστών ανεργίας των νέων ανδρών. Απώτερος σκοπός της παρακάτω ανάλυσης είναι η διαπίστωση τυχόν ιδιαιτεροτήτων σε ότι αφορά τα ποσοστά ανεργίας των νέων στη βάση του φύλου. Εξετάζοντας τον μέσο όρο του δείκτη μέτρησης της ανεργίας των ανδρών, διακρίνεται μείωση του ποσοστού ανεργίας των νέων ανδρών την περίοδο 1993-2004 κατά 1,7%, χαρακτηριστική είναι όμως πάλι η αύξηση των ποσοστών ανεργίας, που καταγράφονται την περίοδο από το 2001 και έπειτα.

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 10, που απεικονίζονται τα ποσοστά ανεργίας των νέων ανδρών, τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφουν η Αυστρία, η Δανία, η Ιρλανδία, η Κύπρος, το Λουξεμβούργο, και η Ολλανδία με ποσοστό τα τελευταία χρόνια τουλάχιστον 9-10% κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αρκετά χαμηλότερα ποσοστά από τον μέσο όρο, κατά 3-5% έχουν η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ουγγαρία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Σουηδία, καθώς επίσης και η Μάλτα, με την Λετονία(το 2003 και το 2004), με ποσοστά όμως πιο κοντά στον μέσο όρο.

Τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στους νέους άνδρες έχουν η Πολωνία, η Σλοβακία, η Φιλανδία και η Λιθουανία, κυρίως η Πολωνία και η Σλοβακία που καταγράφουν τα τελευταία χρόνια περίπου είκοσι μονάδες πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υψηλά ποσοστά ανεργίας νέων ανδρών τα τελευταία χρόνια, με μικρότερες όμως αποκλίσεις από τον μέσο όρο, έχουν η Ελλάδα, η Ιταλία, το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ισπανία η Εσθονία και η Τσεχία.

Μετά από την εξέταση των μεταβολών (πίνακας 11) που καταγράφουν τα κράτη μέλη την περίοδο 1993-2004 στα ποσοστά ανεργίας των νέων ανδρών, προκύπτουν πάλι κάποια στοιχεία που προσδιορίζουν την διακύμανση των ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών. Ορισμένα κράτη όπως η Ιταλία, η Ισπανία, η Φιλανδία, η Λετονία και η Λιθουανία σημειώνουν και στα ποσοστά ανεργίας των νέων ανδρών

ΠΙΝΑΚΑΣ 10 : ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 25 ΕΤΩΝ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	17.6	16.8	16.0	16.3	17.3	18.2	18.1
ΕΕ(15 χώρες)	19.8	20.1	18.8	19.2	18.4	17.0	15.2	13.7	13.6	14.7	15.9	16.0
ΑΥΣΤΡΙΑ	5.1	4.6	4.5	5.3	5.6	5.0	4.3	4.8	5.2	6.4	7.4	9.0
ΒΕΛΓΙΟ	19.6	21.6	20.5	18.6	18.5	20.2	22.0	14.7	16.6	18.9	21.5	17.9
ΓΑΛΛΙΑ	25.0	26.0	23.5	25.7	25.9	23.3	21.5	18.0	17.4	18.9	20.5	20.9
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	10.3	11.3	10.9	12.5	13.6	12.3	10.4	9.4	10.9	13.0	14.9	15.3
ΔΑΝΙΑ	13.1	10.3	8.2	8.5	6.8	7.1	8.8	7.0	7.8	9.3	10.7	8.8
ΕΛΛΑΔΑ	18.9	19.7	19.8	21.5	22.0	21.7	23.2	21.6	21.6	19.9	18.9	19.1
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	18.9	16.7	21.9	23.0	17.3	15.6	19.8	20.3
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	20.7	19.0	17.4	17.5	15.4	14.7	14.2	13.3	13.3	13.6	13.8	13.4
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	27.1	24.8	20.8	19.0	16.0	11.6	8.3	6.4	6.9	8.7	9.1	8.8
ΙΣΠΑΝΙΑ	35.1	36.1	32.4	31.7	28.9	25.1	19.9	17.6	16.8	18.5	19.5	18.7
ΙΤΑΛΙΑ	26.3	25.6	26.1	25.8	25.4	25.4	24.7	23.1	20.4	19.4	20.5	20.7
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	7.1	7.6	9.3	10.4	9.5
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	27.4	25.5	21.2	23.5	22.4	14.0	14.3
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	30.1	29.5	32.3	34.1	22.0	22.8	21.6
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	4.8	7.1	6.6	8.0	6.5	6.5	6.1	6.6	7.5	6.8	10.8	13.6
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	15.1	21.2	18.5	17.2	16.8
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	11.4	11.6	10.7	10.5	7.9	7.4	5.2	4.9	4.3	5.2	6.3	7.9
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	19.9	18.6	16.6	13.7	13.1	11.7	12.6	13.7	14.8
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	20.4	20.2	28.5	34.6	38.4	40.9	39.9	38.0
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	10.7	13.4	15.0	14.3	11.9	8.3	7.3	6.7	7.3	9.7	12.4	13.6
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	35.2	39.9	42.1	38.8	35.6	33.7
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	17.1	15.4	16.9	16.7	14.9	15.0	13.8	13.3	11.5
ΣΟΥΗΔΙΑ	25.6	24.9	20.4	21.3	21.1	16.4	12.2	11.0	11.9	12.0	13.0	15.7
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	11.5	17.4	18.5	17.7	16.6	18.4	22.3
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	36.4	37.2	30.7	29.5	25.4	22.8	20.8	21.1	19.6	21.2	21.9	22.0

Πηγή: Eurostat Adjusted series: Harmonized unemployment rates

(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

**ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ
ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 25 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	17,6	16,8	16,0	16,3	17,3	18,2	18,1
ΕΕ(15 χώρες)	19,8	20,1	18,8	19,2	18,4	17,0	15,2	13,7	13,6	14,7	15,9	16,0
ΑΥΣΤΡΙΑ	-14,7	-15,5	-14,3	-13,9	-12,8	-12,6	-12,5	-11,2	-11,1	-10,9	-10,8	-9,1
ΒΕΛΓΙΟ	-0,2	+1,5	+1,7	-0,6	+0,1	+2,6	+5,2	-1,3	+0,3	+1,6	+3,3	-0,2
ΓΑΛΛΙΑ	+5,2	+5,9	+4,7	+6,5	+7,5	+5,7	+4,7	+2,0	+1,1	+1,6	+2,3	+2,8
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-9,5	-8,8	-7,9	-6,7	-4,8	-5,3	-6,4	-6,6	-5,4	-4,3	-3,3	-2,8
ΔΑΝΙΑ	-6,7	-9,8	-10,6	-10,7	-11,6	-10,5	-8,0	-9,0	-8,5	-8,0	-7,5	-9,3
ΕΛΛΑΔΑ	-0,9	-0,4	+1,0	+2,3	+3,6	+4,1	+6,4	+5,6	+5,3	+2,6	+0,7	+1,0
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	+0,5	0,9	+5,1	+7,0	+1,0	-1,7	+1,6	+2,2
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	+0,9	-1,1	-1,4	-1,7	-3,0	-2,9	-2,6	-2,7	-3,0	-3,7	-4,4	-4,7
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+7,3	+4,7	+2,0	-0,2	-2,4	-6,0	-8,5	-9,6	-9,4	-8,6	-9,1	-9,3
ΙΣΠΑΝΙΑ	+15,3	+16,0	+13,6	+12,5	+10,5	+7,5	+3,1	+1,6	+0,5	+1,2	+1,3	+0,6
ΙΤΑΛΙΑ	+6,5	+5,5	+7,3	+6,6	+7,0	+7,8	+7,9	+7,1	+4,1	+2,1	+2,3	+2,6
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-8,9	-8,7	-8,0	-7,8	-8,6
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+9,8	+8,7	+5,2	+7,2	+5,1	-4,2	-3,8
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+12,5	+12,7	+16,3	+17,8	+4,7	+4,6	+3,5
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-15,0	-13,0	-12,2	-11,2	-11,9	-11,1	-10,7	-9,4	-8,8	-10,5	-7,4	-4,5
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-0,9	+4,9	+1,2	-1,0	-1,3
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-8,4	-8,5	-8,1	-8,7	-10,5	-10,2	-11,6	-11,1	-12,0	-12,1	-11,9	-10,2
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	+0,7	+0,2	-1,0	-3,1	-2,9	-4,6	-4,7	-4,5	-3,3
ΠΟΛΩΝΙΑ					+2,0	+2,6	+11,7	+18,6	+22,1	+23,6	+21,7	+19,9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-9,1	-6,7	-3,8	-4,9	-6,5	-9,3	-9,5	-9,3	-9,0	-7,6	-5,8	-4,5
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	+18,4	+23,9	+25,8	+21,5	+17,4	+15,6
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	-2,1	-3,0	-0,7	-0,1	-1,1	-1,3	-3,5	-4,9	-6,6
ΣΟΥΗΔΙΑ	+5,8	+4,8	+1,6	+2,1	+2,7	-1,2	-4,6	-5,0	-4,4	-5,3	-5,2	-2,4
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-6,1	+0,6	+2,5	+1,4	-0,7	+0,2	+4,2
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	+16,6	+17,1	+11,9	+10,3	+7,0	+5,2	+4,0	+5,1	+3,3	+3,9	+3,7	+3,9

σημαντικές μειώσεις, όμως μόνο η Λετονία καταγράφει το 2003 και το 2004 ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο. Εντύπωση όμως προκαλεί και η μείωση των ποσοστών ανεργίας των νέων ανδρών, από κράτη που καταγράφουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας στους νέους άνδρες, όπως η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία και η Σουηδία.

Αντίστοιχα όμως διακρίνεται και η τάση ορισμένων κρατών να διατηρούν υψηλά ποσοστά ανεργίας και στους νέους άνδρες σημειώνοντας παράλληλα ανοδικές τάσεις, όπως στην περίπτωση της Ελλάδας, της Πολωνίας και της Σλοβακίας. Τέλος ιδιαίτερα εντυπωσιακή αύξηση στα ποσοστά ανεργίας των νέων ανδρών, σημειώνει το Λουξεμβούργο, με συνολική αύξηση την περίοδο 1993-2004 κατά 8,8 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται την περίοδο 2002-2004 με 6,8 ποσοστιαίες μονάδες.

1.4.1.2.ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 25 ΕΤΩΝ

Για την διευκόλυνση της σύγκρισης των συνολικών ποσοστών ανεργίας των νέων κατά φύλο στα κράτη μέλη, στον Πίνακα 12 δίνεται ο μέσος όρος του δείκτη μέτρησης της συνολικής ανεργίας των νέων σε σχέση με τους μέσους όρους των δεικτών μέτρησης της ανεργίας των νέων κατά φύλο. Μετά από την εξέταση των στοιχείων αυτών, προκύπτει ότι ο μέσος όρος της ανεργίας των νέων γυναικών καταγράφεται σταθερά για όλη την περίοδο που εξετάζεται, ψηλότερος από τον μέσο όρο της ανεργίας των νέων ανδρών. Η απόκλιση που χαρακτηρίζει τους μέσους όρους των δυο φύλων στην ανεργία των νέων, κυμαίνεται μεταξύ 3-5 ποσοστιαίων μονάδων μέχρι και το 1998, ενώ από το 1998 και έπειτα μειώνεται σταδιακά καταλήγοντας η διαφορά το 2004 να διαμορφώνεται στο 1,2%. Εντύπωση όμως προκαλεί και η μείωση του μέσου όρου των νέων γυναικών την περίοδο 1993-2004, που διαμορφώνεται σε 3,8%, ενώ αντίστοιχα η μείωση των ανδρών διαμορφώνεται την περίοδο αυτή στο 1,7%.

Τα κράτη που σημειώνουν τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας στις νέες γυναίκες (Πίνακας 13), παρουσιάζοντας απόκλιση από τον μέσο όρο μεγαλύτερη και από δέκα μονάδες για ορισμένα έτη της περιόδου 1993-2004, είναι η Ιρλανδία, η Αυστρία, η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Λουξεμβούργο και η Ολλανδία. Όλα αυτά τα κράτη έχουν σταθερά σχεδόν κάθε χρόνο πολύ χαμηλότερα ποσοστά από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαίρεση αποτελεί το Λουξεμβούργο, που καταγράφει ποσοστά ανεργίας αρκετά χαμηλότερα από τον μέσο όρο μόνο μέχρι το

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

**ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 25
ΕΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Συνολικό Ποσοστό κάτω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	19.4	18.4	17.4	17.6	18.1	18.6	18.6
ΕΕ(15 χώρες)	21.4	21.8	21.0	21.2	20.6	19.0	17.1	15.3	15.1	15.6	16.3	16.6
Άνδρες κάτω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	17.6	16.8	16.0	16.3	17.3	18.2	18.1
ΕΕ(15 χώρες)	19.8	20.1	18.8	19.2	18.4	17.0	15.2	13.7	13.6	14.7	15.9	16.0
Γυναίκες κάτω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	21.6	20.3	19.0	19.2	19.1	19.2	19.3
ΕΕ(15 χώρες)	23.1	23.7	23.5	23.5	23.0	21.3	19.3	17.1	16.8	16.7	16.9	17.2

ΠΙΝΑΚΑΣ 13 : ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 25 ΕΤΩΝ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	21.6	20.3	19.0	19.2	19.1	19.2	19.3
ΕΕ (15 χώρες)	23.1	23.7	23.5	23.5	23.0	21.3	19.3	17.1	16.8	16.7	16.9	17.2
ΑΥΣΤΡΙΑ	7.6	7.0	6.8	7.4	8.0	7.9	6.6	6.0	6.5	7.0	9.0	9.8
ΒΕΛΓΙΟ	22.0	25.0	25.6	26.5	26.4	24.5	23.4	19.8	18.8	18.0	20.4	22.0
ΓΑΛΛΙΑ	29.3	31.3	30.7	31.6	31.2	28.3	25.6	22.5	21.8	21.4	21.9	23.3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	20.0	20.2	19.0	18.9	19.0	17.9	15.2	11.9	14.8	15.4	14.4	14.9
ΔΑΝΙΑ	12.5	10.1	11.3	11.0	8.8	7.4	8.8	7.1	8.9	6.3	9.1	7.5
ΕΛΛΑΔΑ	36.1	37.0	38.3	41.0	40.4	39.7	41.4	38.2	35.9	35.3	36.6	36.3
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	14.4	13.1	22.1	24.5	31.9	24.8	29.0	22.1
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	13.8	13.2	12.8	12.0	11.7	11.3	11.1	11.1	10.3	10.2	10.6	10.7
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	23.1	20.8	17.9	17.2	14.6	11.0	8.6	7.1	6.4	7.0	7.5	7.8
ΙΣΠΑΝΙΑ	42.8	45.4	44.4	44.1	41.7	39.1	33.3	29.6	28.2	27.3	27.0	26.5
ΙΤΑΛΙΑ	35.0	33.6	35.6	36.2	36.2	35.5	33.8	31.9	28.7	27.8	27.6	27.2
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	15.3	12.8	10.0	11.0	11.7
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	26.0	20.8	21.6	22.4	25.8	23.5	25.7
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	18.4	22.4	28.3	26.3	26.2	32.2	17.2
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	5.6	7.1	7.8	8.4	9.5	7.3	7.9	7.9	6.9	10.1	13.0	23.0
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	12.1	16.4	18.0	21.3	16.5
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	9.7	10.2	12.1	11.8	10.4	7.9	8.5	6.5	4.8	4.8	6.3	8.1
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	16.6	14.8	13.0	11.3	10.7	10.3	11.2	13.1	15.0
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	26.6	25.1	32.0	38.2	41.4	42.9	42.8	41.4
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	15.2	16.9	18.4	19.8	19.0	13.3	11.2	11.7	12.0	13.9	17.0	17.7
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	33.1	33.9	35.4	36.2	31.7	30.5
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	18.0	19.3	18.8	19.2	18.0	17.4	17.4	19.0	18.0
ΣΟΥΗΔΙΑ	18.2	19.0	17.7	19.8	20.1	15.8	12.4	9.9	9.9	11.8	13.7	16.9
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	14.8	18.1	17.0	16.9	17.2	18.8	19.4
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	30.6	30.5	28.6	26.3	25.0	24.3	22.1	21.6	20.0	20.9	21.6	19.4

Πηγή: Eurostat Adjusted series: Harmonized unemployment rates

(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

2001. Μετά το 2001 το Λουξεμβούργο παρουσιάζει συνεχόμενη αύξηση στα ποσοστά ανεργίας των νέων γυναικών, κάτι το οποίο παρατηρήθηκε και στα συνολικά και στα ποσοστά ανεργίας των νέων ανδρών, καταλήγοντας το 2004 να καταγράφει ποσοστά ανεργίας στις νέες γυναίκες πάνω από τον μέσο όρο. Η πιο εντυπωσιακή αύξηση που σημειώνει το Λουξεμβούργο, είναι την περίοδο 2001-2004, με αύξηση 16,1%. Επομένως συμπεραίνεται ότι η αύξηση των ποσοστών ανεργίας των νέων του Λουξεμβούργου, που παρατηρήθηκε στην ανάλυση του δείκτη της συνολικής ανεργίας των νέων, οφείλεται τελικά στην άνοδο των ποσοστών ανεργίας των νέων και στα δυο φύλα, κυρίως την περίοδο 2001-2004. Το πρόβλημα της ανεργίας των νέων στο Λουξεμβούργο, διαμορφώνεται όμως πιο έντονα στις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες, εάν ληφθεί υπόψη ότι στις γυναίκες, καταγράφονται υψηλότερα ποσοστά, κυρίως το 2004, όπου η απόκλιση των ποσοστών ανεργίας των γυναικών παρουσιάζει διαφορά κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες από τα ποσοστά ανεργίας των ανδρών.

Πολύ χαμηλότερα ποσοστά από τον μέσο όρο καταγράφουν και η Γερμανία με την Κύπρο, την Πορτογαλία, την Σουηδία και την Ουγγαρία, διατηρώντας ποσοστά περίπου κατά μέσο όρο όλη την περίοδο 4-7 ποσοστιαίες μονάδες κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάτω από τον μέσο όρο, με μικρή όμως απόκλιση και τάσεις συνεχόμενης αύξησης τα τελευταία χρόνια των ποσοστών ανεργίας των νέων γυναικών έχουν και η Μάλτα με την Σλοβενία και την Τσεχία.

Η Ελλάδα, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Ιταλία και η Ισπανία καταγράφουν τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας νέων γυναικών, ιδιαίτερα η Ελλάδα καταγράφει ποσοστό ανεργίας το 2004 36,3%, σημειώνοντας απόκλιση από τον μέσο όρο 17 κατά ποσοστιαίες μονάδες, ενώ η Πολωνία καταγράφει το 2004 ποσοστό 41,4% σημειώνοντας απόκλιση από τον μέσο όρο κατά 22 ποσοστιαίες μονάδες. Σταθερά όμως πάνω από τον μέσο όρο κατατάσσονται και η Εσθονία, η Γαλλία, η Λετονία, η Λιθουανία, το Βέλγιο και η Φιλανδία με μικρότερες όμως αποκλίσεις.

Αυτό που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον με τα ποσοστά ανεργίας των νέων γυναικών, δεν είναι μόνο η κατάταξη των κρατών μελών σε σχέση με τον μέσο όρο, όσο το γεγονός ότι τα περισσότερα κράτη εμφανίζουν εντυπωσιακές μεταβολές στην διακύμανση των ποσοστών της ανεργίας τους. Αυτό που συμπεραίνεται (Πίνακας 14), είναι ότι τα περισσότερα κράτη την περίοδο 1993-2004 αυξάνουν τα ποσοστά ανεργίας των νέων γυναικών, ενώ υπάρχουν και κράτη που σημειώνουν σημαντική μείωση, όπως η Ισπανία (12,5%), η Ιρλανδία (11,5%), η

**ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΩΣ 25 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	21,6	20,3	19,0	19,2	19,1	19,2	19,3
ΕΕ (15 χώρες)	23,1	23,7	23,5	23,5	23,0	21,3	19,3	17,1	16,8	16,7	16,9	17,2
ΑΥΣΤΡΙΑ	-15,5	-16,7	-16,7	-16,1	-15,0	-13,7	-13,7	-13,0	-12,7	-12,1	-10,2	-9,5
ΒΕΛΓΙΟ	-1,1	+1,3	+2,1	+3,0	+3,4	+2,9	+3,1	+0,8	-0,4	-1,1	+1,2	+2,7
ΓΑΛΛΙΑ	+6,2	+7,6	+7,2	+8,1	+8,2	+6,7	+5,3	+3,5	+2,6	+2,3	+2,7	+4,0
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-3,1	-3,5	-4,5	-4,6	-4,0	-3,7	-5,1	-7,1	-4,4	-3,7	-4,8	-4,4
ΔΑΝΙΑ	-10,6	-13,6	-12,2	-12,5	-14,2	-14,2	-11,5	-11,9	-10,3	-12,8	-10,1	-11,8
ΕΛΛΑΔΑ	+13,0	+13,3	+14,8	+17,5	+17,4	+18,1	+21,1	+19,2	+16,7	+16,2	+17,4	+17,0
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	-8,6	-8,5	+1,8	+5,5	+12,7	+5,7	+9,8	+2,8
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	-9,3	-10,5	-10,7	-11,5	-11,3	-10,3	-9,2	-7,9	-8,9	-8,9	-8,6	-8,6
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0	-2,9	-5,6	-6,3	-8,4	-10,6	-11,7	-11,9	-12,8	-12,1	-11,7	-11,5
ΙΣΠΑΝΙΑ	+19,7	+21,7	+20,9	+20,6	+18,7	+17,5	+13,0	+10,6	+9,0	+8,2	+7,8	+7,2
ΙΤΑΛΙΑ	+11,9	+9,9	+12,1	+12,7	+13,2	+13,9	+13,5	+12,9	+9,5	+8,7	+8,4	+7,9
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-3,7	-6,4	-9,1	-8,2	-7,6
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+4,4	+0,5	+2,6	+3,2	+6,7	+4,3	+6,4
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	-3,2	+2,1	+9,3	+7,1	+7,1	+13,0	-2,1
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-17,5	-16,6	-15,7	-15,1	-13,5	-14,3	-12,4	-11,1	-12,3	-9,0	-6,2	+3,7
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-6,9	-2,8	-1,1	+2,1	-2,8
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-13,4	-13,5	-11,4	-11,7	-12,6	-13,7	-11,8	-12,5	-14,4	-14,3	-12,9	-11,2
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	-6,9	-8,2	-8,6	-9,0	-8,3	-8,9	-7,9	-6,1	-4,3
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	+3,6	+3,5	+11,7	+19,2	+22,2	+23,8	+23,6	+22,1
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-7,9	-6,8	-5,1	-3,7	-4,0	-8,3	-9,1	-7,3	-7,2	-5,2	-2,2	-1,6
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	+12,8	+14,9	+16,2	+17,1	+12,5	+11,2
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	-5,5	-3,7	-2,8	-1,1	-1,0	-1,8	-1,7	-0,2	-1,3
ΣΟΥΗΔΙΑ	-4,9	-4,7	-5,8	-3,7	-2,9	-5,8	-7,9	-9,1	-9,3	-7,3	-5,5	-2,4
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-6,8	-2,2	-2,0	-2,3	-1,9	-0,4	+0,1
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	+7,5	+6,8	+5,1	+2,8	+2,0	+2,7	+1,8	+2,6	+0,8	+1,8	+2,4	+0,1

Φιλανδία (7,5%) και ακολουθούν η Γαλλία, η Δανία, η Ιταλία, η Κύπρος και η Σλοβακία με μείωση από 1-4 μονάδες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η περίπτωση της Λιθουανίας που έχει συνεχόμενη αύξηση κάθε χρόνο μέχρι το 2003, το 2004 όμως σημειώνει μείωση κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες καταλήγοντας να καταγράφει το έτος αυτό ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο. Την σημαντικότερη αύξηση σημειώνουν και πάλι η Πολωνία με 18,5 μονάδες, η Ελλάδα και η Εσθονία με 4 μονάδες, το Λουξεμβούργο με 17,4 μονάδες και η Τσεχία με 7 μονάδες, ενώ τα υπόλοιπα κράτη παρουσιάζουν μικρότερες αυξήσεις .

Σε γενικές γραμμές παρατηρείται ότι τα περισσότερα κράτη από αυτά που καταγράφουν αυξημένα ποσοστά ανεργίας στους νέους, εμφανίζουν τελικά υψηλότερα ποσοστά στην ανεργία των γυναικών σε σχέση με των ανδρών. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν η Ελλάδα, η Πολωνία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, και η Λετονία. Τα συγκεκριμένα κράτη, σημειώνουν ανά έτος σημαντικές αποκλίσεις στα ποσοστά ανεργίας των νέων ανδρών και των νέων γυναικών, κρίνοντας με βάση τον μέσο όρο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα σε αυτό αποτελεί η Ελλάδα που το 1999 σημειώνει απόκλιση από τον μέσο όρο στην ανεργία των γυναικών κατά 21,1 %, όταν στην ανεργία των ανδρών το ίδιο έτος σημειώνει απόκλιση από τον μέσο όρο κατά 6,4%. Αντίστοιχες αποκλίσεις σημειώνονται όμως και από άλλα κράτη το ίδιο έτος, όπως για παράδειγμα στην Ιταλία, στην Ισπανία, στην Πολωνία και στην Σλοβακία.

Επιπλέον η Ελλάδα και η Πολωνία στην ανεργία των γυναικών ηλικίας κάτω των εικοσιπέντε ετών, εμφανίζουν κάθε έτος αύξηση των ποσοστών τους, ενώ από την άλλη η Ισπανία, η Γαλλία και η Ιταλία παρουσιάζουν σχεδόν κάθε έτος μείωση στα ποσοστά των γυναικών, παραμένοντας όμως σε υψηλά επίπεδα. Όσον αφορά στη Λετονία που παρουσιάζει ποσοστά ανεργίας των νέων το 2003 και το 2004 κάτω του μέσου όρου, η μείωση αυτή αντικατοπτρίζει τελικά μείωση στην ανεργία των ανδρών καθώς στην ανεργία των γυναικών εμφανίζει συνεχώς ανοδικές τάσεις.

Υπάρχουν όμως και κράτη που ανεξάρτητα από την απόκλιση των ποσοστών τους από τον μέσο όρο, εμφανίζουν μεγαλύτερο πρόβλημα με την ανεργία των νέων ανδρών σε σχέση με των γυναικών. Η Τσεχία για παράδειγμα εμφανίζει χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας νέων γυναικών σε σχέση με αυτά των ανδρών, όπως επίσης και η Λιθουανία. Το ίδιο ισχύει και για την Σουηδία, εάν ληφθεί υπόψη ότι στην ανεργία των νέων ανδρών καταγράφει ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο μέχρι το 1997, αντίθετα στις νέες γυναίκες καταγράφει ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο

για όλη την περίοδο 1993-2004. Η Σλοβακία που αποτελεί ένα από τα κράτη με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στους νέους, παρουσιάζει τελικά υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στους άνδρες συγκριτικά με τις γυναίκες, ενώ το ίδιο περίπου ισχύει και για την Φιλανδία με μικρότερες όμως αποκλίσεις.

1.4.2 ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ

Στα πλαίσια της προσπάθειας να συγκριθούν τα συνολικά ποσοστά ανεργίας κατά ηλικία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, απεικονίζονται στον Πίνακα 15 συγκριτικά τα συνολικά ποσοστά ανεργίας των κρατών μελών την περίοδο 1993-2004 κατά ηλικία καθώς επίσης και κατά φύλο. Μετά από την εξέταση των στοιχείων αυτών, προκύπτει ότι παρατηρείται αύξηση της ανεργίας, σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες και στα δύο φύλα από το 2001 και έπειτα. Τα συνολικά ποσοστά ανεργίας κατά ηλικία, δεν διαμορφώνονται όμως εξίσου και στα δυο φύλα, καθώς σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες τα συνολικά ποσοστά ανεργίας των γυναικών καταγράφονται πολύ υψηλότερα από αυτά των ανδρών. Υψηλότερα ποσοστά ανεργίας καταγράφονται όμως και στα συνολικά ποσοστά ανεργίας κάτω των 25 ετών σε σχέση με τα συνολικά ποσοστά ανεργίας άνω των 25 ετών.

Από την σύγκριση των παραπάνω συνολικών ποσοστών, όπως αυτά διαμορφώνονται από τα κράτη μέλη, προκύπτει ότι η διακύμανση των ποσοστών ανεργίας παρουσιάζει σημαντικές διαφορές όταν τα ποσοστά αυτά αναλύονται κατά φύλο και κατά ηλικία, καταλήγοντας τελικά στο συμπέρασμα ότι η ανεργία πλήττει περισσότερο τους νέους και τις γυναίκες, ενώ ακόμα και στην κατηγορία των νέων, οι γυναίκες πλήττονται περισσότερο από την ανεργία. Αμέσως παρακάτω θα εξεταστούν τα ποσοστά ανεργίας των άνω των 25 ετών, στο σύνολο και κατά φύλο, με σκοπό την ανάλυση της διαμόρφωσης των ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών την περίοδο 1993-2004, ενώ επίσης σκοπός της ανάλυσης αυτής, είναι και η σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν τα κράτη μέλη στην ηλικία κάτω των 25 ετών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 16, ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα συνολικά ποσοστά ανεργίας άνω των 25 ετών σημειώνει μείωση την περίοδο 1993-2004 μόλις 0,4%. Τα κράτη που καταγράφουν τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας είναι, η Ολλανδία, η Δανία, η Κύπρος, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, το

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Συνολικό Ποσοστό κάτω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	19.4	18.4	17.4	17.6	18.1	18.6	18.6
ΕΕ(15 χώρες)	21.4	21.8	21.0	21.2	20.6	19.0	17.1	15.3	15.1	15.6	16.3	16.6
Συνολικό Ποσοστό άνω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	7.9	7.6	7.3	7.0	7.3	7.6	7.6
ΕΕ(15 χώρες)	8.0	8.5	8.2	8.3	8.2	7.7	7.2	6.5	6.0	6.4	6.7	6.8
Άνδρες κάτω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	17.6	16.8	16.0	16.3	17.3	18.2	18.1
ΕΕ(15 χώρες)	19.8	20.1	18.8	19.2	18.4	17.0	15.2	13.7	13.6	14.7	15.9	16.0
Άνδρες άνω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	6.6	6.4	6.1	6.0	6.4	6.6	6.7
ΕΕ(15 χώρες)	7.0	7.4	7.1	7.2	6.9	6.4	6.0	5.3	5.0	5.4	5.7	5.9
Γυναίκες κάτω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	21.6	20.3	19.0	19.2	19.1	19.2	19.3
ΕΕ (15 χώρες)	23.1	23.7	23.5	23.5	23.0	21.3	19.3	17.1	16.8	16.7	16.9	17.2
Γυναίκες άνω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9.6	9.2	8.8	8.4	8.6	8.8	8.8
ΕΕ(15 χώρες)	9.4	10.0	9.8	9.9	9.8	9.5	8.8	8.0	7.4	7.7	8.0	8.1

**ΠΙΝΑΚΑΣ 16 : ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΩ
ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	7.9	7.6	7.3	7.0	7.3	7.6	7.6
ΕΕ(15 χώρες)	8.0	8.5	8.2	8.3	8.2	7.7	7.2	6.5	6.0	6.4	6.7	6.8
ΑΥΣΤΡΙΑ	3.5	3.5	3.6	4.0	4.0	4.2	3.7	3.4	3.3	3.8	3.7	4.1
ΒΕΛΓΙΟ	7.1	8.1	8.1	8.1	7.8	8.0	7.1	5.7	5.5	6.1	6.5	6.5
ΓΑΛΛΙΑ	9.1	9.6	9.2	9.7	9.7	9.5	9.0	7.9	7.2	7.6	8.1	8.2
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	6.4	7.0	6.8	7.3	7.9	7.7	7.1	6.6	6.5	7.1	8.1	8.6
ΔΑΝΙΑ	8.9	7.2	6.1	5.6	4.7	4.4	4.1	4.0	3.7	4.0	4.9	4.9
ΕΛΛΑΔΑ	5.9	6.2	6.5	6.7	7.0	8.1	9.2	8.8	8.6	8.3	7.9	8.7
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	8.7	8.4	10.0	11.1	10.4	8.4	8.5	7.8
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	8.4	7.8	7.2	6.6	5.6	4.9	4.7	4.2	3.8	3.9	3.6	3.3
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	13.1	12.2	10.6	10.2	8.6	6.6	4.9	3.7	3.2	3.6	3.8	3.8
ΙΣΠΑΝΙΑ	14.6	15.9	15.3	14.7	14.0	12.6	10.7	9.6	9.1	9.9	9.9	9.5
ΙΤΑΛΙΑ	6.6	7.5	8.1	8.2	8.5	8.7	8.6	8.0	7.4	7.0	6.8	6.5
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	4.4	3.7	3.2	3.8	4.3
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	12.5	12.7	12.7	11.5	11.0	9.3	8.6
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	11.4	12.0	14.6	14.8	12.4	11.2	9.9
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	2.2	2.6	2.3	2.3	2.1	2.2	1.9	1.8	1.6	2.3	3.0	3.8
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	4.7	4.0	4.5	4.7	4.4
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	5.3	5.9	5.6	5.0	4.1	3.1	2.5	2.3	1.7	2.3	3.2	3.9
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	8.2	7.7	7.2	5.8	5.4	4.8	4.8	4.9	5.0
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	9.3	8.6	11.1	13.6	15.2	16.4	16.0	15.8
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	4.3	5.4	5.7	5.7	5.4	4.1	3.7	3.3	3.2	4.1	5.2	5.6
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	13.3	15.3	15.8	15.5	14.8	15.9
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	5.1	5.2	5.8	5.7	5.3	4.6	5.1	5.4	5.0
ΣΟΥΗΔΙΑ	7.2	7.6	7.4	8.2	8.6	7.2	6.0	5.0	4.0	4.0	4.5	5.0
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	5.2	7.1	7.3	6.8	6.2	6.6	7.0
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	14.1	14.5	13.7	13.0	11.0	9.7	8.6	8.1	7.6	7.4	7.2	7.2

Πηγή: Eurostat Adjusted series: Harmonized unemployment rates
(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Ιρλανδία, η Ουγγαρία και η Αυστρία, ενώ χαμηλά ποσοστά καταγράφουν το Βέλγιο και η Τσεχία. Η Γερμανία καταγράφει επίσης ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο, παρουσιάζει όμως κοινή τάση με την διακύμανση των ποσοστών ανεργίας της που έχουν αναλυθεί έως τώρα, καταγράφοντας ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο το 2003 και το 2004. Τα υπόλοιπα κράτη καταγράφουν ποσοστά ανεργίας σχεδόν όλη την περίοδο 1993-2004 πάνω από τον μέσο όρο, ενώ τα υψηλότερα ποσοστά τα τελευταία χρόνια καταγράφονται από την Ελλάδα, την Ισπανία, την Γαλλία, την Πολωνία και την Σλοβακία.

Μετά από την εξέταση των μεταβολών των κρατών μελών που απεικονίζονται στον Πίνακα 17, προκύπτει ότι ορισμένες τάσεις των κρατών που έχουν παρατηρηθεί έως τώρα στα ποσοστά ανεργίας τους με βάση τους προηγούμενους δείκτες μέτρησης, παρατηρούνται και στα ποσοστά ανεργίας άνω των 25 ετών. Για παράδειγμα την μεγαλύτερη μείωση στα ποσοστά ανεργίας σημειώνουν η Ιρλανδία η Φιλανδία, η Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η Φιλανδία παρουσιάζει μείωση περίπου 7 ποσοστιαίες μονάδες από το 1993-2004, καταλήγοντας το 2003 και το 2004 να βρίσκεται κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ επίσης η Ιρλανδία σημειώνει μείωση περίπου 10 ποσοστιαίες μονάδες, καταγράφοντας 3,8% ποσοστό ανεργίας το 2004. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η περίπτωση της Ελλάδας, που μέχρι το 1998 βρισκονταν κάτω από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ από το 1998 και έπειτα συνεχώς αυξάνει τα ποσοστά ανεργίας της και στα άτομα ηλικίας άνω των εικοσιπέντε ετών. Τέλος σημειώνεται η τάση μείωσης των ποσοστών ανεργίας της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Ιταλίας, όπου η Ιταλία πάλι την περίοδο 2002-2004 καταγράφει ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο.

Μετά από την ανάλυση των συνολικών ποσοστών ανεργίας ηλικίας άνω των 25 ετών, όπως αυτά διαμορφώνονται από τα κράτη μέλη την περίοδο 1993-2004, διαπιστώνεται η καταγραφή πολύ χαμηλότερων ποσοστών ανεργίας σε σχέση με τα αντίστοιχα συνολικά ποσοστά ανεργίας της ηλικίας κάτω των 25 ετών. Η τάση ορισμένων κρατών (π.χ Ολλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο) να καταγράφουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας, καθώς επίσης και η τάση ορισμένων κρατών (π.χ Πολωνία, Σλοβακία) να καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, διακρίνεται και στις δυο ηλικιακές κατηγορίες. Προκύπτουν όμως και κάποιες ιδιαιτερότητες, που χαρακτηρίζουν τα κράτη μέλη, όταν τα ποσοστά ανεργίας αναλύονται κατά ηλικία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα σε αυτό είναι η περίπτωση του Βελγίου, της Μάλτας και

**ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ
ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	7,9	7,6	7,3	7,0	7,3	7,6	7,6
ΕΕ(15 χώρες)	8,0	8,5	8,2	8,3	8,2	7,7	7,2	6,5	6,0	6,4	6,7	6,8
ΑΥΣΤΡΙΑ	-4,5	-5,0	-4,6	-4,3	-4,2	-3,7	-3,9	-3,9	-3,7	-3,5	-3,9	-3,5
ΒΕΛΓΙΟ	-0,9	-0,4	-0,1	-0,2	-0,4	+0,1	-0,5	-1,6	-1,5	-1,2	-1,1	-1,1
ΓΑΛΛΙΑ	+1,1	+1,1	+1,0	+1,4	+1,5	+1,6	+1,4	+0,6	+0,2	+0,3	+0,5	+0,6
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-1,6	-1,5	-1,4	-1,0	-0,3	-0,2	-0,5	-0,7	-0,5	-0,2	+0,5	+1,0
ΔΑΝΙΑ	+0,9	-1,3	-2,1	-2,7	-3,5	-3,5	-3,5	-3,3	-3,3	-3,3	-2,7	-2,7
ΕΛΛΑΔΑ	-2,1	-2,3	-1,7	-1,6	1,2	+0,2	+1,6	+1,5	+1,6	+1,0	+0,3	+1,1
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	+0,5	+0,5	+2,4	+3,8	+3,4	+1,1	+0,9	+0,2
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	+0,4	-0,7	-1,0	-1,7	-2,6	-3,0	-2,9	-3,1	-3,2	-3,4	-4,0	-4,3
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+5,1	+3,7	+2,4	+1,9	+0,4	-1,3	-2,7	-3,6	-3,8	-3,7	-3,8	-3,8
ΙΣΠΑΝΙΑ	+6,6	+7,4	+7,1	+6,4	+5,8	+4,7	+3,1	+2,3	+2,1	+2,6	+2,3	+1,9
ΙΤΑΛΙΑ	-1,4	-1,0	-0,1	-0,1	+0,3	+0,8	+1,0	+0,7	+0,4	-0,3	-0,8	-1,1
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-2,9	-3,3	-4,1	-3,8	-3,3
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+4,6	+5,1	+5,4	+4,5	+3,7	+1,7	+1,0
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+3,5	+4,4	+7,3	+7,8	+5,1	+3,6	+2,3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-5,8	-5,9	-5,9	-6,0	-6,1	-5,7	-5,7	-5,5	-5,4	-5,0	-4,6	-3,8
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-2,6	-3,0	-2,8	-2,9	-3,2
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-2,7	-2,6	-2,6	-3,3	-4,1	-4,8	-5,1	-5,0	-5,3	-5,0	-4,4	-3,7
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	-0,1	-0,5	-0,7	-1,8	-1,9	-2,2	-2,5	-2,7	-2,6
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	+1,1	+0,7	+3,5	+6,3	+8,2	+9,1	+8,4	+8,2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-3,7	-3,1	-2,5	-2,6	-2,8	-3,8	-3,9	-4,0	-3,8	-3,2	-2,4	-2,0
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	+5,7	+8,0	+8,8	+8,2	+7,2	+8,3
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	-3,2	-3,0	-2,1	-1,9	-2,0	-2,4	-2,2	-2,2	-2,6
ΣΟΥΗΔΙΑ	-0,8	-0,9	-0,8	-0,1	+0,4	-0,7	-1,6	-2,3	-3,0	-3,3	-3,1	-2,6
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-2,7	-0,5	-0,0	-0,2	-1,1	-1,0	-0,6
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	+6,1	+6,0	+5,5	+4,7	+2,8	+1,8	+1,0	+0,8	+0,6	+0,1	-0,4	-0,4

της Τσεχίας, που παρουσιάζουν ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο στους νέους, ενώ το αντίθετο ισχύει για την Γερμανία, που παρουσιάζει μεγαλύτερο πρόβλημα στην ανεργία των ατόμων άνω των 25 ετών. Τέλος σημειώνονται ως ξεχωριστές περιπτώσεις, η Ελλάδα και η Ιταλία, όπου καταγράφουν συνολικά ποσοστά ανεργίας νέων σταθερά πάνω από τον μέσο όρο, όλη την περίοδο 1993-2004, ενώ αντίθετα στα ποσοστά ανεργίας άνω των 25 ετών, η Ιταλία τα τελευταία χρόνια σημειώνει ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο και η Ελλάδα κατέγραφε ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο μέχρι και το 1997.

1.4.2.1.ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 18, η μείωση του συνολικού ποσοστού ανεργίας των νέων ανδρών, σημειώνει την περίοδο 1993-2004 μικρή μεταβολή με μείωση κατά 0,3%. Στον Πίνακα 19 με τις μεταβολές και τις αποκλίσεις των κρατών από τον μέσο όρο στα ποσοστά ανεργίας των ανδρών άνω των 25 ετών, παρατηρείται ότι κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βρίσκονται το Βέλγιο, η Τσεχία, η Ιρλανδία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πορτογαλία, και η Σλοβενία, με απόκλιση κατά 0,5 έως 2 ποσοστιαίες μονάδες το πολύ. Τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας καταγράφουν η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο, η Κύπρος, η Δανία και η Αυστρία σημειώνοντας μεγαλύτερες αποκλίσεις από τον μέσο όρο κατά 2 με 4 μονάδες. Η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, μετά από συνεχόμενη μείωση που καταγράφουν στα ποσοστά ανεργίας τους, καταγράφουν από το 1996 και έπειτα χαμηλότερα ποσοστά από τον μέσο όρο. Τέλος ως ιδιαίζουσες περιπτώσεις κρατών χαρακτηρίζονται η Ελλάδα και η Ιταλία που στα συνολικά ποσοστά ανεργίας άνω των 25 ετών, καταγράφουν ποσοστά υψηλότερα από τον μέσο όρο (κυρίως η Ελλάδα), ενώ στα ποσοστά ανεργίας των ανδρών ηλικίας άνω των εικοσιπέντε ετών κινούνται σταθερά κάτω από τον μέσο όρο.

Τα κράτη που καταγράφουν τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας είναι η Εσθονία, η Πολωνία, η Λετονία, η Λιθουανία και η Σλοβακία, σημειώνοντας μεγάλες αποκλίσεις από τον μέσο όρο, κυρίως η Πολωνία και η Σλοβακία, που έχουν τα τελευταία χρόνια περισσότερες από 7 ποσοστιαίες μονάδες πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνοντας παράλληλα σχεδόν κάθε χρόνο αύξηση των ποσοστών τους. Σε αντίθεση με την Πολωνία και την Σλοβακία, η Λετονία και η

**ΠΙΝΑΚΑΣ 18 : ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΩ ΤΩΝ
25 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(2 χώρες)	:	:	:	:	:	6.6	6.4	6.1	6.0	6.4	6.6	6.7
ΕΕ(15 χώρες)	7.0	7.4	7.1	7.2	6.9	6.4	6.0	5.3	5.0	5.4	5.7	5.9
ΑΥΣΤΡΙΑ	2.8	2.7	2.8	3.4	3.4	3.6	3.2	2.9	2.8	3.6	3.4	3.6
ΒΕΛΓΙΟ	5.2	6.1	6.2	6.2	6.2	6.4	5.8	4.7	4.9	5.4	6.1	5.9
ΓΑΛΛΙΑ	7.8	8.3	7.9	8.4	8.5	8.1	7.6	6.4	5.8	6.6	7.1	7.3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	4.5	5.0	5.0	5.7	6.3	6.2	5.8	5.4	5.5	6.2	7.1	7.7
ΔΑΝΙΑ	8.5	6.4	5.1	4.6	4.0	3.4	3.6	3.6	3.2	3.7	4.4	4.6
ΕΛΛΑΔΑ	4.0	4.4	4.6	4.4	4.6	5.2	6.1	5.7	5.6	5.4	5.0	5.4
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	9.1	8.9	11.1	12.0	10.7	9.3	9.0	8.8
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	10.1	9.4	8.5	7.8	6.3	5.5	5.2	4.6	4.2	4.2	4.0	3.6
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	12.9	12.0	10.4	10.1	8.6	6.9	5.1	3.8	3.3	3.8	4.1	4.2
ΙΣΠΑΝΙΑ	12.2	13.0	12.2	11.8	10.8	9.2	7.5	6.6	6.3	6.8	6.9	6.8
ΙΤΑΛΙΑ	4.7	5.7	6.2	6.4	6.5	6.7	6.5	6.1	5.6	5.4	5.1	5.0
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	2.8	2.4	2.4	3.3	3.4
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	13.0	12.6	13.3	12.8	12.3	9.5	8.5
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	11.9	12.8	16.6	16.4	12.6	11.0	9.0
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	1.9	2.1	1.5	1.5	1.5	1.5	1.4	1.4	1.2	1.7	2.4	2.6
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	4.7	3.8	4.1	4.5	4.6
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	4.3	5.1	4.6	3.8	3.0	2.2	1.8	1.7	1.3	2.0	3.0	3.7
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	8.7	8.2	7.5	6.2	5.8	5.3	5.1	5.1	4.9
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	7.6	6.9	9.5	11.7	13.7	15.6	15.3	15.1
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	3.6	4.8	5.0	5.1	5.1	3.3	3.3	2.7	2.5	3.3	4.5	4.9
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	13.0	15.0	15.7	15.0	14.1	14.4
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	5.3	5.3	5.8	5.7	5.2	4.3	4.8	5.1	4.8
ΣΟΥΗΔΙΑ	8.6	8.9	8.3	8.7	8.9	7.4	5.9	5.2	4.3	4.4	5.0	5.3
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	3.8	5.6	5.7	5.3	4.7	4.9	5.5
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	15.7	15.8	13.9	12.5	10.6	9.3	8.2	7.3	7.1	7.5	7.4	7.0

Πηγή: Eurostat Adjusted series: Harmonized unemployment rates

(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

**ΠΙΝΑΚΑΣ 19 : ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΝΔΡΩΝ
ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(2 χώρες)	:	:	:	:	:	6,6	6,4	6,1	6,0	6,4	6,6	6,7
ΕΕ(15 χώρες)	7,0	7,4	7,1	7,2	6,9	6,4	6,0	5,3	5,0	5,4	5,7	5,9
ΑΥΣΤΡΙΑ	-4,2	-4,7	-4,3	-3,8	-3,5	-3,0	-3,2	-3,2	-3,2	-2,8	-3,2	-3,1
ΒΕΛΓΙΟ	-1,8	-1,3	-0,9	-1,0	-0,7	-0,2	-0,6	-1,4	-1,1	-1,0	-0,5	-0,8
ΓΑΛΛΙΑ	+0,8	+0,9	+0,8	+1,2	+1,6	+1,5	+1,2	+0,3	-0,2	+0,2	+0,5	+0,6
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-2,5	-2,4	-2,1	-1,5	-0,6	-0,4	-0,6	-0,7	-0,5	-0,2	+0,5	+1,0
ΔΑΝΙΑ	+1,5	-1,0	-2,0	-2,6	-2,9	-3,2	-2,8	-2,5	-2,8	-2,7	-2,2	-2,1
ΕΛΛΑΔΑ	-3,0	-3,0	-2,5	-2,8	-2,3	-1,4	-0,3	-0,4	-0,4	-1,0	-1,6	-1,3
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	+2,2	+2,3	+4,7	+5,9	+4,7	+2,9	+2,4	+2,1
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	+3,1	+2,0	+1,4	+0,6	-0,6	-1,1	-1,2	-1,5	-1,8	-2,2	-2,6	-3,1
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+5,9	+4,6	+3,3	+2,9	+1,7	+0,3	-1,3	-2,3	-2,7	-2,6	-2,5	-2,5
ΙΣΠΑΝΙΑ	+5,2	+5,6	+5,1	+4,6	+3,9	+2,6	+1,1	+0,5	+0,3	+0,4	+0,3	+0,1
ΙΤΑΛΙΑ	-2,3	-1,7	-0,9	-0,8	-0,4	+0,1	+0,1	0,0	-0,4	-1,0	-1,5	-1,7
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-3,3	-3,6	-4,0	-3,3	-3,3
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+6,4	+6,2	+7,2	+6,8	+5,9	+2,9	+1,8
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+5,3	+6,4	+10,5	+10,4	+6,2	+4,4	+2,3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-5,1	-5,3	-5,6	-5,7	-5,4	-5,1	-5,0	-4,7	-4,8	-4,7	-4,2	-4,1
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-1,4	-2,2	-2,3	-2,1	-2,1
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-2,7	-2,3	-2,5	-3,4	-3,9	-4,4	-4,6	-4,4	-4,7	-4,4	-3,6	-3,0
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	+1,5	+1,3	+0,9	-0,2	-0,3	-0,7	-1,3	-1,5	-1,8
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	+0,7	+0,3	+3,1	+5,6	+7,7	+9,2	+8,7	+8,4
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-3,4	-2,6	-2,1	-2,1	-1,8	-3,3	-3,1	-3,4	-3,5	-3,1	-2,1	-1,8
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	+6,6	+8,9	+9,7	+8,6	+7,5	+7,7
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	-1,9	-1,6	-0,8	-0,7	-0,9	-1,7	-1,6	-1,5	-1,9
ΣΟΥΗΔΙΑ	+1,6	+1,5	+1,2	+1,5	+2,0	+0,8	-0,5	-0,9	-1,7	-2,0	-1,6	-1,4
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-2,8	-0,8	-0,4	-0,7	-1,7	-1,7	-1,2
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	+8,7	+8,4	+6,8	+5,3	+3,7	+2,7	+1,8	+1,2	+1,1	+1,1	+0,8	+0,3

Λιθουανία σημειώνουν τα τελευταία χρόνια σημαντική μείωση των ποσοστών της ανεργίας, κατά 2,5 με 4 μονάδες, παραμένοντας όμως σταθερά και αυτές πάνω από τον μέσο όρο. Πάνω από τον μέσο όρο σταθερά αλλά με σημαντική επίσης μείωση, είναι η Φιλανδία και η Ισπανία, ενώ η Γερμανία την περίοδο 1993-2002 καταγράφει ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο, καταλήγει όμως το 2003 και το 2004 μετά από συνεχόμενη αύξηση να έχει ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο. Η Γαλλία σημειώνει και στα ποσοστά ανεργίας των ανδρών άνω των 25 ετών, μικρές αυξομειώσεις, παραμένοντας σταθερά πάνω από τον μέσο όρο.

Μετά και από την ανάλυση των ποσοστών ανεργίας των ανδρών ηλικίας άνω των 25 ετών, προκύπτει ότι καταγράφονται από τα κράτη μέλη χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας σε αυτή την ηλικιακή κατηγορία σε σχέση με τα αντίστοιχα ποσοστά ανεργίας ηλικίας κάτω των 25 ετών. Η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνει και στην περίπτωση των ανδρών, το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη με την ανεργία των νέων. Τα περισσότερα κράτη που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με την ανεργία των νέων ανδρών, αντιμετωπίζουν πρόβλημα και με την ανεργία των ανδρών ηλικίας άνω των 25 ετών. Σημειώνονται όμως και κάποιες εξαιρέσεις, όπως η περίπτωση της Ελλάδας και της Ιταλίας, που ενώ στα ποσοστά ανεργίας των νέων ανδρών καταγράφουν σταθερά υψηλά ποσοστά ανεργίας πάνω από τον μέσο όρο, στα ποσοστά ανεργίας των ανδρών ηλικίας άνω των 25 ετών, καταγράφουν ποσοστά σταθερά κάτω από τον μέσο όρο.

1.4.2.2 ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ

Μετά από την εξέταση του Πίνακα 20 με τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών ηλικίας άνω των 25 ετών, προκύπτει ότι σημειώνεται όπως και στην περίπτωση των ανδρών ηλικίας άνω των 25 ετών μικρή μείωση (0,6%) του μέσου όρου την περίοδο 1993-2004. Τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας καταγράφουν η Ελλάδα, η Πολωνία, η Ισπανία και η Σλοβακία, με ποσοστά κατά μέσο όρο, τα τελευταία χρόνια από 4-8 ποσοστιαίες μονάδες πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποδεικνύεται επομένως μετά και από την ανάλυση που έχει προηγηθεί, ότι τα συγκεκριμένα κράτη αντιμετωπίζουν σταθερά μεγάλο πρόβλημα με την ανεργία των γυναικών, σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες, δεδομένου ότι σταθερά καταγράφουν υψηλές αποκλίσεις από τον μέσο όρο. Υψηλά ποσοστά ανεργίας με μικρότερες αποκλίσεις από τον μέσο όρο καταγράφουν η Τσεχία η Γαλλία και η Ιταλία, ενώ περίπου το ίδιο ισχύει και για την Λετονία και την Λιθουανία, με τη διαφορά ότι η

**ΠΙΝΑΚΑΣ 20 : ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΩ
ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9.6	9.2	8.8	8.4	8.6	8.8	8.8
ΕΕ(15 χώρες)	9.4	10.0	9.8	9.9	9.8	9.5	8.8	8.0	7.4	7.7	8.0	8.1
ΑΥΣΤΡΙΑ	4.5	4.5	4.6	4.8	4.9	4.9	4.4	4.1	3.8	4.0	4.0	4.6
ΒΕΛΓΙΟ	9.9	10.9	10.9	10.8	10.2	10.2	8.8	7.1	6.3	7.1	7.1	7.3
ΓΑΛΛΙΑ	10.8	11.3	10.9	11.3	11.3	11.2	10.8	9.6	8.7	8.7	9.2	9.3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	9.0	9.6	9.2	9.4	10.1	9.7	8.8	8.1	7.7	8.2	9.3	9.7
ΔΑΝΙΑ	9.3	8.1	7.3	6.8	5.6	5.6	4.7	4.4	4.2	4.4	5.4	5.4
ΕΛΛΑΔΑ	9.3	9.4	9.8	10.7	10.9	12.7	14.0	13.7	13.2	12.9	12.3	13.8
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	8.3	7.8	8.9	10.2	10.1	7.5	8.0	6.8
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	10.1	9.4	8.5	7.8	6.3	5.5	5.2	4.6	4.2	4.2	4.0	3.6
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	13.6	12.7	10.9	10.3	8.5	6.2	4.6	3.5	3.1	3.2	3.4	3.1
ΙΣΠΑΝΙΑ	19.3	21.4	20.9	20.0	19.5	18.4	16.0	14.4	13.4	14.6	14.3	13.4
ΙΤΑΛΙΑ	10.1	10.7	11.4	11.4	11.7	12.1	11.9	11.0	10.0	9.5	9.4	8.8
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	6.5	5.4	4.2	4.4	5.6
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	11.9	12.7	12.0	10.3	9.7	9.1	8.6
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	11.0	11.1	12.6	13.1	12.2	11.3	10.9
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	2.8	3.5	3.7	3.5	3.1	3.5	2.8	2.5	2.2	3.1	3.9	5.4
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	4.8	4.8	5.4	5.1	4.0
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	6.8	7.2	7.1	6.7	5.7	4.4	3.5	3.0	2.3	2.8	3.3	4.1
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	7.6	7.0	6.8	5.4	4.9	4.3	4.4	4.7	5.2
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	11.2	10.5	13.0	15.7	16.9	17.4	16.8	16.7
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	5.1	6.3	6.4	6.4	5.8	5.1	4.2	4.0	4.0	5.0	6.0	6.5
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	13.6	15.6	15.9	15.9	15.6	17.6
ΣΛΟΒΕΝΙΑ				4.8	5.1	5.7	5.7	5.4	4.9	5.3	5.8	5.1
ΣΟΥΗΔΙΑ	5.7	6.3	6.5	7.6	8.2	7.1	6.1	4.7	3.7	3.5	4.0	4.6
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	7.0	9.0	9.3	8.7	8.0	8.8	8.9
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	12.3	13.0	13.5	13.5	11.5	10.3	9.0	8.9	8.1	7.3	7.0	7.4

Πηγή: Eurostat Adjusted series: Harmonized unemployment rates
(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

Λετονία και η Λιθουανία καταγράφουν τα πρώτα χρόνια λίγο υψηλότερα ποσοστά ανεργίας.

Τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας καταγράφουν η Ολλανδία, η Ιρλανδία, η Αυστρία, η Σουηδία, το Λουξεμβούργο και το Ηνωμένο Βασίλειο, σημειώνοντας αποκλίσεις από τον μέσο όρο, για αρκετά μεγάλες περιόδους ακόμα και πέντε μονάδες κάτω από τον μέσο όρο. Η Κύπρος, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Σλοβενία, η Πορτογαλία και η Δανία έχουν σταθερά πολύ χαμηλά ποσοστά, ενώ ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο έχει και η Εσθονία σχεδόν για όλη την περίοδο από το 1998-2004. Το Βέλγιο βρίσκεται σταθερά κάτω από τον μέσο όρο, την περίοδο μετά το 1999 κατά 1,5 ποσοστιαία μονάδα, κάτι το οποίο ισχύει και για την Φιλανδία την ίδια περίοδο. Ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο μέχρι το 2002 καταγράφει και η Γερμανία, μετά το 2002 όμως σημειώνει αυξητικές τάσεις ξεπερνώντας τον μέσο όρο το 2003 και το 2004.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 21, συγκρίνοντας τις μεταβολές που σημειώνουν τα κράτη με αυξημένα ποσοστά ανεργίας γυναικών άνω των 25 ετών προκύπτει ότι, μόνο η Ισπανία τα τελευταία χρόνια σημειώνει μείωση των ποσοστών της, ενώ αντιθέτως η Ελλάδα, η Πολωνία και η Σλοβακία σημειώνουν τα τελευταία χρόνια συνεχή αύξηση. Η τάση βέβαια αύξησης των ποσοστών ανεργίας των γυναικών, δεν παρατηρείται μόνο σε αυτά τα κράτη. Τα περισσότερα κράτη ανεξάρτητα από τα ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν, σημειώνουν κάθε χρόνο υψηλότερα ποσοστά. Εξαιρέση σε αυτό αποτελούν η Ιρλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Κύπρος, η Λετονία, το Βέλγιο, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Φιλανδία και η Δανία, οι οποίες παρουσιάζουν σταθερά μείωση.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει, συγκρίνοντας τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών και των ανδρών άνω των εικοσιπέντε ετών, ότι κάποια κράτη όπως η Εσθονία, η Φιλανδία, η Λετονία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, και η Μάλτα, φαίνεται να αντιμετωπίζουν μικρότερο πρόβλημα στην ανεργία των γυναικών σε σχέση με των ανδρών αυτής της ηλικίας. Ακριβώς το αντίθετο βέβαια ισχύει για την Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία που καταγράφουν αρκετά υψηλότερα ποσοστά στις γυναίκες συγκριτικά με τους άνδρες. Η τάση αυτή διαπιστώθηκε και στα ποσοστά ανεργίας των νέων γυναικών, με την διαφορά ότι τα ποσοστά ανεργίας των νέων γυναικών καταγράφονται πολύ υψηλότερα. Στην διαμόρφωση των ποσοστών ανεργίας κατά φύλο, ιδιαίτερα στις γυναίκες, παρατηρείται ότι αρκετά κράτη παρουσιάζουν αυξημένα ποσοστά. Σημειώνεται όμως ότι ορισμένα από τα κράτη

**ΠΙΝΑΚΑΣ 21 : ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9,6	9,2	8,8	8,4	8,6	8,8	8,8
ΕΕ(15 χώρες)	9,4	10,0	9,8	9,9	9,8	9,5	8,8	8,0	7,4	7,7	8,0	8,1
ΑΥΣΤΡΙΑ	-4,9	-5,5	-5,2	-5,1	-4,9	-4,7	-4,8	-4,7	-4,6	-4,6	-4,8	-4,2
ΒΕΛΓΙΟ	+0,5	+0,9	+1,1	+0,9	+0,4	+0,6	-0,4	-1,7	-2,1	-1,5	-1,7	-1,5
ΓΑΛΛΙΑ	+1,4	+1,3	+1,1	+1,4	+1,5	+1,6	+1,6	+0,8	+0,3	+0,1	+0,4	+0,5
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-0,4	-0,4	-0,6	-0,5	+0,3	+0,1	-0,4	-0,7	-0,7	-0,4	+0,5	+0,9
ΔΑΝΙΑ	-0,1	-1,9	-2,5	-3,1	-4,2	-4,0	-4,5	-4,4	-4,2	-4,2	-3,4	-3,4
ΕΛΛΑΔΑ	-0,1	-0,6	-0,0	+0,8	+1,1	+3,1	+4,8	+4,9	+4,8	+4,3	+3,5	+5,0
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	-1,5	-1,8	-0,3	+1,4	+1,7	-1,1	-0,8	-2,0
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	+0,7	-0,6	-1,3	-2,1	-3,5	-4,1	-4,0	-4,2	-4,2	-4,4	-4,8	-5,2
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+4,2	+2,7	+1,1	+0,4	-1,3	-3,4	-4,6	-5,3	-5,3	-5,4	-5,4	-5,7
ΙΣΠΑΝΙΑ	+9,9	+11,4	+11,1	+10,1	+9,7	+8,8	+6,8	+5,6	+5,0	+6,0	+5,5	+4,6
ΙΤΑΛΙΑ	+0,7	+0,7	+1,6	+1,5	+1,9	+2,5	+2,7	+2,2	+1,6	+0,9	+0,6	0
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-2,3	-3,0	-4,4	-4,4	-3,2
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+2,3	+3,5	+3,2	+1,9	+1,1	+0,3	-0,2
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+1,4	+1,9	+3,8	+4,7	+3,6	+2,5	+2,1
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-6,6	-6,5	-6,1	-6,4	-6,7	-6,1	-6,4	-6,3	-6,2	-5,5	-4,9	-3,4
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-4,0	-3,6	-3,2	-3,7	-4,8
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-2,6	-2,8	-2,7	-3,2	-4,1	-5,2	-5,7	-5,8	-6,1	-5,8	-5,5	-4,7
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	-2,3	-2,8	-2,8	-3,8	-3,9	-4,1	-4,2	-4,1	-3,6
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	+1,4	+0,9	+3,8	+6,9	+8,5	+8,8	+8,0	+7,9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-4,3	-3,7	-3,4	-3,5	-4,0	-4,5	-5,0	-4,8	-4,4	-3,6	-2,8	-2,3
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	:	+4,4	+6,8	+7,5	+7,3	+6,8	+8,8
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	-9,4	-10,0	-9,8	-5,1	-4,7	-3,9	-3,5	-3,4	-3,5	-3,3	-3,0	-3,7
ΣΟΥΗΔΙΑ	-3,7	-3,7	-3,3	-2,3	-1,6	-2,5	-3,1	-4,1	-4,7	-5,1	-4,8	-4,2
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-2,6	-0,2	+0,5	+0,3	-0,6	0	+0,1
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	+2,9	+3,0	+3,7	+3,6	+1,7	+0,7	-0,2	+0,1	-0,3	-1,3	-1,8	-1,4

ΠΙΝΑΚΑΣ 22

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΗΛΙΚΙΑ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Συνολικό Ποσοστό												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9.5	9.1	8.6	8.4	8.7	9.0	9.0
ΕΕ(15 χώρες)	10.0	10.4	10.0	10.1	9.8	9.3	8.5	7.6	7.2	7.6	8.0	8.1
Συνολικό Ποσοστό κάτω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	19.4	18.4	17.4	17.6	18.1	18.6	18.6
ΕΕ(15 χώρες)	21.4	21.8	21.0	21.2	20.6	19.0	17.1	15.3	15.1	15.6	16.3	16.6
Συνολικό Ποσοστό άνω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	7.9	7.6	7.3	7.0	7.3	7.6	7.6
ΕΕ(15 χώρες)	8.0	8.5	8.2	8.3	8.2	7.7	7.2	6.5	6.0	6.4	6.7	6.8
Άνδρες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	8.0	7.7	7.3	7.3	7.7	8.0	8.1
ΕΕ(15 χώρες)	8.8	9.1	8.6	8.7	8.4	7.8	7.1	6.4	6.1	6.6	7.0	7.1
Άνδρες κάτω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	17.6	16.8	16.0	16.3	17.3	18.2	18.1
ΕΕ(15 χώρες)	19.8	20.1	18.8	19.2	18.4	17.0	15.2	13.7	13.6	14.7	15.9	16.0
Άνδρες άνω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	6.6	6.4	6.1	6.0	6.4	6.6	6.7
ΕΕ(15 χώρες)	7.0	7.4	7.1	7.2	6.9	6.4	6.0	5.3	5.0	5.4	5.7	5.9
Γυναίκες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	11.3	10.8	10.2	9.9	10.0	10.2	10.2
ΕΕ(15 χώρες)	11.7	12.2	12.0	11.9	11.8	11.2	10.3	9.3	8.7	8.9	9.2	9.3
Γυναίκες κάτω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	21.6	20.3	19.0	19.2	19.1	19.2	19.3
ΕΕ(15 χώρες)	23.1	23.7	23.5	23.5	23.0	21.3	19.3	17.1	16.8	16.7	16.9	17.2
Γυναίκες άνω των 25 ετών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9.6	9.2	8.8	8.4	8.6	8.8	8.8
ΕΕ(15 χώρες)	9.4	10.0	9.8	9.9	9.8	9.5	8.8	8.0	7.4	7.7	8.0	8.1

αυτά, όπως η Ελλάδα, η Ιταλία, η Ισπανία, η Πολωνία και η Σλοβακία, καταγράφουν σταθερά τις μεγαλύτερες αποκλίσεις από τον μέσο όρο στα ποσοστά ανεργίας γυναικών σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες.

Το πρόβλημα της ανεργίας των γυναικών την περίοδο που εξετάζεται, διαπιστώνεται στο σύνολο και μετά από την εξέταση του Πίνακα 22 , όπου παρέχονται συνολικά τα ποσοστά ανεργίας ανά έτος, όλων των δεικτών μέτρησης της ανεργίας που αναλύθηκαν μέχρι τώρα. Όπως παρατηρείται σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες κατά φύλο, αλλά και στα συνολικά ποσοστά ανεργίας κατά φύλο, τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας καταγράφονται στις γυναίκες, ενώ τα ποσοστά ανεργίας των νέων γυναικών είναι τα υψηλότερα. Συγκρίνοντας τα συνολικά ποσοστά ανεργίας με τα συνολικά ποσοστά ανεργίας κατά ηλικία, το πρόβλημα της ανεργίας απεικονίζεται με αυξημένα ποσοστά γενικά στους νέους, εάν ληφθεί υπόψη ότι ο μέσος όρος της συνολικής ανεργίας των νέων την περίοδο 1993-2004, διαμορφώνεται σταθερά διπλάσιος από τον μέσο όρο της συνολικής ανεργίας και της συνολικής ανεργίας άνω των 25 ετών.

1.5 ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Για την αποτίμηση του προβλήματος της ανεργίας, όπως αυτό διαμορφώνεται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός από την ιδιαίτερη σημασία που αποδίδεται στην ανάλυση των συνολικών ποσοστών ανεργίας αλλά και στην ανάλυση των ποσοστών ανεργίας κατά φύλο και ηλικία, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται και στην ανάλυση των ποσοστών της μακροχρόνιας ανεργίας. Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιούνται δείκτες μέτρησης της μακροχρόνιας ανεργίας, στο σύνολο αλλά και κατά φύλο. Ο δείκτης μέτρησης της μακροχρόνιας ανεργίας, αντιπροσωπεύει τα άτομα ηλικίας άνω των 15 ετών, τα οποία παραμένουν άνεργα για διάστημα πάνω από δώδεκα μήνες, ως ποσοστό πάντα του εργατικού δυναμικού. Η διάρκεια της ανεργίας υπολογίζεται με βάση το διάστημα ανεύρεσης εργασίας ή το διάστημα της περιόδου που έχει περάσει από την τελευταία εργασία (εάν η περίοδος αυτή είναι μικρότερης διάρκειας από την περίοδο που τα άτομα αυτά ψάχνουν για εργασία)⁵. Η εξέταση του δείκτη της μακροχρόνιας ανεργίας, αποτελεί σημαντικό μέσο για την αποτίμηση του προβλήματος της ανεργίας, καθώς δίνει αφενός την δυνατότητα διαπίστωσης των ποσοστών μακροχρόνιας ανεργίας στα κράτη μέλη, αφετέρου όμως αποτελεί σε πολλές περιπτώσεις και την βάση αξιολόγησης των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών για την καταπολέμηση της ανεργίας. Η ανάλυση στηρίζεται στα στοιχεία της Eurostat για την περίοδο 1993-2004(Πίνακες,23, 24,26,28).

Συγκρίνοντας τα συνολικά ποσοστά ανεργίας στη Ευρωπαϊκή Ένωση (Πίνακας23) , με τα συνολικά ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας, προκύπτει ότι ο δείκτης της συνολικής μακροχρόνιας ανεργίας, διαμορφώνεται σε αρκετά υψηλά επίπεδα , όταν σχεδόν για όλη την περίοδο 1993-2004 καταγράφεται περίπου στο 4%, σημειώνοντας την περίοδο αυτή μείωση μόλις 0,3%. Η καταγραφή υψηλότερων ποσοστών ανεργίας γυναικών στα κράτη μέλη, καθώς επίσης και η τάση αύξησης των ποσοστών ανεργίας την περίοδο 2001-2004, αντανακλάται και στα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας. Ο δείκτης μέτρησης της μακροχρόνιας ανεργίας των γυναικών παρουσιάζει σταθερά την περίοδο 1993-1998 απόκλιση από τον μέσο όρο

⁵ Ορισμός της μακροχρόνιας ανεργίας της Eurostat

ΠΙΝΑΚΑΣ 23

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ
ΑΝΕΡΓΙΑΣ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Συνολικό Ποσοστό												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9.5	9.1	8.6	8.4	8.7	9.0	9.0
ΕΕ(15 χώρες)	10.0	10.4	10.0	10.1	9.8	9.3	8.5	7.6	7.2	7.6	8.0	8.1
Συνολικό Ποσοστό Μακροχρόνιας Ανεργίας												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	5.0	4.5	4.1	3.9	3.8	3.9	4.0	4.1
ΕΕ(15 χώρες)	4.4	5.0	4.9	4.9	4.8	4.4	3.9	3.4	3.1	3.1	3.3	3.4
Άνδρες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	8.0	7.7	7.3	7.3	7.7	8.0	8.1
ΕΕ(15 χώρες)	8.8	9.1	8.6	8.7	8.4	7.8	7.1	6.4	6.1	6.6	7.0	7.1
Μακροχρόνια Ανεργία Ανδρών												
Μ.Ο ΕΕ25	:	:	:	:	4.1	3.6	3.4	3.3	3.2	3.3	3.5	3.6
Μ.ΟΕΕ15	3.6	4.1	4.1	4.1	4.0	3.6	3.2	2.8	2.5	2.6	2.8	3.0
Γυναίκες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	11.3	10.8	10.2	9.9	10.0	10.2	10.2
ΕΕ(15 χώρες)	11.7	12.2	12.0	11.9	11.8	11.2	10.3	9.3	8.7	8.9	9.2	9.3
Μακροχρόνια Ανεργία Γυναικών												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	6.1	5.5	5.0	4.8	4.6	4.6	4.7	4.7
ΕΕ(15 χώρες)	5.5	6.1	6.1	6.0	5.9	5.4	4.8	4.2	3.8	3.7	3.9	4.0

των ανδρών κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ η απόκλιση αυτή διαμορφώνεται σε περίπου 1,5% μετά το 1998.

Τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας καταγράφουν (Πίνακας 24), η Πολωνία και η Σλοβακία κατά 6-7 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο, σημειώνοντας άνοδο σχεδόν κάθε χρόνο, ενώ επίσης πάνω από τον μέσο όρο σταθερά είναι και η Ελλάδα ιδιαίτερα μετά το 1996, με πολύ χαμηλότερα όμως ποσοστά από την Πολωνία και την Σλοβακία. Στην περίπτωση της Σλοβακίας, παρατηρείται πρωτοφανής μείωση την περίοδο 1993-2004, της τάξεως των 39,8 ποσοστιαίων μονάδων, καθώς το 1993 καταγράφει ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας 51,5 %, ενώ το 2004 11,7%. Σταθερά πάνω από το μέσο όρο είναι και η Εσθονία, η Ισπανία και η Ιταλία, με τη διαφορά όμως ότι η Ισπανία και η Ιταλία παρουσιάζουν μεγάλες μειώσεις των ποσοστών τους, καταλήγοντας τελικά και τα δυο κράτη σε ποσοστά κάτω του μέσου όρου τα τελευταία χρόνια. Η μείωση των ποσοστών καταγράφεται ιδιαίτερα υψηλή κυρίως για την Ισπανία, όπου την περίοδο 1993-2004, παρουσιάζει μείωση κατά περίπου 5,5 ποσοστιαίες μονάδες. Πρόβλημα με την μακροχρόνια ανεργία αντιμετωπίζουν και η Λετονία με την Λιθουανία, το πρόβλημα όμως μειώνεται και σε αυτές της χώρες σημαντικά, καταλήγοντας το 2004 να έχουν ποσοστά παρά πολύ κοντά στον μέσο όρο (ιδιαίτερα η Λετονία), όπως ποσοστά πολύ κοντά στον μέσο όρο έχει και η Τσεχία.

Η τάση ορισμένων κρατών να καταγράφουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας, αντικατοπτρίζεται και στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας, όπως στην περίπτωση της Δανίας, της Ιρλανδίας, της Κύπρου, της Ολλανδίας, του Λουξεμβούργου, της Αυστρίας, της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, με ποσοστά περίπου 2-3 μονάδες κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Πίνακας 25). Χαμηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας έχουν και η Φιλανδία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πορτογαλία και η Σλοβενία με μικρότερες αποκλίσεις από τον μέσο όρο κατά περίπου 1-2 μονάδες.

Η Γαλλία στα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας, διατηρεί σταθερά ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο, με πολύ μικρή απόκλιση όμως, ενώ το ίδιο ισχύει και για το Βέλγιο, την περίοδο από το 2000 και έπειτα. Η τάση ανόδου των ποσοστών ανεργίας της Γερμανίας το 2003 και το 2004, παρατηρείται και στην μακροχρόνια ανεργία, καθώς μόνο τα συγκεκριμένα δύο χρόνια ξεπερνάει τον μέσο όρο, ενώ τα προηγούμενα χρόνια είχε σταθερά ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 24 : ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	5.0	4.5	4.1	3.9	3.8	3.9	4.0	4.1
ΕΕ(15 χώρες)	4.4	5.0	4.9	4.9	4.8	4.4	3.9	3.4	3.1	3.1	3.3	3.4
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	1.1	1.0	1.2	1.3	1.3	1.2	1.0	0.9	1.1	1.2	1.2
ΒΕΛΓΙΟ	4.5	5.6	5.8	5.7	5.4	5.6	4.9	3.7	3.2	3.6	3.6	3.8
ΓΑΛΛΙΑ	3.9	4.5	4.4	4.5	4.7	4.5	4.1	3.5	3.0	3.1	3.7	3.9
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	3.1	3.7	3.9	4.1	4.6	4.5	4.1	3.7	3.7	3.9	4.5	5.4
ΔΑΝΙΑ	2.6	2.5	2.0	1.8	1.5	1.3	1.0	1.0	0.9	0.9	1.1	1.2
ΕΛΛΑΔΑ	4.2	4.4	4.6	5.2	5.3	5.8	6.5	6.2	5.5	5.3	5.3	5.6
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	4.2	5.0	5.7	5.7	5.0	4.7	4.8
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	4.2	4.1	3.6	3.1	2.5	1.9	1.7	1.4	1.3	1.1	1.1	1.0
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	9.5	9.2	7.6	7.0	5.6	3.9	2.4	1.6	1.3	1.3	1.5	1.6
ΙΣΠΑΝΙΑ	9.2	11.0	10.5	9.6	8.9	7.7	5.9	4.8	3.9	3.9	3.9	3.5
ΙΤΑΛΙΑ	5.7	6.5	7.1	7.3	7.3	6.7	6.7	6.3	5.7	5.1	4.9	4.0
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	1.3	1.0	0.8	1.1	:
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	7.9	7.6	7.9	7.2	5.7	4.3	4.3
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	7.5	5.3	8.0	9.2	7.2	6.1	5.5
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0.8	0.9	0.7	0.8	0.9	0.9	0.7	0.6	0.6	0.8	0.9	1.0
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	4.4	3.7	3.4	3.3	3.4
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	3.3	3.3	3.1	3.0	2.3	1.5	1.2	0.8	0.6	0.7	1.0	1.6
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	5.2	4.5	4.2	3.3	3.0	2.5	2.4	2.4	2.6
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	5.0	4.7	5.8	7.6	9.3	10.8	10.8	10.2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	1.8	2.6	3.1	3.3	3.2	2.2	1.8	1.7	1.5	1.7	2.2	3.0
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	51.5	8.0	10.2	11.4	12.2	11.4	11.7
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	3.4	3.4	3.3	3.2	4.0	3.5	3.4	3.4	3.1
ΣΟΥΗΔΙΑ	1.4	2.3	2.3	2.7	3.1	2.6	1.9	1.4	1.0	1.0	1.0	1.2
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	2.0	3.2	4.2	4.2	3.7	3.8	4.2
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	:	:	:	:	4.9	4.1	3.0	2.8	2.5	2.3	2.3	2.1

Πηγή: Eurostat: Long term indicators: Population and Social Conditions

(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

**ΠΙΝΑΚΑΣ 25 : ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ
ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	5,0	4,5	4,1	3,9	3,8	3,9	4,0	4,1
ΕΕ(15 χώρες)	4,4	5,0	4,9	4,9	4,8	4,4	3,9	3,4	3,1	3,1	3,3	3,4
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	-3,9	-3,9	-3,7	-3,7	-3,2	-2,9	-2,9	-2,9	-2,8	-2,8	-2,9
ΒΕΛΓΙΟ	+0,1	+0,6	+0,9	+0,8	+0,4	+1,1	+0,8	-0,2	-0,6	-0,3	-0,4	-0,3
ΓΑΛΛΙΑ	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4	-0,3	0	0	-0,4	-0,8	-0,8	-0,3	-0,2
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-1,3	-1,3	-1,0	-0,8	-0,4	0	0	-0,2	-0,1	0	+0,5	+1,3
ΔΑΝΙΑ	-1,8	-2,5	-2,9	-3,1	-3,5	-3,2	-3,1	-2,9	-2,9	-3,0	-2,9	-2,9
ΕΛΛΑΔΑ	-0,2	-0,6	-0,3	+0,3	+0,3	+1,3	+2,4	+2,3	+1,7	+1,4	+1,3	+1,5
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	0,3	+0,9	+1,8	+1,9	+1,1	+0,7	+0,7
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	-0,2	-0,9	-1,3	-1,8	-2,5	-2,6	-2,4	-2,5	-2,5	-2,8	-2,9	-3,1
ΙΡΑΝΔΙΑ	+5,1	+4,2	+2,7	+2,1	+0,6	-0,6	-1,7	-2,3	-2,5	-2,6	-2,5	-2,5
ΙΣΠΑΝΙΑ	+4,8	+6,0	+5,6	+4,7	+3,9	+3,2	+1,8	+0,9	+0,1	0	-0,1	-0,6
ΙΤΑΛΙΑ	+1,3	+1,5	+2,2	+2,4	+2,3	+2,2	+2,6	+2,4	+1,9	+1,2	+0,9	-0,1
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-2,6	-2,8	-3,1	-2,9	:
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+3,4	+3,5	+4	+3,4	+1,8	+0,3	+0,2
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+3,1	+1,2	+4,1	+5,4	+3,3	+2,1	+0,9
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-3,6	-4,1	-4,2	-4,1	-4,1	-3,6	-3,4	-3,3	-3,2	-3,1	-3,1	-3,1
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	+0,5	-0,1	-0,5	-0,7	-0,7
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-1,1	-1,7	-1,8	-1,9	-2,7	-3,0	-2,9	-3,1	-3,2	-3,2	-3,0	-2,5
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	+0,3	-0,5	-0,3	-0,8	-0,9	-1,3	-1,5	-1,6	-1,5
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	0	+0,2	+1,7	+3,7	+5,5	+6,9	+6,8	+6,1
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-2,6	-2,4	-1,8	-1,6	-1,8	-2,3	-2,3	-2,2	-2,3	-2,2	-1,8	-1,1
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	+47	+3,9	+6,3	+7,6	+8,3	+7,4	+7,6
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	-1,5	-1,6	-1,2	-0,9	+0,1	-0,3	-0,5	-0,6	-1,0
ΣΟΥΗΔΙΑ	-3,0	-2,7	-2,6	-2,2	-1,9	-1,9	-2,2	-2,5	-2,8	-2,9	-3,0	-2,9
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-2,5	-0,9	+0,3	+0,4	-0,2	-0,2	+0,1
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	:	:	:	:	-0,1	-0,4	-1,1	-1,1	-1,3	-1,6	-1,7	-2,0

Στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας, παρατηρούνται πάλι κάποιες κοινές τάσεις στις μεταβολές των ποσοστών ανεργίας των κρατών, όπως για παράδειγμα η συνεχόμενη μείωση των ποσοστών της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Φιλανδίας, της Λετονίας και της Λιθουανίας. Το ίδιο ισχύει βέβαια και για τα κράτη που παρουσιάζουν αυξημένα ποσοστά ανεργίας και με τάση συνήθως να μην μειώνουν τα ποσοστά τους, όπως για παράδειγμα η Ελλάδα, η Πολωνία και η Σλοβακία.

Από την διαμόρφωση και τις μεταβολές που σημειώνουν τα κράτη μέλη στα ποσοστά της ανεργίας τους, προκύπτουν σημαντικά συμπεράσματα και ως προς τις πολιτικές απασχόλησης τους, αλλά και ως προς την οικονομική κατάσταση, τις συνθήκες εργασίας, τους ρυθμούς ανάπτυξης αλλά και διάφορους παράγοντες που επηρεάζουν την απασχόληση και την ανεργία.. Ο δείκτης μέτρησης όμως της μακροχρόνιας ανεργίας συνδέεται ακόμα περισσότερο με την αποτίμηση των πολιτικών απασχόλησης των κρατών, δεδομένου ότι μέσω του συγκεκριμένου δείκτη εξάγονται συμπεράσματα για το διάστημα που παραμένει κάποιος άνεργος, ή πιο απλά εξάγονται συμπεράσματα και για τις δυνατότητες που δίνονται σε κάθε άνεργο για να ενταχθεί σε μια θέση εργασίας.

Παρατηρείται ότι ο δείκτης της μακροχρόνιας ανεργίας μπορεί να μην σχετίζεται απόλυτα με την διαμόρφωση των ποσοστών ανεργίας των κρατών, μπορεί επομένως να παρουσιάζει ιδιαιτερότητες ακόμα και σε κράτη με χαμηλά ποσοστά ανεργίας. Πιο συγκεκριμένα η Ελλάδα, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Λετονία, και η Λιθουανία που καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας σε όλους τους δείκτες, καταγράφουν και υψηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας. Από την άλλη όμως η Ισπανία και η Φιλανδία που καταγράφουν επίσης υψηλά ποσοστά ανεργίας, παρατηρείται ότι στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας διατηρούν ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο, κάτι το οποίο μπορεί να συνδέεται και με την συνεχόμενη μείωση των ποσοστών ανεργίας τους τα τελευταία χρόνια. Επόμενο παράδειγμα αποτελεί η Γαλλία που καταγράφει επίσης υψηλά ποσοστά ανεργίας, στα ποσοστά μακροχρόνιας όμως ανεργίας καταγράφει ποσοστά σταθερά κάτω από τον μέσο όρο. Ακριβώς το αντίθετο ισχύει για το Βέλγιο και την Τσεχία, που καταγράφουν σχετικά χαμηλά ποσοστά ανεργίας, στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας όμως φαίνεται να αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο πρόβλημα. Επομένως η σχέση του δείκτη μέτρησης της μακροχρόνιας ανεργίας, με τους υπόλοιπους δείκτες μέτρησης της ανεργίας, οδηγεί σε πολλές περιπτώσεις σε ακόμα πιο ακριβή συμπεράσματα για το μέγεθος του

προβλήματος της ανεργίας που αντιμετωπίζουν τα κράτη, καθώς και για την αποτελεσματικότητα των πολιτικών απασχόλησης τους.

1.5.1. ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Μετά από την εξέταση της διαμόρφωσης των συνολικών ποσοστών της μακροχρόνιας ανεργίας στα κράτη μέλη, αμέσως παρακάτω επιχειρείται η ανάλυση των ποσοστών της μακροχρόνιας ανεργίας κατά φύλο, ξεκινώντας με την εξέταση των ποσοστών των ανδρών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 26, τα κράτη που όπως επισημάνθηκε καταγράφουν τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας ανδρών, καταγράφουν επίσης πολύ χαμηλά ποσοστά και στην μακροχρόνια ανεργία των ανδρών. Τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφουν η Πορτογαλία, η Δανία, η Ιρλανδία, η Κύπρος, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Αυστρία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο με ποσοστά περίπου 1,5 με 3 μονάδες το πολύ κάτω από τον μέσο όρο. Η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο διατηρούν επίσης, τα τελευταία χρόνια όμως, ποσοστά κάτω του μέσου όρου, ενώ την περίοδο πριν το 1998 περίπου, είχαν ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο. Η Γαλλία, η Τσεχία, η Φιλανδία, η Σλοβενία και η Ουγγαρία σταθερά καταγράφουν ποσοστά χαμηλότερα από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως επίσης η Ισπανία και η Ελλάδα από το 2000 και μετά, αποδεικνύοντας για ακόμα μια φορά ότι το πρόβλημα της ανεργίας των ανδρών στην Ελλάδα και στην Ισπανία εμφανίζεται σε μικρότερο βαθμό σε σχέση με των γυναικών.

Η Πολωνία και η Σλοβακία καταγράφουν τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας ανδρών, κατά 6 περίπου μονάδες τα τελευταία χρόνια πάνω από τον μέσο όρο, ενώ υψηλά ποσοστά έχει και η Εσθονία που καταγράφει 2 με 3 μονάδες πάνω από τον μέσο όρο. Λίγο πάνω από τον μέσο όρο είναι η Ιταλία, η Λετονία και η Μάλτα, ενώ ίδια τάση παρουσιάζει και η Λιθουανία τα τελευταία χρόνια μετά από συνεχή μείωση των ποσοστών της ανεργίας της. Η Γερμανία σημειώνει το 2003 και το 2004 και στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας ανδρών, αυξητική τάση, ξεπερνώντας τα έτη αυτά τον μέσο όρο. Ιδιαιτερότητες χαρακτηρίζουν τα κράτη μέλη και στην διαμόρφωση των ποσοστών της μακροχρόνιας ανεργίας τους, όπως στην περίπτωση του Βελγίου που καταγράφει σχετικά χαμηλά ποσοστά ανεργίας, παρόλα αυτά στα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας ανδρών σημειώνει ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο μέχρι και το 1999.

ΠΙΝΑΚΑΣ 26 : ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ (ΑΝΔΡΕΣ)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Μ.Ο ΕΕ25	:	:	:	:	4.1	3.6	3.4	3.3	3.2	3.3	3.5	3.6
Μ.ΟΕΕ15	3.6	4.1	4.1	4.1	4.0	3.6	3.2	2.8	2.5	2.6	2.8	3.0
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	0.8	0.7	0.9	1.0	1.0	1.0	0.9	0.7	1.0	1.2	1.1
ΒΕΛΓΙΟ	3.1	4.1	4.5	4.3	4.2	4.5	4.1	3.1	3.0	3.2	3.3	3.4
ΓΑΛΛΙΑ	3.2	3.8	3.6	3.7	3.9	3.8	3.4	2.9	2.4	2.6	3.4	3.5
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2.0	2.5	2.6	3.0	3.4	3.4	3.2	3.0	3.0	3.3	3.9	4.8
ΔΑΝΙΑ	2.3	2.2	1.8	1.5	1.2	0.9	0.9	0.9	0.7	0.8	1.3	1.1
ΕΛΛΑΔΑ	2.2	2.4	2.5	2.7	2.8	3.1	3.8	3.6	3.3	3.1	3.0	3.0
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	4.4	5.5	6.5	6.0	5.9	5.0	5.6
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	5.6	5.4	4.8	4.2	3.3	2.4	2.2	1.9	1.7	1.4	1.4	1.2
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	9.9	9.7	8.1	7.5	6.2	4.6	3.0	2.0	1.6	1.7	1.9	2.0
ΙΣΠΑΝΙΑ	5.4	6.9	6.6	6.7	6.1	5.0	3.6	2.8	2.3	2.3	2.4	2.3
ΙΤΑΛΙΑ	4.0	4.9	5.3	5.5	5.6	5.2	5.2	4.8	4.4	4.0	3.8	2.9
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	0.5	0.6	0.6	0.8	:
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	8.3	7.6	8.3	8.1	6.5	4.1	4.2
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	7.9	6.1	9.4	10.7	7.3	5.8	5.2
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0.7	0.9	0.6	0.7	0.7	0.7	0.6	0.5	0.5	0.6	1.0	0.8
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	4.5	4.0	3.6	3.4	3.8
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	2.9	3.1	2.9	2.6	1.8	1.3	0.9	0.6	0.5	0.6	1.0	1.5
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	5.8	4.9	4.5	3.6	3.4	2.9	2.7	2.4	2.6
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	3.7	3.5	4.5	6.1	7.9	9.7	10.1	9.5
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	2.0	2.8	3.3	3.2	3.0	1.7	1.5	1.4	1.2	1.4	1.8	2.6
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	49.2	7.5	10.2	11.3	11.9	11.1	11.0
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	3.7	3.6	3.3	3.4	4.0	3.4	3.4	3.3	3.0
ΣΟΥΗΔΙΑ	2.6	3.9	3.5	3.8	4.0	3.2	2.2	1.7	1.2	1.2	1.2	1.4
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	1.5	2.4	3.5	3.4	3.0	2.9	3.4
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	:	:	:	:	4.9	4.3	3.2	2.8	2.7	2.5	2.6	2.3

Πηγή: Eurostat: Long term indicators: Population and Social Conditions

(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

**ΠΙΝΑΚΑΣ 27 : ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ
ΑΝΕΡΓΙΑΣ (ΑΝΔΡΕΣ)**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Μ.Ο ΕΕ25	:	:	:	:	4,1	3,6	3,4	3,3	3,2	3,3	3,5	3,6
Μ.ΟΕΕ15	3,6	4,1	4,1	4,1	4,0	3,6	3,2	2,8	2,5	2,6	2,8	3,0
ΑΥΣΤΡΙΑ		-3,3	-3,4	-3,2	-3,1	-2,6	-2,4	-2,4	-2,5	-2,3	-2,3	-2,5
ΒΕΛΓΙΟ	-0,5	0,0	+0,4	+0,2	+0,1	+0,9	+0,7	-0,2	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2
ΓΑΛΛΙΑ	-0,4	-0,3	-0,5	-0,4	-0,2	+0,2	0,0	-0,4	-0,8	-0,7	-0,1	-0,1
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-1,6	-1,6	-1,5	-1,1	-0,7	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2	-0,0	+0,4	+1,2
ΔΑΝΙΑ	-1,3	-1,9	-2,3	-2,6	-2,9	-2,7	-2,5	-2,4	-2,5	-2,5	-2,2	-2,5
ΕΛΛΑΔΑ	-1,4	-1,7	-1,6	-1,4	-1,3	-0,5	+0,4	+0,3	+0,1	-0,2	-0,5	-0,6
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+0,8	+2,1	+3,2	+2,8	+2,6	+1,5	+2,0
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	+2,0	+1,3	+0,7	+0,1	-0,8	-1,2	-1,2	-1,4	-1,5	-1,9	-2,1	-2,4
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+6,3	+5,6	+4,0	+3,4	+2,1	+1,0	-0,4	-1,3	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
ΙΣΠΑΝΙΑ	+1,8	+2,8	+2,5	+2,6	+2,0	+1,4	+0,2	-0,5	-0,9	-1,0	-1,1	-1,3
ΙΤΑΛΙΑ	+0,4	+0,8	+1,2	+1,4	+1,5	+1,6	+1,8	+1,5	+1,2	+0,7	+0,3	-0,7
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-2,8	-2,6	-2,7	-2,7	:
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+4,7	+4,2	+5,0	+4,9	+3,2	+0,6	+0,6
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+4,3	+2,7	+6,1	+7,5	+4,0	+2,3	+1,6
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-2,9	-3,2	-3,5	-3,4	-3,4	-2,9	-2,8	-2,8	-2,7	-2,7	-2,5	-2,8
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	+1,2	+0,8	+0,3	-0,1	+0,2
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-0,7	-1,0	-1,2	-1,5	-2,3	-2,3	-2,5	-2,7	-2,7	-2,7	-2,5	-2,1
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	+1,7	+0,8	+0,9	+0,2	+0,1	-0,3	-0,6	-1,1	-1,0
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	-0,4	-0,1	+1,1	+2,8	+4,7	+6,4	+6,6	+5,9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-1,6	-1,3	-0,8	-0,9	-1,1	-1,9	-1,9	-1,9	-2,0	-1,9	-1,7	-1,0
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	+45,6	+4,1	+6,9	+8,1	+8,6	+7,6	+7,4
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	-0,4	-0,5	-0,3	-0,0	+0,7	+0,2	+0,1	-0,2	-0,6
ΣΟΥΗΔΙΑ	-1,0	-0,2	-0,6	-0,3	-0,1	-0,4	-1,2	-1,6	-2,0	-2,1	-2,3	-2,2
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-2,1	-1,0	+0,2	+0,2	-0,3	-0,6	-0,2
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	:	:	:	:	+0,8	+0,7	-0,2	-0,5	-0,5	-0,8	-0,9	-1,3

Από τα κράτη με υψηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας στους άνδρες η Λετονία, η Ισπανία και η Λιθουανία παρουσιάζουν τις πιο αξιοσημείωτες μεταβολές (πίνακας 27), με μείωση των ποσοστών τους κατά 3 με 4 μονάδες. Μείωση στα ποσοστά τους καταγράφουν όμως και η Ιταλία με την Μάλτα, ειδικά η Ιταλία το 2004 έχει ποσοστά κάτω του μέσου όρου, όπως επίσης μείωση σημαντική έχει και το Ηνωμένο Βασίλειο με την Ιρλανδία. Στους μακροχρόνια άνεργους άνδρες, όπως και σε όλες τις κατηγορίες ανεργίας που έχουν αναλυθεί, η Πολωνία και η Σλοβακία, εξακολουθούν να έχουν την τάση διατήρησης υψηλών ποσοστών ανεργίας.

Η σχέση της μακροχρόνιας ανεργίας με τα ποσοστά ανεργίας γενικότερα, παρουσιάζει ιδιαιτερότητες και στην περίπτωση των ανδρών. Κράτη με πολύ χαμηλά ποσοστά ανεργίας ανδρών, σημειώνουν αντίστοιχα και χαμηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας στους άνδρες. Αντίστροφη τάση παρατηρείται στα κράτη με υψηλά ποσοστά ανεργίας ανδρών, που σημειώνουν επίσης υψηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας ανδρών. Αυτό όμως δεν είναι απόλυτο, εάν ληφθεί υπόψη η περίπτωση της Ελλάδας, της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Φιλανδίας, που σημειώνουν υψηλά ποσοστά ανεργίας ανδρών, ενώ στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας ανδρών καταγράφουν ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν επίσης και το Βέλγιο με την Τσεχία, που σημειώνουν σχετικά χαμηλά ποσοστά ανεργίας ανδρών, όμως στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας ανδρών σημειώνουν μικρές αποκλίσεις από τον μέσο όρο.

Μετά από τις πιο πάνω διαπιστώσεις ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η αντίστοιχη εξέταση των ποσοστών μακροχρόνιας ανεργίας των γυναικών στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 28, προκύπτει ότι τα κράτη που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με την ανεργία των γυναικών, σημειώνουν αντίστοιχα και υψηλά ποσοστά στην μακροχρόνια ανεργία των γυναικών. Η Πολωνία, η Ελλάδα και η Σλοβακία καταγράφουν και στις μακροχρόνια άνεργες γυναίκες τα υψηλότερα ποσοστά, κάτι το οποίο ίσχυε και για την Ισπανία και την Ιταλία, μέχρι το 1999 όμως, διότι από εκεί και έπειτα μειώνουν τις αποκλίσεις τους από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εντυπωσιακή προβάλλει η περίπτωση της Σλοβακίας, που το έτος 1998 καταγράφει ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας γυναικών 54,2%, ποσοστό υπερβολικά υψηλό που μειώνεται το 1999 σε 8.5%.

Πάνω από τον μέσο όρο με μικρότερες αποκλίσεις καταγράφουν ποσοστά ανεργίας και η Τσεχία, η Λετονία και η Λιθουανία, ενώ το ίδιο ισχύει και για την Γερμανία από το 1997 και μετά. Μια βασική διαφορά που χαρακτηρίζει όμως τα κράτη αυτά, είναι η τάση μείωσης τα τελευταία χρόνια των ποσοστών ανεργίας της Λετονίας και της Λιθουανίας, σε αντίθεση με τις αυξητικές τάσεις που παρουσιάζουν η Γερμανία και η Τσεχία.

Τα κράτη που δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα με την μακροχρόνια ανεργία των γυναικών, καθώς καταγράφουν και τα χαμηλότερα ποσοστά είναι η Δανία, η Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο, η Κύπρος, η Ολλανδία, η Αυστρία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, διατηρώντας ποσοστά περίπου 3,5% κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρατηρείται επομένως ξανά ότι τα κράτη με χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών, καταγράφουν αντίστοιχα και χαμηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας γυναικών. Τα περισσότερα από αυτά τα κράτη, παρουσιάζουν μείωση των ποσοστών τους κάθε χρόνο, η μεγαλύτερη μείωση σημειώνεται πάλι από την Ιρλανδία, που το 1993 είχε ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας γυναικών 8.7% και το 2004 είχε 0.9%, ενώ μεγάλη μείωση παρουσιάζει και η Ολλανδία.

Μετά από την εξέταση των στοιχείων του Πίνακα 29, που δίνονται οι αποκλίσεις των κρατών από τον μέσο όρο στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας γυναικών, προκύπτει ότι ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο καταγράφουν και η Φιλανδία, η Ουγγαρία, η Εσθονία και η Μάλτα, σημειώνοντας παράλληλα συνεχόμενη μείωση την περίοδο 1993-2004. Μείωση των ποσοστών σημειώνει και το Βέλγιο, ιδιαίτερα μετά το 2000, διατηρώντας ποσοστά κάτω του μέσου όρου, ενώ επίσης σταθερά κάτω από τον μέσο όρο είναι η Γαλλία, η Σλοβενία και η Πορτογαλία. Χαρακτηριστικό είναι όμως ότι η Πορτογαλία κάθε χρόνο αυξάνει τα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας των γυναικών, παραμένοντας βέβαια κάτω από τον μέσο όρο.

Αυτό το οποίο συμπεραίνεται μελετώντας συγκριτικά τα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας κατά φύλο, είναι ότι η Λετονία και η Εσθονία που έχουν ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας στο σύνολο πάνω από τον μέσο όρο, αντιμετωπίζουν τελικά μεγαλύτερο πρόβλημα με την μακροχρόνια ανεργία των ανδρών σε σχέση με των γυναικών. Περίπου το ίδιο ισχύει και για την Μάλτα, με την διαφορά ότι η Μάλτα έχει στα συνολικά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας ποσοστό κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Φιλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, φαίνεται να αντιμετωπίζουν επίσης σχετικά μικρότερο πρόβλημα με την ανεργία των μακροχρόνια γυναικών, συγκριτικά με την μακροχρόνια ανεργία των ανδρών, εάν

**ΠΙΝΑΚΑΣ 28 : ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
(ΓΥΝΑΙΚΕΣ)**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	6.1	5.5	5.0	4.8	4.6	4.6	4.7	4.7
ΕΕ(15 χώρες)	5.5	6.1	6.1	6.0	5.9	5.4	4.8	4.2	3.8	3.7	3.9	4.0
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	1.6	1.5	1.5	1.6	1.8	1.5	1.2	1.1	1.2	1.2	1.3
ΒΕΛΓΙΟ	6.6	7.6	7.7	7.6	7.1	7.1	5.9	4.6	3.6	4.1	4.0	4.3
ΓΑΛΛΙΑ	4.7	5.3	5.3	5.4	5.5	5.3	4.9	4.3	3.6	3.5	4.1	4.4
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	4.7	5.4	5.5	5.7	6.2	6.0	5.2	4.6	4.6	4.8	5.2	6.1
ΔΑΝΙΑ	3.0	2.8	2.2	2.1	1.9	1.7	1.2	1.1	1.0	1.0	1.0	1.2
ΕΛΛΑΔΑ	7.6	7.7	8.1	9.3	9.2	10.0	10.7	10.2	9.1	8.6	8.9	9.4
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	4.1	4.5	4.9	5.3	4.1	4.4	4.1
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	2.4	2.3	2.0	1.7	1.5	1.2	1.0	0.9	0.8	0.7	0.7	0.6
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	8.7	8.3	6.7	6.1	4.6	2.8	1.6	1.0	0.8	0.7	1.0	0.9
ΙΣΠΑΝΙΑ	15.7	17.8	16.8	14.4	13.4	12.0	9.4	7.8	6.3	6.2	6.0	5.3
ΙΤΑΛΙΑ	8.4	9.2	10.0	10.2	10.0	9.1	9.0	8.4	7.6	6.9	6.6	5.5
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	2.4	1.3	1.2	1.5	:
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	7.5	7.6	7.5	6.3	4.8	4.5	4.4
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	7.0	4.4	6.5	7.7	7.1	6.4	5.9
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0.9	1.0	1.0	1.1	1.3	1.1	0.8	0.6	0.6	0.9	0.8	1.1
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	4.2	2.6	2.6	2.8	2.7
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	4.0	3.6	3.4	3.7	3.1	1.8	1.5	1.0	0.7	0.9	1.1	1.6
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	4.5	4.0	3.8	2.9	2.5	2.1	2.1	2.3	2.5
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	6.7	6.3	7.4	9.3	11.0	12.2	11.5	10.9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	1.9	2.6	3.2	3.5	3.5	2.9	2.1	2.1	1.9	2.1	2.7	3.4
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	54.2	8.5	10.2	11.4	12.6	11.7	12.5
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	3.1	3.3	3.3	3.0	4.0	3.6	3.4	3.6	3.2
ΣΟΥΗΔΙΑ	0.4	0.8	1.0	1.5	2.0	1.8	1.4	1.0	0.8	0.8	0.8	1.0
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	2.6	4.2	5.2	5.1	4.6	5.0	5.3
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	:	:	:	:	5.0	3.9	2.8	2.7	2.3	2.0	2.0	2.0

Πηγή: Eurostat: Long term indicators: Population and Social Conditions
(:) Δεν δίνονται στοιχεία για αυτό το έτος

**ΠΙΝΑΚΑΣ 29 : ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ
ΑΝΕΡΓΙΑΣ (ΓΥΝΑΙΚΕΣ)**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	6,1	5,5	5,0	4,8	4,6	4,6	4,7	4,7
ΕΕ(15 χώρες)	5,5	6,1	6,1	6,0	5,9	5,4	4,8	4,2	3,8	3,7	3,9	4,0
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	-4,5	-4,6	-4,5	-4,5	-3,7	-3,5	-3,6	-3,5	-3,4	-3,5	-3,4
ΒΕΛΓΙΟ	+1,1	+1,5	+1,6	+1,6	+1,0	+1,6	+0,9	-0,2	-1,0	-0,5	-0,7	-0,4
ΓΑΛΛΙΑ	-0,8	-0,8	-0,8	-0,6	-0,6	-0,2	-0,1	-0,5	-1,0	-1,1	-0,6	-0,3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	-0,8	-0,7	-0,6	-0,3	+0,1	+0,5	+0,2	-0,2	0	+0,2	+0,5	+1,4
ΔΑΝΙΑ	-2,5	-3,3	-3,9	-3,9	-4,2	-3,8	-3,8	-3,7	-3,6	-3,6	-3,7	-3,5
ΕΛΛΑΔΑ	+2,1	+1,6	+2,0	+3,3	+3,1	+4,5	+5,7	+5,4	+4,5	+4,0	+4,2	+4,7
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	-1,4	-0,5	+0,1	+0,7	-0,5	-0,3	-0,6
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	-3,1	-3,8	-4,1	-4,3	-4,6	-4,3	-4,0	-3,9	-3,8	-3,9	-4,0	-4,1
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	+3,2	+2,2	+0,6	+0,1	-1,5	-2,7	-3,4	-3,8	-3,8	-3,9	-3,7	-3,8
ΙΣΠΑΝΙΑ	+10,2	+11,7	+10,7	+8,4	+7,3	+6,5	+4,4	+3,0	+1,7	+1,6	+1,3	+0,6
ΙΤΑΛΙΑ	+2,9	+3,1	+3,9	+4,2	+3,9	+3,6	+4,0	+3,6	+3,0	+2,3	+1,9	+0,8
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	-2,4	-3,3	-3,4	-3,2	:
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	+2,0	+2,6	+2,7	+1,7	+0,2	-0,2	-0,3
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	+1,5	-0,6	+1,7	+3,1	+2,5	+1,7	+1,2
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	-4,6	-5,1	-5,1	-4,9	-4,8	-4,4	-4,2	-4,2	-4,0	-3,7	-3,9	-3,6
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	-0,6	-2,0	-2,0	-1,9	-2,0
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	-1,5	-2,5	-2,7	-2,3	-3,0	-3,7	-3,5	-3,8	-3,9	-3,7	-3,6	-3,1
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	-1,5	-2,1	-1,7	-2,1	-2,3	-2,5	-2,5	-2,4	-2,2
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	+0,6	+0,8	+2,4	+4,5	+6,4	+7,6	+6,8	+5,3
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	-3,6	-3,5	-2,9	-2,5	-2,6	-2,6	-2,9	-2,7	-2,7	-2,5	-2,0	-1,3
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	+48,7	+3,5	+5,4	+6,8	+8,0	+7,0	+7,8
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	-2,9	-2,8	2,2	-2,0	-0,8	-1,0	-1,2	-1,1	-1,5
ΣΟΥΗΔΙΑ	-5,1	-5,3	-5,1	-4,5	-4,1	-3,7	-3,6	-3,8	-3,8	-3,8	-3,9	-3,7
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	-2,9	-0,8	+0,4	+0,5	0	+0,3	+0,6
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	:	:	:	:	-1,1	-1,6	-2,2	-2,1	-2,3	-2,6	-2,7	-2,7

ληφθεί υπόψη ότι στις γυναίκες έχουν σταθερά ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο την περίοδο 1993-2004, ενώ στους άνδρες τα πρώτα χρόνια ίσχυε το αντίθετο. Υπάρχουν όμως και κράτη που σταθερά έχουν ποσοστά ανεργίας υψηλότερα στις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες, όπως για παράδειγμα η Ελλάδα που στα συνολικά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας έχει ποσοστό πάνω από το μέσο όρο, μετά όμως από την ανάλυση που έγινε κατά φύλο προκύπτει ότι το πρόβλημα τελικά υπάρχει στις μακροχρόνια άνεργες γυναίκες και όχι στους άνδρες, κάτι το οποίο ισχύει και για την Ιταλία και την Ισπανία.

Μετά και από την ανάλυση των ποσοστών της μακροχρόνιας ανεργίας των γυναικών, προκύπτει ότι σε γενικές γραμμές η τάση των κρατών στην διαμόρφωση των ποσοστών ανεργίας τους, αντανακλάται με ορισμένες εξαιρέσεις και στα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας που καταγράφουν. Το πρόβλημα της μακροχρόνιας ανεργίας πλήττει και πάλι περισσότερο τις γυναίκες, ενώ σημαντικές είναι και οι αποκλίσεις στα ποσοστά ανεργίας που έχουν τα κράτη μεταξύ τους. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν τις ιδιαιτερότητες της ανεργίας των κρατών, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην διαμόρφωση των αντίστοιχων πολιτικών απασχόλησης, ιδιαίτερα το φαινόμενο της μακροχρόνιας ανεργίας που οδηγεί σε πολλές περιπτώσεις τους άνεργους σε κοινωνικό αποκλεισμό.

1.6 Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ: ΚΟΙΝΑ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Μετά από την συγκριτική ανάλυση των ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 1993-2004, αυτό το οποίο προκύπτει είναι ότι ο δείκτης της συνολικής ανεργίας παρουσιάζει μείωση την περίοδο αυτή μόλις 1%, ενώ παρατηρείται σταθερά αύξηση των ποσοστών ανεργίας, την περίοδο από το 2001 και έπειτα, σε όλους τους δείκτες μέτρησης την ανεργίας που εξετάστηκαν. Σε όλες τις κατηγορίες της ανεργίας που εξετάστηκαν, ο μέσος όρος των εικοσιπέντε κρατών μελών καταγράφεται υψηλότερος από τον μέσο όρο των δεκαπέντε κρατών μελών, η διαφορά όμως δεν προκύπτει ιδιαίτερα σημαντική καθώς κυμαίνεται κατά μέσο όρο μεταξύ 0,6%-1% σε όλες τις κατηγορίες της ανεργίας. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί ο μέσος όρος των εικοσιπέντε κρατών μελών σε σχέση με τον μέσο όρο των δεκαπέντε κρατών μελών σε ότι αφορά την ανεργία των νέων, που σημειώνει απόκλιση κατά 2%-2,5%.

Μετά από την ανάλυση των συνολικών ποσοστών ανεργίας αλλά και των ποσοστών ανεργίας που καταγράφουν τα κράτη μέλη σε επιμέρους ομάδες του πληθυσμού, παρατηρούνται διαφοροποιήσεις σε ότι αφορά την μείωση των συνολικών ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών. Οι διαφορές αυτές σημειώνονται τόσο στα ποσοστά ανεργίας κατά ηλικία, καθώς παρατηρείται μεγαλύτερη μείωση των ποσοστών ανεργίας των νέων, όσο και στα ποσοστά ανεργίας κατά φύλο, καθώς σε όλες τις κατηγορίες της ανεργίας την περίοδο 1993-2004, η μείωση των ποσοστών ανεργίας των γυναικών είναι μεγαλύτερη σε σχέση με την μείωση των ποσοστών ανεργίας των ανδρών.

Οι μεγάλες αποκλίσεις στα ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν τα κράτη μέλη μεταξύ τους, αλλά και σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε όλες τις κατηγορίες της ανεργίας που εξετάστηκαν, αποδεικνύουν ότι το πρόβλημα της ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί αφενός ένα κοινό πρόβλημα για όλα τα κράτη μέλη, αφετέρου όμως το φαινόμενο της ανεργίας παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των κρατών μελών. Αυτό συμπεραίνεται χαρακτηριστικά εάν συγκριθούν για παράδειγμα τα συνολικά ποσοστά ανεργίας της Πολωνίας, της Σλοβακίας, της Ισπανίας και της Ελλάδας με αυτά της Ολλανδίας, της Δανίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Σουηδίας (Πίνακας 1). Σημειώνεται ότι οι αποκλίσεις που παρουσιάζουν τα κράτη μέλη στα ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν, παρατηρούνται σε όλες τις κατηγορίες την ανεργίας που εξετάστηκαν.

Η παραπάνω διαπίστωση αποδεικνύει την σπουδαιότητα της ανάλυσης των ποσοστών ανεργίας σε κάθε κράτος ξεχωριστά, διότι ο μέσος όρος των κρατών μελών διαμορφώνεται όπως είναι φυσικό από όλα τα κράτη μέλη. Αναλύοντας όμως τα ποσοστά ανεργίας του κάθε κράτους ξεχωριστά, δίνεται η δυνατότητα να διευκρινιστεί ποιο είναι το ποσοστό ανεργίας που καταγράφει το κάθε κράτος ξεχωριστά, με αποτέλεσμα να προκύπτει τελικά ένα συγκεκριμένο ποσοστό μέσου όρου όλων των κρατών. Πιο συγκεκριμένα διαμορφώνεται διαφορετική εικόνα για την ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση κρίνοντας με βάση τον μέσο όρο που μπορεί να είναι 9% και διαφορετική εικόνα για την ανεργία όταν τελικά παρατηρείται ότι αυτός ο μέσος όρος 9%, προκύπτει από κράτη που καταγράφουν ποσοστά ανεργίας 5%, 6% και 8% αλλά και από κράτη που καταγράφουν ποσοστά ανεργίας 10%, 14% και 18%.

Μετά από την εξέταση των συνολικών ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών, προκύπτει ότι σημαντικές διαφοροποιήσεις χαρακτηρίζουν τα κράτη μέλη σε ότι αφορά τα ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν κάθε χρόνο. Παρατηρείται επομένως ότι την περίοδο 1993-2004 ορισμένα κράτη καταγράφουν σταθερά συνολικά ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης(Σουηδία, Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία, Σλοβενία, Αυστρία, Βέλγιο, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ολλανδία, Ουγγαρία, Τσεχία), ορισμένα κράτη καταγράφουν συνολικά ποσοστά ανεργίας πάνω από τον μέσο όρο(Γαλλία, Εσθονία, Ισπανία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Σλοβακία), ενώ σε ορισμένα κράτη όπως η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Ιταλία και η Φιλανδία οι τιμές του δείκτη της συνολικής ανεργίας παρουσιάζουν μεταβολές σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ανάλυση των ποσοστών ανεργίας σε κάθε κράτος ξεχωριστά, παρουσιάζει ακόμα ένα ενδιαφέρον, διότι δίνει επιπλέον την δυνατότητα να διακριθεί το μέγεθος του προβλήματος της ανεργίας, στα δεκαπέντε παλαιά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα δέκα νέα κράτη μετά την πρόσφατη διεύρυνση .Στη Ευρωπαϊκή Ένωση των δεκαπέντε κρατών, πρόβλημα με την ανεργία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν η Ελλάδα, η Γαλλία, η Γερμανία, η Φιλανδία και η Ισπανία. Ακόμα όμως και ανάμεσα στα κράτη αυτά που εξακολουθούν να καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, σημειώνονται διαφοροποιήσεις σε ότι αφορά την διακύμανση των ποσοστών ανεργίας που καταγράφουν τα τελευταία χρόνια. Η Γαλλία, η Φιλανδία και η Ισπανία, τα τελευταία χρόνια σημειώνουν αξιοσημείωτες μεταβολές με μείωση των ποσοστών ανεργίας που καταγράφουν(ιδιαίτερα η Ισπανία και η Φιλανδία), ενώ

αντιθέτως η Ελλάδα παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια συνεχώς αυξητικές τάσεις. Μεταβολές στην διακύμανση των ποσοστών ανεργίας, σημειώνουν όμως και η Ιταλία με την Γερμανία. Η Ιταλία σημειώνει τα τελευταία χρόνια σημαντική μείωση των ποσοστών ανεργίας που καταγράφει, ιδιαίτερα την περίοδο από το 2001 και μετά καταγράφει ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το αντίθετο ισχύει βέβαια για την Γερμανία που τα τελευταία χρόνια καταγράφει συνεχώς άνοδο των ποσοστών ανεργίας της, με αποτέλεσμα μετά το 2002 να καταγράφει ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο.

Το Βέλγιο είναι το επόμενο κράτος με σχετικά υψηλά ποσοστά ανεργίας, καταγράφει όμως ποσοστά ανεργίας σταθερά κάτω από τον μέσο όρο. Όλα τα υπόλοιπα κράτη καταγράφουν ποσοστά ανεργίας ιδιαίτερα χαμηλά, σημειώνοντας παράλληλα και σημαντική μείωση τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα η Σουηδία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Παρατηρείται όμως ότι η τάση αύξησης των ποσοστών ανεργίας, δεν χαρακτηρίζει μόνο κράτη με υψηλά ποσοστά, καθώς αύξηση των ποσοστών ανεργίας σημειώνουν τα τελευταία χρόνια και η Αυστρία με την Πορτογαλία.

Από τα δέκα νέα κράτη μέλη, είναι χαρακτηριστικό ότι μόνο η Κύπρος εντάσσεται στα κράτη που έχουν πολύ χαμηλά ποσοστά ανεργίας, ενώ δύο από τα δέκα νέα κράτη, η Πολωνία και η Σλοβακία, καταγράφουν τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόβλημα της ανεργίας εντοπίζεται ιδιαίτερα έντονο στην Πολωνία και στην Σλοβακία, που παρουσιάζουν συνεχόμενη αύξηση στα ποσοστά της ανεργίας τους ιδιαίτερα μετά το 1999. Υψηλά ποσοστά ανεργίας καταγράφονται όμως και από την Εσθονία, την Λετονία και την Λιθουανία, βασική διαφορά όμως που χαρακτηρίζει την Λιθουανία και την Λετονία από την Πολωνία και την Σλοβακία, είναι εκτός από τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν και η σημαντική μείωση των ποσοστών ανεργίας που σημειώνουν τα τελευταία χρόνια. Η Ουγγαρία, η Σλοβενία, η Μάλτα και η Ουγγαρία συγκαταλέγονται στα κράτη που καταγράφουν σταθερά ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο.

Κρίνοντας βάση της κατάταξης των εικοσιπέντε κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τον μέσο όρο των κρατών στα συνολικά ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν, συμπεραίνεται επομένως ότι τα περισσότερα κράτη έχουν ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο. Ο μέσος όρος της ανεργίας διαμορφώνεται όμως σε υψηλά επίπεδα, κάτι το οποίο οφείλεται σίγουρα στα πολύ

υψηλά ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν ορισμένα κράτη, οφείλεται όμως και στα ποσοστά ανεργίας ορισμένων κρατών που διαμορφώνονται σε επίπεδο 7% με 8%, ποσοστό ανεργίας αρκετά υψηλό για την οικονομική κατάσταση των κρατών. Στην διαμόρφωση του μέσου όρου της ανεργίας των κρατών δεν πρέπει να παραβλέπεται επίσης και ο μικρός αριθμός κρατών που καταγράφουν πολύ χαμηλά ποσοστά ανεργίας.

Μετά από την ανάλυση των ποσοστών της ανεργίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όχι μόνο στη βάση του συνολικού δείκτη της ανεργίας αλλά και στη βάση των επιμέρους δεικτών μέτρησης της ανεργίας, το σημαντικό συμπέρασμα που προβάλλει είναι ότι η ανεργία δεν πλήττει ομοιόμορφα όλες τις ομάδες του πληθυσμού. Η ανεργία όπως διαπιστώθηκε στα περισσότερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πλήττει περισσότερο τις γυναίκες και τους νέους, κάτι το οποίο διαπιστώθηκε και από την εξέταση των μέσων όρων των κρατών μελών, αλλά και από την εξέταση των ποσοστών ανεργίας που καταγράφει το κάθε κράτος μέλος ξεχωριστά. Η εξέταση των ποσοστών ανεργίας με βάση τον δείκτη της συνολικής ανεργίας, αλλά και με βάση τους δείκτες μέτρησης της ανεργίας κατά φύλο και κατά ηλικία, οδηγεί σε πιο ακριβή συμπεράσματα σε ότι αφορά το πρόβλημα της ανεργίας σε κάθε κράτος ξεχωριστά, καθώς παρατηρείται ότι ορισμένα κράτη που καταγράφουν χαμηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας, αντιμετωπίζουν και αυτά πρόβλημα με την ανεργία των νέων και των γυναικών. Η διαπίστωση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι απαιτεί ενδεχομένως την προώθηση εκ μέρους των κρατών συγκεκριμένων πολιτικών απασχόλησης, για την καταπολέμηση της ανεργίας των ομάδων που πλήττονται περισσότερο.

Τα περισσότερα κράτη μέλη καταγράφουν υψηλότερα ποσοστά ανεργίας γυναικών, εξαίρεση σε αυτό αποτελούν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία, η Εσθονία, η Ιρλανδία, η Ουγγαρία, και η Φιλανδία, που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο πρόβλημα με την ανεργία των ανδρών. Μεγαλύτερο πρόβλημα όμως με την ανεργία των γυναικών και αυτό είναι ακόμα πιο σημαντικό συμπέρασμα, έχουν τα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, όπως η Ελλάδα, η Γαλλία η Ισπανία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Πολωνία και η Σλοβακία(Πίνακας 6). Ιδιαίτερα η Ελλάδα και η Ισπανία καταγράφουν πολύ υψηλότερα ποσοστά ανεργίας γυναικών σε σχέση με των ανδρών, το ίδιο ισχύει όμως και για την Ιταλία παρόλο που στα συνολικά ποσοστά ανεργίας καταγράφει τα τελευταία χρόνια ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο. Τα συγκεκριμένα τρία κράτη αποτελούν τις πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις

κρατών, σε ότι αφορά τις αποκλίσεις που καταγράφουν στα ποσοστά ανεργίας ανδρών και γυναικών, κάτι το οποίο παρατηρείται και μετά από την ανάλυση των ποσοστών ανεργίας κατά ηλικία, όπου η Ελλάδα και η Ιταλία στους άνδρες άνω των εικοσιπέντε ετών καταγράφουν σταθερά την περίοδο 1993-2004 ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο, ενώ στα ποσοστά ανεργίας κάτω των εικοσιπέντε ετών καταγράφουν ποσοστά ιδιαίτερα υψηλά.

Η ανεργία πλήττει όμως ακόμα περισσότερο τις γυναίκες κάτω των εικοσιπέντε ετών, κάτι το οποίο διαπιστώνεται ακόμα και από τον μέσο όρο της ανεργίας των νέων γυναικών, που διαμορφώνεται σε πολύ υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με την ανεργία των γυναικών άνω των εικοσιπέντε ετών. Πρόβλημα με την ανεργία των νέων γυναικών εκτός από τα παραπάνω κράτη αντιμετωπίζουν και η Εσθονία, η Φιλανδία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο (Πίνακας 13). Το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, αποτελούν χαρακτηριστικές περιπτώσεις κρατών, σε ότι αφορά την διαπίστωση ότι μετά από την ανάλυση των ποσοστών ανεργίας στο σύνολο αλλά και σε επιμέρους ομάδες πληθυσμού, πολλά κράτη παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις. Τα συγκεκριμένα κράτη καταγράφουν χαμηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας, ιδιαίτερα το Λουξεμβούργο, όπως αποδεικνύεται όμως στην ανεργία των νέων γυναικών αντιμετωπίζουν και αυτά τα κράτη πρόβλημα.

Το πρόβλημά της ανεργίας προβάλλει πιο έντονο γενικότερα στους νέους, δεδομένου ότι πολλά κράτη καταγράφουν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά, αλλά και αυξητικές τάσεις στα ποσοστά ανεργίας των νέων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν η Πολωνία, η Ελλάδα, η Ιταλία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Λιθουανία, η Φιλανδία, η Εσθονία, το Λουξεμβούργο και το Βέλγιο. Η τάση που έχει επισημανθεί σε κάποια κράτη να μειώνουν τα ποσοστά της ανεργίας τους, όπως για παράδειγμα η Ισπανία, η Ιταλία, η Φιλανδία, η Λιθουανία και η Λετονία, παρουσιάζεται και στα ποσοστά ανεργίας των νέων, κανένα όμως από τα κράτη αυτά δεν καταφέρνει να έχει ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η περίπτωση της Γερμανίας σε ότι αφορά τα ποσοστά ανεργίας των νέων που καταγράφει, αποτελεί ακόμα ένα παράδειγμα κράτους που παρουσιάζει διαφοροποιήσεις στα ποσοστά ανεργίας που καταγράφει, όταν αυτά αναλύονται στο σύνολο και στη συνέχεια κατά ηλικία και κατά φύλο. Η Γερμανία όπως επισημάνθηκε σε όλες τις κατηγορίες της ανεργίας καταγράφει αυξητικές τάσεις, ιδιαίτερα τα έτη 2003 και 2004 καταγράφει ποσοστά πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προκαλούν όμως εντύπωση τα ποσοστά ανεργίας των νέων που καταγράφει η Γερμανία, δεδομένου ότι

καταγράφει τα τελευταία χρόνια ποσοστά κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδιαίτερα στα ποσοστά ανεργίας των νέων γυναικών, που πολλά κράτη αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο πρόβλημα, η Γερμανία παρουσιάζει την περίοδο 1993-2004 σημαντική μείωση.

Το πρόβλημα με την ανεργία των νέων, αποδεικνύεται όμως και από τις αυξητικές τάσεις των κρατών τα τελευταία χρόνια, εάν ληφθεί υπόψη ότι στα ποσοστά ανεργίας των νέων, τα περισσότερα κράτη με εξαίρεση την Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Σουηδία, την Ιρλανδία, την Κύπρο, την Ουγγαρία, και την Σλοβενία έχουν κάθε χρόνο αυξημένα ποσοστά.

Σε γενικές γραμμές αυτό το οποίο συμπεραίνεται για την ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι ότι τα κράτη σημειώνουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στην διαμόρφωση αλλά και στην διακύμανση των ποσοστών της ανεργίας τους. Το πρόβλημα της ανεργίας δεν απασχολεί επομένως στο ίδιο βαθμό όλα τα κράτη, καθώς υπάρχουν ορισμένα κράτη που καταγράφουν ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά ανεργίας. Το πρόβλημα εστιάζεται κυρίως στα κράτη με υψηλά ποσοστά ανεργίας, που όπως επισημάνθηκε σημειώνουν τελικά σε όλες τις κατηγορίες της ανεργίας υψηλά ποσοστά. Το πρόβλημα της ανεργίας εστιάζεται όμως και προβάλλει πιο έντονο σε ορισμένες ομάδες του πληθυσμού, καθώς στις ομάδες αυτές καταγράφονται και πολύ υψηλότερα ποσοστά, ενώ πρόβλημα με την ανεργία αντιμετωπίζουν στις ομάδες αυτές και κράτη με χαμηλά ποσοστά ανεργίας. Πρόβλημα όμως αποτελούν και τα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που καταγράφονται επίσης ιδιαίτερα υψηλά, ενώ επίσης και στα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας οι γυναίκες καταγράφουν υψηλότερα ποσοστά από τους άνδρες. Ο δείκτης της μακροχρόνιας ανεργίας κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικός για την αποτίμηση του προβλήματος της ανεργίας, δεδομένου ότι η αποχή από την αγορά εργασίας για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους, έχει σημαντικές επιπτώσεις και στο βιοτικό επίπεδο αυτών των ανέργων, ενώ παράλληλα οι άνεργοι αυτοί οδηγούνται σιγά σιγά και σε κοινωνικό αποκλεισμό. Η κατάσταση προβάλλει ιδιαίτερα ανησυχητική σε ότι αφορά τα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας σε κράτη, όπως η Γερμανία, η Ελλάδα, η Λιθουανία και κυρίως η κατάσταση της Πολωνίας και της Σλοβακίας, που καταγράφουν το 2004 ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας σχεδόν τριπλάσια από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (Πίνακας 24)

Αποδεικνύεται επομένως απαραίτητη η εξέταση του φαινομένου της ανεργίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε επιμέρους ομάδες πληθυσμού έτσι ώστε

να εστιάζεται ακριβώς το πρόβλημα της ανεργίας του κάθε κράτους ξεχωριστά, εφόσον στην βάση αυτών θα πρέπει να διαμορφώνονται και οι ανάλογες πολιτικές απασχόλησης για την καταπολέμηση της ανεργίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Η Ευρώπη είχε αρχίσει να αναπτύσσει την πολιτική για την απασχόληση μόλις το 1995, όπου αρχή σε αυτό αποτέλεσαν τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια των Βρυξελλών(Δεκ. 93) και του Έσσεν (Δεκ. 94), που επιχείρησαν για πρώτη φορά το συντονισμό των εθνικών πολιτικών απασχόλησης με στόχο την υλοποίηση των υποδείξεων του Λευκού Βιβλίου. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Έσσεν ενέκρινε τις συστάσεις της Επιτροπής σε πέντε καίριους τομείς για εθνικές δράσεις στο πεδίο της απασχόλησης⁶. Πάνω σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή παρουσίασε τον Ιούνιο του 1996 την πρωτοβουλία «Δράση για την απασχόληση στην Ευρώπη:ένα σύμφωνο εμπιστοσύνης»⁷. Το σύμφωνο αυτό είχε ως στόχο να διαμορφώσει, με τη συμμετοχή των δημοσίων αρχών και των κοινωνικών εταίρων, μια σφαιρική συντονισμένη και πρακτική στρατηγική για την καταπολέμηση της ανεργίας.

Στη συνέχεια η συνθήκη του Άμστερνταμ που υπογράφηκε το 1997 και τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο του 1999 αποτέλεσε μια σημαντική καμπή για την ευρωπαϊκή πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική. Στο Άμστερνταμ οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων πρόσθεσαν ένα ολόκληρο κεφάλαιο για την απασχόληση και για πρώτη φορά διακήρυξαν ότι η πολιτική απασχόλησης είναι κοινή ευρωπαϊκή αποστολή. Η Συνθήκη έδωσε νέες διαστάσεις στην ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική όπου πλέον η ΕΕ μπορεί να αναλάβει δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων , να βοηθήσει άτομα να επανενταχθούν, εκφράζοντας έτσι τη δέσμευση της για μια κοινωνία της ενσωμάτωσης. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ κατέστησε την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική πραγματικά πανευρωπαϊκή.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ καλεί τα κράτη μέλη και την Κοινότητα να εργάζονται για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση και ιδίως για τη δημιουργία εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεωρούν την προώθηση της απασχόλησης ως θέμα κοινού ενδιαφέροντος και να συντονίζουν την δράση τους στα πλαίσια του Συμβουλίου. Επίσης θα πρέπει να εκσυγχρονισθούν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας, να συντονίσουν τα κράτη μέλη τις οικονομικές τους

⁶ COM 94 333 27/07/94

⁷ Συμπλήρωμα προγραμματισμού του δελτίου της Ε.Ε 04/96

πολιτικές εστιάζοντας στις πολιτικές απασχόλησης ,δίνοντας μεγαλύτερη προσοχή στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ταυτόχρονα τίθεται και ζήτημα άμεσης προσαρμογής των συστημάτων φορολογίας και κοινωνικής προστασίας στις ανάγκες της απασχόλησης. Αρχίζει έτσι σιγά σιγά η απασχόληση να αποτελεί μια από τις πρώτες προτεραιότητες της ΕΕ , να αποτελεί κοινό στόχο και ανησυχία των κρατών μελών επιδιώκοντας ταυτόχρονα λύσεις και εφαρμογή πολιτικών μέσω συντονισμένης δράσης.

Η Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση έχει όμως ουσιαστικά την αφετηρία της, στον Νοέμβριο του 1997 και συγκεκριμένα στην ειδική σύνοδο για την απασχόληση του Λουξεμβούργου. Στην συνοδό του Λουξεμβούργου οι ηγέτες της Ευρώπης αποφάσισαν να προωθήσουν μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την απασχόληση που θα στηρίζεται:

- Σε υγιείς μακροοικονομικές πολιτικές
- Σε μια καλώς λειτουργούσα ενιαία εσωτερική αγορά
- Στον εκσυγχρονισμό της αγοράς εργασίας.

Επίσης επικύρωσαν τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση του έτους 1998 που αποτέλεσαν το πλαίσιο ανάπτυξης των εθνικών πολιτικών για την απασχόληση του 1998.⁸ Το κεντρικό χαρακτηριστικό της στρατηγικής για την απασχόληση, είναι ο ετήσιος καθορισμός και η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση που υιοθετούν τα κράτη μέλη με βάση σχετική πρόταση της επιτροπής. Η Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση σχεδιάστηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να αποτελεί το βασικό εργαλείο οδηγιών στα κράτη μέλη για την πολιτική απασχόλησης ,αλλά ταυτόχρονα στόχευε να επιτύχει τον συντονισμό των κρατών στην διαμόρφωση και άσκηση της πολιτικής της απασχόλησης⁹.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση του 1998 και 1999 βασίστηκαν στους ακόλουθους τέσσερις πυλώνες.

- Στην επιχειρηματικότητα(entrepreneurship)
- Στην απασχολησιμότητα (employability)
- Στην προσαρμοστικότητα(adaptability)
- Στις ίσες ευκαιρίες (equal opportunities)¹⁰

⁸ Employment in Europe 1999

⁹ www.europa.eu.int: employment and social affairs

¹⁰ Ιωακειμόγλου και Ρωμανίας:(2000:57)

Οι τέσσερις βασικοί στόχοι που βασίστηκε επομένως η Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση ήταν οι εξής:

- η παροχή της δυνατότητας σε περισσότερους άνεργους να επιστρέψουν στην εργασία
- η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την πρόληψη της ανεργίας
- η υποστήριξη των επιχειρήσεων και των ατόμων να προσαρμοστούν στις αλλαγές
- η επιβεβαίωση ότι σε όλους παρέχονται ίσες ευκαιρίες για εργασία και πρόοδο.

Η καινοτομία στον σχεδιασμό της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, βασίζεται στην προσπάθεια συστηματικότερου συντονισμού των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά το πρότυπο της παρακολούθησης και της πορείας της οικονομικής σύγκλισης¹¹. Βασικό στοιχείο υλοποίησης της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την απασχόληση αποτελεί η διατύπωση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των στόχων πολιτικής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Απασχόλησης και των βασικών σημείων σύγκλισης των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών. Πιο συγκεκριμένα:

- Τα κράτη μέλη συμφωνούν σε ετήσιες κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση που στην συνέχεια εφαρμόζουν μέσω των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση (NAPS)
- Τα εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση εξετάζονται και εκτιμούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που προβαίνει σε συστάσεις για την βελτίωση τους (recommendations)
- Παράλληλα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εποπτεύει την διαδικασία και το βαθμό εφαρμογής και υλοποίησης των εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση και μετράει την πραγματική επίπτωση τους στην απασχόληση (joint employment report)¹²

¹¹ βλ. σχ. για μεγαλύτερη ανάλυση της αποτελεσματικότητας της μεθόδου του ανοικτού συντονισμού στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την απασχόληση σε σχέση με την οικονομική σύγκλιση Eduardo Crespo and Amprano Serano: The EU concept of activation for young people: towards a new social contract σελ 5

¹² www.europa.eu.int: employment and social affairs, EES

2.2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ

Η απασχόληση ήταν επίσης το κεντρικό θέμα του έκτακτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που έγινε το Μάρτιο του 2000 στη Λισσαβόνα, στην οποία τέθηκε ένας δεκαετής στρατηγικός στόχος, ώστε να καταστεί η Ένωση η «πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης, παγκοσμίως ικανής να δημιουργήσει βιώσιμη ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή».¹³ Σκοπός του έκτακτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα, ήταν η ενδυνάμωση των κοινοτικών πολιτικών, ενώ η οικονομική συγκυρία δεν ήταν ποτέ τόσο ευοίωνη εδώ και μία γενεά στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προσπάθησε συνεπώς να δώσει κατευθυντήριες γραμμές για την αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρει η νέα οικονομία, με σκοπό, μεταξύ άλλων, να εξαλειφθεί η ανεργία, που αποτελεί κοινωνική μάστιγα.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Λισσαβόνα, έγινε σαφές ότι η ευρωπαϊκή οικονομία υφίσταται ριζικές μεταβολές, επομένως εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμεί να καταστεί η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία στον κόσμο, πράγμα που αποτελεί δεδηλωμένο στόχο της, είναι σημαντικό να παρατείνει και να επισπεύσει αυτή την εξέλιξη και ταυτόχρονα να σεβαστεί και να αναπτύξει το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο.¹⁴

Οι κυριότερες αδυναμίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά στην απασχόληση που παρουσιάστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, οι οποίες αποτέλεσαν και την βάση των νέων στόχων ήταν οι εξής:

- Το υψηλό ποσοστό ανεργίας (10%), που οφείλεται κυρίως σε ανεκμετάλλετο εργατικό δυναμικό
- Το ανησυχητικό επίπεδο φτώχειας (65 εκατομμύρια άτομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ζουν με εισόδημα μικρότερο από το 60% του μέσου εθνικού εισοδήματος)
- Η γήρανση του πληθυσμού, με συνέπειες για την κοινωνική προστασία και τις συντάξεις
- Η καθυστέρηση στις τεχνολογίες των πληροφοριών και επικοινωνιών.

¹³ COM2005 24 FINAL σελ.19

¹⁴ www.europa.eu.int: κοινοτικές πολιτικές για την απασχόληση

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση έτσι όπως ορίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας, ενσωματώθηκαν σε τέσσερις βασικούς τομείς :

1. Βελτίωση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης
2. Απόδοση μεγαλύτερης σημασίας στη δια βίου εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση
3. Αύξηση της απασχόλησης στις υπηρεσίες, έναν τομέα που δημιουργεί θέσεις εργασίας
4. Προώθηση της ισότητας των ευκαιριών σε όλες τις πτυχές της

Η επίτευξη των παραπάνω στόχων απαιτεί από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την διαμόρφωση και άσκηση πολιτικών απασχόλησης δίνοντας κυρίως έμφαση στους παρακάτω τομείς:

- Στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων και στην πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας.
- Στην αντιμετώπιση της ανεργίας μέσω ενεργητικών πολιτικών πλέον και όχι παθητικών πολιτικών (επιδόματα) που έχουν αποδειχθεί ως αναποτελεσματικά μέτρα.
- Στην παροχή της δυνατότητας στους εργαζόμενους για συνεχή κατάρτιση και αναβάθμιση των ικανοτήτων τους με στόχο την ασφάλεια στην εργασία και την αποφυγή της διαρθρωτικής ανεργίας.
- Στην διευκόλυνση της μετάβαση από το σχολείο στην εργασία
- Στην ενίσχυση των πολιτικών για την ένταξη στην αγορά εργασίας των κοινωνικών ομάδων που δυσκολεύονται περισσότερο να ενταχθούν στη αγορά εργασίας(άτομα με ειδικές ανάγκες, εθνικές μειονότητες κτλ)
- Στην καταπολέμηση των διακρίσεων μεταξύ των δυο φύλων
- Στην συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής

Οι στόχοι έτσι όπως τέθηκαν στη Λισσαβόνα, αφορούσαν κυρίως την πλήρη απασχόληση, τη σταθερή υποστήριξη για την προώθηση της απασχόλησης και την βελτίωση της ποιότητας και παραγωγικότητας της εργασίας ενισχύοντας ταυτόχρονα

την κοινωνική συνοχή και ενσωμάτωση. Συγκεκριμένα όσον αφορά την πλήρη απασχόληση, τέθηκαν και ποσοτικοί στόχοι όπως:

- Αύξηση του συνολικού ποσοστού απασχόλησης σε 67% το 2005 και 70% το 2010
- Αύξηση του γυναικείου ποσοστού απασχόλησης σε 57% το 2005 και 60% το 2010
- Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των ατόμων ηλικίας (55-64 ετών) σε 50% το 2010.

Όσον αφορά στην συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Πολιτική Απασχόλησης των δέκα νέων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ξεκινάει το 1999 που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε την συνεργασία στους τομείς της απασχόλησης των υποψηφίων τότε προς ένταξη κρατών μελών. Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ήταν να διαβεβαιωθεί ότι οι υποψήφιοι χώρες καθορίζουν και διαμορφώνουν τις πολιτικές απασχόλησης τους, στα πλαίσια της προετοιμασίας για την ένταξή τους, ενώ ταυτόχρονα φροντίζουν την σταδιακή προσαρμογή των θεσμών τους και των πολιτικών τους με στόχο την πλήρη εφαρμογή της Ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση.

Το πρώτο βήμα για την συνεργασία των δέκα νέων κρατών μελών, ήταν η υπογραφή μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των υπουργών εργασίας των κρατών μελών, των δεσμεύσεων (Joint Assessments Papers),¹⁵ στα οποία ορίζονταν οι προκλήσεις για την πολιτική απασχόλησης και η δέσμευση των κρατών μελών για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την απασχόληση. Στα Joint Assessments Papers των νέων κρατών μελών, περιγράφεται η υπάρχουσα κατάσταση στην αγορά εργασίας της κάθε χώρας, οι βασικοί τομείς απασχόλησης καθώς επίσης και οι στόχοι για το μέλλον, ενώ πλέον και οι χώρες αυτές συμμετέχουν στις ετήσιες εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που έχουν σαν στόχο την αποτίμηση της κατάστασης όσον αφορά στην απασχόληση των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹⁵ www.europa.eu.int: employment and labour market analyses

2.3 Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Μετά την αξιολόγηση της πρώτης πενταετίας εφαρμογής της ΕΣΑ, και με το δεδομένο της σταθερής προσήλωσης στους στόχους της Λισσαβόνας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε τον Ιανουάριο του 2003 πρόταση για την αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση. Η αναθεώρηση προέβλεπε μεγαλύτερη συγκεκριμενοποίηση των στόχων, απλοποίηση των διαδικασιών εφαρμογής, επαναπροσδιορισμό των στρατηγικών αξόνων (πυλώνων στην ΕΣΑ1997) και βελτίωση της λειτουργίας διακυβέρνησης (governance)¹⁶.

Τρεις νέοι στόχοι αναδείχθηκαν στο πλαίσιο των νέων συνθηκών εξέλιξης των αγορών εργασίας:

- η πλήρης απασχόληση
- η ποιότητα και η παραγωγικότητα της εργασίας
- η συνοχή και η καλή διακυβέρνηση ως προς την αγορά εργασίας.

Οι τέσσερις Πυλώνες της προηγούμενης περιόδου αντικαταστάθηκαν από τρεις βασικούς προσανατολισμούς, εφόσον κρίθηκε σκόπιμη μια περαιτέρω συγκεκριμενοποίηση του περιεχομένου των αρχικών Πυλώνων και των αντίστοιχων Κατευθυντήριων Γραμμών. Οι βασικοί προσανατολισμοί ή οι Κύριες Κατευθυντήριες Γραμμές που αποφασίσθηκαν από το Συμβούλιο¹⁷ ήταν οι εξής:

- Πλήρης Απασχόληση
- Βελτίωση της ποιότητας και της παραγωγικότητας στην εργασία
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και ενσωμάτωσης

Η πλήρης απασχόληση παραπέμπει άμεσα στους στόχους της Λισσαβόνας που είναι η επίτευξη συνολικού ποσοστού απασχόλησης 67% το 2005 και 70% το 2010, με ποσοστό απασχόλησης γυναικών 57% το 2005 και 60% το 2010, και ποσοστό απασχόλησης 50% για τους εργαζόμενους μμεγαλύτερης ηλικίας (55-64) το 2010.

¹⁶ COM 2005 24 τελικό 02/02/05)

¹⁷ ΕΕ. L 197/13 Απόφαση22/7/2003

Οι Ειδικές Κατευθυντήριες Γραμμές ανέρχονται σε δέκα (10) και είναι οι εξής:

1. Ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για τους ανέργους και τους άεργους
2. Δημιουργία θέσεων εργασίας και επιχειρηματικό πνεύμα
3. Αντιμετώπιση των αλλαγών και προώθηση της προσαρμοστικότητας και της κινητικότητας στην αγορά εργασίας
4. Προώθηση της ανάπτυξης του ανθρωπίνου δυναμικού και της δια βίου μάθησης
5. Αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού και παράταση του επαγγελματικού βίου
6. Ισότητα των φύλων
7. Προώθηση της ένταξης και καταπολέμησης των διακρίσεων έναντι των ατόμων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στην αγορά εργασίας
8. Προώθηση της ελαστικότητας της εργασίας μέσω κινήτρων ώστε να καταστεί αυτή οικονομικά συμφέρουσα
9. Μετατροπή της αδήλωτης εργασίας σε κανονικής μορφής απασχόληση
10. Αντιμετώπιση των περιφερειακών ανισοτήτων στην απασχόληση.

Ειδικά για τα ενεργητικά μέτρα, η Κατευθυντήρια Γραμμή 1¹⁸ προέβλεπε ότι τα Κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για τους ανέργους και τους άεργους, με σκοπό την αποτροπή του κινδύνου της μακροχρόνιας ανεργίας και την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Για το σκοπό αυτό τα Κράτη μέλη καλούνται να εξασφαλίζουν ότι παρέχεται στους αιτούντες εργασία, από τα πρώτα στάδια της περιόδου ανεργίας, έγκαιρος προσδιορισμός των αναγκών, καθώς και υπηρεσίες συμβουλευτικής και προσανατολισμού, βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας και εξατομικευμένα σχέδια δράσης. Επομένως θα πρέπει να διασφαλιστεί στους ανέργους που αναζητούν εργασία, πρόσβαση σε αποτελεσματικά και αποδοτικά μέτρα με ιδιαίτερη έμφαση σε άτομα που αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

Επίσης, τα Κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι σε κάθε άνεργο θα προσφέρεται η δυνατότητα νέας αρχής πριν από την πάροδο έξι (6) μηνών ανεργίας, αν πρόκειται για νέους, και δώδεκα(12) μηνών ανεργίας αν πρόκειται για ενήλικους, με την μορφή κατάρτισης, επανεκπαίδευσης, άσκησης στην εργασία, θέσης εργασίας

¹⁸Ωρολογιά Άννα,(2004:33)

ή άλλων μέτρων απασχόλησης, με στόχο την επίτευξη του μέσου όρου των τριών περισσότερο προηγμένων κρατών μελών. Καλούνται επίσης, να εκσυγχρονίζουν και να ενισχύουν τους θεσμούς της αγοράς εργασίας, και ιδιαίτερα τις υπηρεσίες απασχόλησης και να μεριμνούν για την τακτική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των προγραμμάτων για την αγορά εργασίας, και να τα αναθεωρούν αναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ-ΟΜΑΔΕΣ ΚΡΑΤΩΝ

Η αύξηση της απασχόλησης αποτελεί όπως επισημάνθηκε ουσιώδη στόχο της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, για την δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Ένωσης παγκοσμίως ικανής να δημιουργήσει βιώσιμη ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική και οικονομική συνοχή. Η αύξηση της απασχόλησης επομένως, αποτελεί πλέον πρωταρχικό στόχο των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η εξέλιξη των ποσοστών της απασχόλησης όμως καθώς και των ποσοστών της ανεργίας που καταγράφουν κάθε χρόνο τα κράτη μέλη, παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις.

Η αύξηση τη απασχόλησης(δημιουργία νέων θέσεων εργασίας) συνδέεται άμεσα με την μείωση της ανεργίας, η επίτευξη όμως των στόχων της Λισσαβόνας, στηρίζεται στην επίτευξη δύο παραγόντων:πρώτον θα πρέπει να αυξηθεί ο αριθμός των αναζητούντων εργασία, αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την αύξηση της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού και δεύτερον τα άτομα τα οποία αναζητούν εργασία θα πρέπει να βοηθηθούν αποτελεσματικά, ώστε να καταφέρουν να ενταχθούν σε μια θέση εργασίας.¹⁹.Επομένως θα πρέπει αφενός να αυξηθεί το εργατικό δυναμικό, αφετέρου όμως τα άτομα που αναζητούν εργασία, χωρίς θετικό αποτέλεσμα(άνεργοι), θα πρέπει να βοηθηθούν αποτελεσματικά. Στο σημείο αυτό έγκειται και η συμβολή και σπουδαιότητα των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών στην προσπάθεια αύξησης της απασχόλησης και μείωσης της ανεργίας. Η ανεργία όπως επισημάνθηκε δεν πλήττει ομοιόμορφα όλες τις κατηγορίες του πληθυσμού, γεγονός που επιβεβαιώνεται τόσο από την εξέταση των δεικτών ανεργίας, όσο και της απασχόλησης. Η επίτευξη της αύξησης της απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων, όπως οι γυναίκες, οι νέοι και τα άτομα ηλικίας 55-64 ετών, αποδεικνύεται δυσκολότερη, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τους στόχους της Λισσαβόνας.

Σκοπός του παρόντος κεφαλαίου είναι η εξέταση της εξέλιξης των ποσοστών απασχόλησης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 1993-2004, με απώτερο σκοπό την διαπίστωση της συνάφειας των συνολικών ποσοστών απασχόλησης και των συνολικών ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών, κυρίως για

¹⁹ de Koning, κα (2004:3)

τα κράτη εκείνα που όπως διαπιστώθηκε καταγράφουν σταθερά χαμηλά ή υψηλά ποσοστά ανεργίας και για τα κράτη που καταγράφουν τις πιο αξιοσημείωτες μεταβολές στην διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας τους. Η εξέταση της απασχόλησης δεν αφορά μόνο τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης, αλλά επικεντρώνεται και στην ανάλυση των ποσοστών απασχόλησης κατά φύλο, καθώς επίσης και στην ανάλυση των ποσοστών απασχόλησης μια ακόμα ευπαθής κοινωνικής ομάδας, των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών. Τέλος επιχειρείται εκτός από την ανάλυση των ποσοστών της πλήρους απασχόλησης, η ανάλυση των ποσοστών της μερικής απασχόλησης, με σκοπό την εξέταση της συνάφειας που εμφανίζουν τα ποσοστά του ειδικού καθεστώτος της μερικής απασχόλησης με εκείνα της ανεργίας και της πλήρους απασχόλησης. Η ανάλυση στηρίζεται στα στοιχεία της Eurostat για την περίοδο 1993-2004.

3.1 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Αμέσως παρακάτω επιχειρείται η ανάλυση της εξέλιξης των ποσοστών απασχόλησης των κρατών μελών την περίοδο 1993-2004, εξετάζοντας τα ποσοστά απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 15-64 ετών στο σύνολο και κατά φύλο. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 1, προκύπτει ότι την περίοδο 1993-2004, σημειώνεται αύξηση των συνολικών ποσοστών απασχόλησης κατά 3%, ο δείκτης όμως της συνολικής απασχόλησης διαμορφώνεται το 2004 στο 63,3%, ποσοστό αρκετά χαμηλότερο από τον στόχο της Λισσαβόνας. Σημειώνεται ότι τα περισσότερα κράτη, την περίοδο που εξετάζεται σημειώνουν αύξηση των συνολικών ποσοστών απασχόλησης, ενώ τα μόνα κράτη που σημειώνουν μείωση των ποσοστών απασχόλησης, είναι η Εσθονία, η Λιθουανία, η Πολωνία, η Σλοβακία και η Τσεχία.

Μετά από την εξέταση των στοιχείων του Πίνακα 1, παρατηρείται ότι σε πολλές περιπτώσεις κρατών υπάρχει συνάφεια στα ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας που καταγράφουν. Κράτη που όπως επισημάνθηκε καταγράφουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας, όπως η Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία, η Κύπρος, η Ιρλανδία και η Δανία, καταγράφουν αντίστοιχα και υψηλά ποσοστά απασχόλησης. Αντίστοιχα τα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, όπως η Ελλάδα, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Ισπανία, η Λετονία και η Λιθουανία, καταγράφουν χαμηλά ποσοστά απασχόλησης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ 15-64 ΕΤΩΝ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ25	:	:	:	:	60.6	61.2	62.0	62.4	62.8	62.8	62.9	63.3
ΕΕ15	60.1	59.8	60.1	60.3	60.7	61.4	62.6	63.4	64.0	64.2	64.3	64.7
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	68.5	68.8	67.8	67.8	67.9	68.6	68.5	68.5	68.7	69.0	67.8
ΒΕΛΓΙΟ	55.8	55.7	56.1	56.2	56.8	57.4	59.3	60.5	59.9	59.9	59.6	60.3
ΓΑΛΛΙΑ	59.3	59.1	59.5	59.5	59.6	60.2	60.9	62.1	62.8	63.0	63.2	63.1
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	65.1	64.7	64.6	64.1	63.7	63.9	65.2	65.6	65.8	65.4	65.0	65.0
ΔΑΝΙΑ	72.1	72.3	73.4	73.8	74.9	75.1	76.0	76.3	76.2	75.9	75.1	75.7
ΕΛΛΑΔΑ	53.7	54.2	54.7	55.0	55.1	56.0	55.9	56.5	56.3	57.5	58.7	59.4
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	64.6	61.5	60.4	61.0	62.0	62.9	63.0
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	67.4	67.9	68.5	69.0	69.9	70.5	71.1	71.2	71.4	71.3	71.5	71.6
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	51.7	53.0	54.4	55.4	57.6	60.6	63.3	65.2	65.8	65.5	65.5	66.3
ΙΣΠΑΝΙΑ	46.6	46.1	46.9	47.9	49.5	51.3	53.8	56.3	57.8	58.5	59.8	61.1
ΙΤΑΛΙΑ	52.3	51.4	51.0	51.2	51.3	51.9	52.7	53.7	54.8	55.5	56.1	57.6
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	65.7	67.8	68.6	69.2	69.1
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	59.9	58.8	57.5	58.6	60.4	61.8	62.3
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	62.3	61.7	59.1	57.5	59.9	61.1	61.2
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	60.8	59.9	58.7	59.2	59.9	60.5	61.7	62.7	63.1	63.4	62.7	61.6
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	54.2	54.3	54.4	54.2	54.1
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	63.6	64.0	64.7	66.3	68.5	70.2	71.7	72.9	74.1	74.4	73.6	73.1
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	52.1	52.4	53.7	55.6	56.3	56.2	56.2	57.0	56.8
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	58.9	59.0	57.6	55.0	53.4	51.5	51.2	51.7
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	65.1	64.1	63.7	64.1	65.7	66.8	67.4	68.4	69.0	68.8	68.1	67.8
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	60.6	58.1	56.8	56.8	56.8	57.7	57.0
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	61.6	62.6	62.9	62.2	62.8	63.8	63.4	62.6	65.3
ΣΟΥΗΔΙΑ	71.3	70.2	70.9	70.3	69.5	70.3	71.7	73.0	74.0	73.6	72.9	72.1
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	67.3	65.6	65.0	65.0	65.4	64.7	64.2
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	61.0	60.3	61.6	62.4	63.3	64.6	66.4	67.2	68.1	68.1	67.7	67.6

Πηγή :Eurostat: Adjusted Employment Series: Employment indicators: Annual Data
(:) δεν δίνονται στοιχεία για το συγκεκριμένο έτος

Διαπιστώνεται όμως ότι σε πολλές περιπτώσεις κρατών, η αντιστοίχιση και η συνάφεια των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης παρουσιάζει διαφοροποιήσεις, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της Ουγγαρίας, που καταγράφει σχετικά χαμηλά ποσοστά ανεργίας, ενώ παράλληλα καταγράφει και σχετικά χαμηλά ποσοστά απασχόλησης. Επόμενα παραδείγματα αποτελούν η Φιλανδία και η Γερμανία που καταγράφουν υψηλά ποσοστά απασχόλησης, καταγράφοντας παράλληλα και υψηλά ποσοστά ανεργίας, ιδιαίτερα η Γερμανία. Η περίπτωση της Φιλανδίας προκύπτει περισσότερο ιδιάζουσα, εάν ληφθεί υπόψη ότι το 2004 καταγράφει συνολικό ποσοστό απασχόλησης 67,6%-ένα από τα υψηλότερα ποσοστά στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης- ενώ παράλληλα καταγράφει το 2004 και συνολικό ποσοστό ανεργίας 8,8%, το οποίο θεωρείται ιδιαίτερα υψηλό. Τέλος χαρακτηριστικά παραδείγματα κρατών, που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες στην συνάφεια των ποσοστών απασχόλησης και ανεργίας που καταγράφουν, αποτελούν η Μάλτα και το Λουξεμβούργο, τα συγκεκριμένα κράτη καταγράφουν χαμηλά ποσοστά απασχόλησης, ιδιαίτερα η Μάλτα, ενώ ταυτόχρονα καταγράφουν και χαμηλά ποσοστά ανεργίας. Ιδιαίτερα το Λουξεμβούργο αποτελεί ένα από τα κράτη που καταγράφουν τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 1993-2004.

Η διακύμανση των συνολικών ποσοστών ανεργίας στα κράτη μέλη, αντανακλάται σε πολλές περιπτώσεις και στα ποσοστά απασχόλησης που καταγράφουν τα κράτη μέλη, η αύξηση όμως ή η μείωση της απασχόλησης δεν ταυτίζεται σε όλες τις περιπτώσεις και με αντίστοιχη μείωση ή αύξησης της ανεργίας. Τα κράτη που όπως διαπιστώθηκε σημειώνουν τις μεγαλύτερες μεταβολές με μειώσεις των συνολικών ποσοστών ανεργίας τους την περίοδο 1993-2004, όπως η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Λετονία και η Φιλανδία, καταγράφουν επίσης την ίδια περίοδο αξιοσημείωτες μεταβολές και στην αύξηση των ποσοστών απασχόλησης τους. Αντίστοιχα κράτη που καταγράφουν αύξηση των συνολικών ποσοστών ανεργίας, όπως η Πολωνία και η Σλοβακία, καταγράφουν μείωση των συνολικών ποσοστών απασχόλησης. Παρατηρούνται όμως και εξαιρέσεις, όπως η περίπτωση της Λιθουανίας, που επίσης σημειώνει αξιοσημείωτες μεταβολές με μείωση των ποσοστών της ανεργίας της, σημειώνει όμως παράλληλα την ίδια περίοδο μείωση και στα ποσοστά απασχόλησης. Επόμενο παράδειγμα αποτελεί η Ελλάδα, που την περίοδο 1993-2004 καταγράφει αύξηση των συνολικών ποσοστών απασχόλησης

κατά 5,7%, ενώ παράλληλα την ίδια περίοδο καταγράφει άνοδο των συνολικών ποσοστών ανεργίας κατά 2%.

Στην διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας, εκτός από την αύξηση της απασχόλησης συμβάλουν και άλλες τάσεις, όπως η αύξηση ή η μείωση του εργατικού δυναμικού. Αυτό συνέβη για παράδειγμα στην Ελλάδα την περίοδο 1994-1998, όπου υπήρξε αύξηση της απασχόλησης από την μία από την άλλη όμως υπήρξε και αύξηση του εργατικού δυναμικού που δεν καλύφθηκε προφανώς από την αύξηση της απασχόλησης²⁰, με αποτέλεσμα να καταγράφονται την περίοδο αυτή και υψηλά ποσοστά ανεργίας.

Συμπεραίνεται επομένως ότι η μείωση της ανεργίας, δεν αντανακλάται άμεσα σε αντίστοιχα αυξημένα ποσοστά απασχολούμενων. Στην σχέση που προκύπτει ανάμεσα στην εξέλιξη της απασχόλησης και της ανεργίας, ιδιαίτερα όταν εξετάζονται τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης των κρατών με τα αντίστοιχα συνολικά ποσοστά ανεργίας, παρεμβαίνουν πολλοί παράγοντες, όπως δημογραφικοί, η αύξηση ή η μείωση του εργατικού δυναμικού, τα αυξημένα ποσοστά ανεργίας σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, αλλά ακόμα και η αποτελεσματικότητα των πολιτικών απασχόλησης που εφαρμόζουν τα κράτη.

Η εξέλιξη των παραπάνω παραγόντων, που προφανώς παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις στα κράτη μέλη, επηρεάζει την σχέση και την συνάφεια καθώς και την διακύμανση των ποσοστών απασχόλησης και ανεργίας που καταγράφουν τα κράτη μέλη. Παρατηρούνται επομένως περιπτώσεις που ο αριθμός των απασχολούμενων μπορεί να αυξάνεται, ενώ ταυτόχρονα αυξάνεται η ανεργία, γιατί έχουμε αύξηση του εργατικού δυναμικού, που δεν καλύπτεται από την απασχόληση. Αντίστοιχα μπορεί να μειώνεται ο αριθμός των απασχολούμενων και να μειώνεται παράλληλα η ανεργία, γιατί μειώνονται οι απασχολούμενοι λόγω υπογεννητικότητας ή λόγω συνταξιοδότησης, οπότε η εξέλιξη αυτή δεν επηρεάζει ιδιαίτερα την διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας. Παράλληλα μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις που αυξάνονται οι απασχολούμενοι, ενώ παράλληλα αυξάνονται και οι άνεργοι, γιατί οι θέσεις που δημιουργούνται καταλαμβάνονται από συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού(π.χ δεν καταλαμβάνονται από γυναίκες και νέους, ή από άτομα ανώτερου εκπαιδευτικού επιπέδου, όπως ισχύει στην περίπτωση της Ελλάδας), οπότε αυξάνονται τα ποσοστά ανεργίας νέων και γυναικών κάτι το οποίο

²⁰ Ιωακειμόγλου και Ρωμανίας:(2000:70)

έχει αντίκτυπο και στα συνολικά ποσοστά ανεργίας. Τέλος σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας, όποτε μιλάμε για αύξηση απασχόλησης αλλά οι θέσεις αυτές να μην καλύπτονται από άνεργους, είτε γιατί δεν έχουν τα προσόντα είτε γιατί δεν επιθυμούν λόγω εργασιακού καθεστώτος να αναλάβουν μια τέτοια θέση εργασίας. Η εξέλιξη επομένως των παραπάνω παραγόντων, σε συνδυασμό με την οικονομική ανάπτυξη των κρατών, καθώς και με πολλούς άλλους παράγοντες που μπορεί να επηρεάζουν το κάθε κράτος ξεχωριστά, δυσχεραίνουν ακόμα περισσότερο την προσπάθεια σύγκρισης των κρατών μελών, σε ότι αφορά την διαμόρφωση των ποσοστών απασχόλησης και ανεργίας που καταγράφουν.

Μετά από την εξέταση της εξέλιξης των συνολικών ποσοστών απασχόλησης, καθώς επίσης και της συνάφειας που εμφανίζουν με τα αντίστοιχα συνολικά ποσοστά ανεργίας των κρατών μελών, παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η εξέταση της εξέλιξης των ποσοστών της απασχόλησης κατά φύλο. Σύμφωνα με τα στοιχεία των Πινάκων 2 και 3 που απεικονίζονται τα ποσοστά απασχόλησης των ανδρών και των γυναικών ηλικίας 15-64 ετών, προκύπτει ότι ο μέσος όρος απασχόλησης των ανδρών την περίοδο 1993-2004, διαμορφώνεται σε υψηλότερα επίπεδα σε σχέση με τον αντίστοιχο μέσο όρο των γυναικών. Παράλληλα ο μέσος όρος απασχόλησης των ανδρών παρουσιάζει την περίοδο που εξετάζεται μείωση κατά 0,1%, αντιθέτως ο μέσος όρος απασχόλησης των γυναικών σημειώνει αύξηση κατά 6,5%. Παρόλα αυτά τα αυξημένα ποσοστά ανεργίας γυναικών που καταγράφονται στα περισσότερα κράτη μέλη σε σχέση με των ανδρών, αντικατοπτρίζονται και στα χαμηλά ποσοστά απασχόλησης γυναικών που καταγράφουν τα κράτη μέλη, εάν ληφθεί υπόψη ότι για παράδειγμα το 2004, το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών διαμορφώνεται στο 55,7%, όταν το αντίστοιχο ποσοστό απασχόλησης των ανδρών διαμορφώνεται στο 70,9%.

Τα περισσότερα κράτη καταγράφουν την περίοδο 1993-2004, αύξηση στα ποσοστά απασχόλησης των ανδρών, εξαίρεση σε αυτό αποτελούν η Αυστρία, η Γερμανία, η Εσθονία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Πολωνία, η Πορτογαλία, η Σλοβακία και η Τσεχία, ενώ παράλληλα τα κράτη αυτά(εκτός από την Λιθουανία), την περίοδο αυτή καταγράφουν και αύξηση των ποσοστών ανεργίας των ανδρών. Η αύξηση των ποσοστών ανεργίας των κρατών, δεν συμβαδίζει όμως απόλυτα και με αντίστοιχη μείωση των ποσοστών απασχόλησης, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της Ελλάδας που και στα ποσοστά απασχόλησης των ανδρών καταγράφει

**ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΝΔΡΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 15-64
ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ25	:	:	:	:	70.2	70.6	71.0	71.2	71.3	71.0	70.8	70.9
ΕΕ15	71.0	70.4	70.5	70.4	70.6	71.2	72.1	72.8	73.1	72.8	72.7	72.7
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	78.1	78.5	77.3	77.1	77.0	77.6	77.3	76.4	76.4	76.4	74.9
ΒΕΛΓΙΟ	67.0	66.6	66.9	66.9	67.1	67.1	68.1	69.5	68.8	68.3	67.3	67.9
ΓΑΛΛΙΑ	67.3	66.8	67.2	67.0	66.9	67.4	68.0	69.2	69.7	69.5	69.4	68.9
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	74.9	74.1	73.7	72.6	71.9	71.9	72.8	72.9	72.8	71.8	70.9	70.8
ΔΑΝΙΑ	75.8	77.5	79.9	80.0	80.5	79.9	80.8	80.8	80.2	80.0	79.6	79.7
ΕΛΛΑΔΑ	72.1	72.4	72.5	72.7	72.1	71.7	71.1	71.5	71.4	72.2	73.4	73.7
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	69.6	65.8	64.3	65.0	66.5	67.2	66.4
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	73.9	74.5	75.1	75.5	76.6	77.3	77.8	77.8	78.0	77.6	77.7	77.8
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	64.8	65.9	67.1	67.5	69.1	72.1	74.5	76.3	76.6	75.4	75.2	75.9
ΙΣΠΑΝΙΑ	63.0	61.8	62.5	62.9	64.5	66.8	69.3	71.2	72.5	72.6	73.2	73.8
ΙΤΑΛΙΑ	69.3	67.7	66.9	66.7	66.5	66.8	67.3	68.0	68.5	69.1	69.6	70.1
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	78.7	79.3	78.9	78.8	80.0
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	65.1	64.1	61.5	61.9	64.3	66.1	66.4
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	66.2	64.3	60.5	58.9	62.7	64.0	64.7
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	76.4	74.9	74.4	74.3	74.3	74.5	74.5	75.0	75.0	75.1	73.3	72.4
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	75.0	76.2	74.7	74.5	75.2
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	74.6	74.5	75.3	76.5	78.8	80.2	80.9	82.1	82.8	82.4	81.1	80.2
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	59.5	59.7	60.5	62.4	63.1	62.9	62.9	63.5	63.1
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	66.8	66.5	64.2	61.2	59.2	56.9	56.5	57.2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	75.8	74.5	73.5	73.9	75.5	75.9	75.8	76.5	77.0	76.5	75.0	74.2
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	67.8	64.3	62.2	62.0	62.4	63.3	63.2
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	66.0	67.0	67.2	66.5	67.2	68.6	68.2	67.4	70.0
ΣΟΥΗΔΙΑ	73.0	72.0	73.1	72.6	71.7	72.8	74.0	75.1	75.7	74.9	74.2	73.6
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	76.0	74.0	73.2	73.2	73.9	73.1	72.3
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	62.5	62.0	64.2	65.4	66.2	67.8	69.2	70.1	70.8	70.0	69.7	69.7

Πηγή :Eurostat: Adjusted Employment Series: Employment indicators: Annual Data
(:) δεν δίνονται στοιχεία για το συγκεκριμένο έτος

**ΠΙΝΑΚΑΣ 3:ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ
15-64 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ25	:	:	:	:	51.1	51.8	52.9	53.6	54.3	54.7	55.0	55.7
ΕΕ15	49.2	49.3	49.7	50.2	50.8	51.6	53.0	54.1	55.0	55.6	56.0	56.8
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	58.9	59.0	58.4	58.6	58.8	59.6	59.6	60.7	61.3	61.7	60.7
ΒΕΛΓΙΟ	44.5	44.6	45.0	45.4	46.5	47.6	50.4	51.5	51.0	51.4	51.8	52.6
ΓΑΛΛΙΑ	51.5	51.6	52.1	52.2	52.4	53.1	54.0	55.2	56.0	56.7	57.2	57.4
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	55.1	55.1	55.3	55.3	55.3	55.8	57.4	58.1	58.7	58.9	58.9	59.2
ΔΑΝΙΑ	68.2	66.9	66.7	67.4	69.1	70.2	71.1	71.6	72.0	71.7	70.5	71.6
ΕΛΛΑΔΑ	36.6	37.3	38.1	38.7	39.3	40.5	41.0	41.7	41.5	42.9	44.3	45.2
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	60.3	57.8	56.9	57.4	57.9	59.0	60.0
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	60.8	61.2	61.7	62.5	63.1	63.6	64.3	64.7	65.0	65.2	65.3	65.6
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	38.5	40.1	41.6	43.2	45.9	49.0	52.0	53.9	54.9	55.4	55.7	56.5
ΙΣΠΑΝΙΑ	30.7	30.7	31.7	33.1	34.6	35.8	38.5	41.3	43.1	44.4	46.3	48.3
ΙΤΑΛΙΑ	35.8	35.4	35.4	36.0	36.4	37.3	38.3	39.6	41.1	42.0	42.7	45.2
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	53.5	57.2	59.1	60.4	59.0
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	55.1	53.9	53.8	55.7	56.8	57.9	58.5
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	58.6	59.4	57.7	56.2	57.2	58.4	57.8
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	44.8	44.4	42.6	43.8	45.3	46.2	48.6	50.1	50.9	51.6	52.0	50.6
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	33.1	32.1	33.9	33.6	32.8
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	52.2	53.2	53.8	55.8	58.0	60.1	62.3	63.5	65.2	66.2	66.0	65.8
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	45.2	45.4	47.2	49.0	49.7	49.8	49.8	50.9	50.7
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	51.3	51.7	51.2	48.9	47.7	46.2	46.0	46.2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	55.0	54.4	54.4	54.9	56.5	58.2	59.4	60.5	61.3	61.4	61.4	61.7
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	53.5	52.1	51.5	51.8	51.4	52.2	50.9
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	57.1	58.0	58.6	57.7	58.4	58.8	58.6	57.6	60.5
ΣΟΥΗΔΙΑ	69.7	68.5	68.8	68.1	67.2	67.9	69.4	70.9	72.3	72.2	71.5	70.5
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	58.7	57.4	56.9	56.9	57.0	56.3	56.0
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	59.5	58.7	59.0	59.4	60.3	61.2	63.4	64.2	65.4	66.2	65.7	65.6

Πηγή :Eurostat: Adjusted Employment Series: Employment indicators: Annual Data
(:) δεν δίνονται στοιχεία για το συγκεκριμένο έτος

αύξηση την περίοδο 1993-2004, ενώ παράλληλα καταγράφει και αύξηση των ποσοστών ανεργίας των ανδρών. Όπως επισημάνθηκε και προηγουμένως στην συνάφεια της απασχόλησης και της ανεργίας παρεμβαίνουν και άλλοι παράγοντες. Εάν υπήρχε η δυνατότητα εξέτασης των ποσοστών απασχόλησης και ανεργίας σε όλες τις ηλικιακές κατηγορίες, μπορεί για παράδειγμα να προέκυπτε ότι στην περίπτωση της Ελλάδας, η αύξηση των ποσοστών απασχόλησης των ανδρών και η ταυτόχρονη αύξηση των ποσοστών ανεργίας των ανδρών, οφείλεται στην αύξηση των ποσοστών ανεργίας των νέων ανδρών, αυτό αναφέρεται όμως ενδεικτικά καθώς δεν αποτελεί σκοπό της παρούσας ανάλυσης. Όπως επίσης πιο συγκεκριμένα συμπεράσματα θα μπορούσαν να εξαχθούν, εάν υπήρχε η δυνατότητα να εξεταστεί ταυτόχρονα και η αύξηση του εργατικού δυναμικού, σε κάθε κράτος μέλος την περίοδο που εξετάζεται.

Εκτός όμως από τις παραπάνω περιπτώσεις, σημειώνονται και περιπτώσεις κρατών που η αύξηση της απασχόλησης των ανδρών συμβαδίζει και με αντίστοιχη μείωση της ανεργίας, όπως για παράδειγμα στις περιπτώσεις της Ιταλίας, της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Φιλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου.

Τα αυξημένα ποσοστά ανεργίας γυναικών που καταγράφουν τα κράτη μέλη την περίοδο 1993-2004, καθώς επίσης και οι μεγάλες αποκλίσεις των κρατών στα ποσοστά ανεργίας γυναικών και ανδρών που καταγράφουν, αντικατοπτρίζονται και στα ποσοστά απασχόλησης των ανδρών και των γυναικών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία που καταγράφουν ποσοστά απασχόλησης γυναικών το 2004 45,2%, 48,3% και 45,2%, όταν αντίστοιχα το 2004 καταγράφουν ποσοστά απασχόλησης ανδρών η Ελλάδα 73,7%, η Ισπανία 73,8% και η Ιταλία 70,1%. Τα παραπάνω κράτη σημειώνουν αύξηση των ποσοστών απασχόλησης γυναικών την περίοδο 1993-2004, ενώ παράλληλα καταγράφουν όπως διαπιστώθηκε και μείωση των ποσοστών ανεργίας των γυναικών. Εξαιρέση αποτελεί για ακόμα μια φορά η Ελλάδα, που καταγράφει αύξηση των ποσοστών απασχόλησης των γυναικών, αλλά και αύξηση των ποσοστών ανεργίας των γυναικών την ίδια περίοδο, κάτι το οποίο ενδέχεται όμως να σχετίζεται με την απότομη αύξηση του γυναικείου εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, εξαιτίας της καθυστερημένης εισόδου των γυναικών στην Ελλάδα στην αγορά εργασίας. Ένα ακόμα παράδειγμα που επιβεβαιώνει την επιρροή των παραγόντων που προαναφέρθηκαν, στην συνάφεια των ποσοστών απασχόλησης και ανεργίας, αποτελεί η περίπτωση της Μάλτας, που σημειώνει τα χαμηλότερα ποσοστά

απασχόλησης γυναικών, ενώ ταυτόχρονα σημειώνει σχετικά χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών.

Τέλος σημειώνεται ότι στα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών, πολλά κράτη καταγράφουν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά, μάλιστα το 2004 κράτη όπως η Αυστρία, η Δανία, η Εσθονία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Σουηδία και η Τσεχία καταγράφουν ποσοστά απασχόλησης γυναικών πάνω από 60% που ορίζει και ο στόχος της Λισσαβόνας. Το πρόβλημα όμως της χαμηλής απασχόλησης των γυναικών παραμένει σε πολλά κράτη, ενώ χαρακτηριστική είναι και πάλι η περίπτωση της Φιλανδίας που καταγράφει υψηλά ποσοστά απασχόλησης γυναικών, ενώ παράλληλα καταγράφει και σχετικά υψηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών.

Εκτός όμως από τις γυναίκες, σύμφωνα με τις προτεραιότητες και τους στόχους της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, μια ακόμα ομάδα ατόμων που πλήττεται ιδιαίτερα από την ανεργία και χρειάζεται ενίσχυση και αύξηση της απασχόλησης, είναι τα άτομα ηλικίας 55-64 ετών. Μετά από την εξέταση των στοιχείων του Πίνακα 4, που απεικονίζονται τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης ηλικίας 55-64 ετών, προκύπτει ότι ο μέσος όρος των κρατών μελών υπολείπεται κατά αρκετές μονάδες από το 50% που ορίζει ο στόχος της Λισσαβόνας, εάν ληφθεί υπόψη ότι ο μέσος όρος των κρατών διαμορφώνεται το 2004 στο 41%. Τα κράτη που βρίσκονται το 2004 στο στόχο της Λισσαβόνας, είναι η Δανία, η Εσθονία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Κύπρος, η Πορτογαλία, η Σουηδία και η Φιλανδία. Από τα παραπάνω κράτη εντύπωση προκαλεί μόνο η περίπτωση της Εσθονίας, δεδομένου ότι όλα τα υπόλοιπα κράτη καταγράφουν και ιδιαίτερα χαμηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας. Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν εξαιρεθούν η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ολλανδία, και η Τσεχία που έχουν ποσοστά απασχόλησης στα άτομα ηλικίας 55-64 ετών πάνω από 40%-45%, τα υπόλοιπα κράτη καταγράφουν σταθερά ποσοστά απασχόλησης πολύ χαμηλότερα από το 50% που είναι ο στόχος της Λισσαβόνας.

Η Πολωνία και η Σλοβακία (κράτη με ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ανεργίας) διατηρούν τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης στα άτομα ηλικίας 55-64 ετών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ επίσης η Πολωνία είναι το μόνο κράτος που την περίοδο 1993-2004 δεν παρουσιάζει αύξηση στα ποσοστά απασχόλησης, αντιθέτως παρουσιάζει συνεχώς μείωση. Εντύπωση όμως προκαλούν και τα χαμηλά ποσοστά απασχόλησης της Αυστρίας, του Βελγίου, του Λουξεμβούργου και της Μάλτας

**ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ25	:	:	:	:	35.7	35.8	36.2	36.6	37.5	38.7	40.2	41.0
ΕΕ15	35.7	35.7	36.0	36.3	36.4	36.6	37.1	37.8	38.8	40.2	41.7	42.5
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	27.2	29.7	29.1	28.3	28.4	29.7	28.8	28.9	29.1	30.1	28.8
ΒΕΛΓΙΟ	21.9	22.5	22.9	21.9	22.1	22.9	24.6	26.3	25.1	26.6	28.1	30.0
ΓΑΛΛΙΑ	29.7	29.6	29.6	29.4	29.0	28.3	28.8	29.9	31.9	34.7	36.8	37.3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	35.8	36.6	37.7	37.9	38.1	37.7	37.8	37.6	37.9	38.9	39.9	41.8
ΔΑΝΙΑ	52.0	50.9	49.8	49.1	51.7	52.0	54.5	55.7	58.0	57.9	60.2	60.3
ΕΛΛΑΔΑ	39.5	40.1	41.0	41.2	41.0	39.0	39.3	39.0	38.2	39.2	41.3	39.4
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	50.2	47.5	46.3	48.5	51.6	52.3	52.4
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	46.7	47.4	47.5	47.7	48.3	49.0	49.7	50.7	52.2	53.4	55.4	56.2
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	38.5	38.8	39.2	39.7	40.4	41.7	43.7	45.3	46.8	48.0	49.0	49.5
ΙΣΠΑΝΙΑ	34.5	32.6	32.3	33.2	34.1	35.1	35.0	37.0	39.2	39.6	40.7	41.3
ΙΤΑΛΙΑ	30.2	29.3	28.4	28.6	27.9	27.7	27.6	27.7	28.0	28.9	30.3	30.5
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	49.4	49.1	49.4	50.4	50.1
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	36.3	36.6	36.0	36.9	41.7	44.1	47.9
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	39.5	40.9	40.4	38.9	41.6	44.7	47.1
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	25.4	23.5	23.7	22.9	23.9	25.1	26.4	26.7	25.6	28.1	30.0	30.8
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	28.5	29.4	30.1	32.5	30.9
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	28.8	29.1	28.9	30.5	32.0	33.9	36.4	38.2	39.6	42.3	44.3	45.2
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	17.7	17.7	17.3	19.4	22.2	23.5	25.6	28.9	31.1
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	33.9	32.1	31.9	28.4	27.4	26.1	26.9	26.2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	45.7	46.8	46.0	47.3	48.5	49.6	50.1	50.7	50.2	51.4	51.6	50.3
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	22.8	22.3	21.3	22.4	22.8	24.6	26.8
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	19.1	21.8	23.9	22.0	22.7	25.5	24.5	23.5	29.0
ΣΟΥΗΔΙΑ	63.4	62.0	62.0	63.4	62.6	63.0	63.9	64.9	66.7	68.0	68.6	69.1
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	37.1	37.5	36.3	37.1	40.8	42.3	42.7
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	34.8	33.2	34.4	35.4	35.6	36.2	39.0	41.6	45.7	47.8	49.6	50.9

Πηγή :Eurostat: Adjusted Employment Series: Employment indicators: Annual Data
(:) δεν δίνονται στοιχεία για το συγκεκριμένο έτος

(τα συγκεκριμένα κράτη σημειώνουν συνολικά ποσοστά ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και κυρίως εντύπωση προκαλεί επίσης η περίπτωση της Αυστρίας, δεδομένου ότι στα συνολικά ποσοστά απασχόλησης καταγράφει ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά. Κάτι παρόμοιο ισχύει όμως και για την Ολλανδία, εάν συγκρίνουμε τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας που καταγράφει, με τα ποσοστά απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία των Πινάκων 5 και 6, προκύπτουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στην διαμόρφωση των ποσοστών απασχόλησης ηλικίας 55-64, όταν αυτά εξετάζονται με βάση το φύλο. Ο μέσος όρος των κρατών μελών στην απασχόληση των γυναικών για όλη την περίοδο 1993-2004, καταγράφει σταθερά απόκλιση από τον μέσο όρο των ανδρών, τουλάχιστον κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες. Μετά από την εξέταση των στοιχείων των Πινάκων 5 και 6, παρατηρείται ότι η τάση αυτή ισχύει σε όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός από την Σουηδία και την Φιλανδία, που καταγράφουν υψηλά ποσοστά απασχόλησης και στα δύο φύλα, ενώ ταυτόχρονα σημειώνουν και μικρή απόκλιση στα ποσοστά απασχόλησης των ανδρών και των γυναικών.

Το πρόβλημα της χαμηλής απασχόλησης των γυναικών ηλικίας 55-64 ετών, διαπιστώνεται ιδιαίτερα έντονο σε πολλά κράτη μέλη. Διαπιστώνεται όπως θα ήταν ίσως αναμενόμενο στα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών(Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Πολωνία, Σλοβακία), διαπιστώνεται όμως και σε κράτη που καταγράφουν ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών(Αυστρία, Ιρλανδία, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ολλανδία, Ουγγαρία, Σλοβενία). Τέλος παρατηρείται ότι πολλά κράτη σημειώνουν ιδιαίτερα μεγάλες αποκλίσεις στα ποσοστά απασχόλησης ανδρών και γυναικών ηλικίας 55-64 ετών, πιο συγκεκριμένα οι μεγαλύτερες αποκλίσεις σημειώνονται στην Ελλάδα, στην Ιρλανδία, στην Ισπανία, στην Ιταλία, στην Κύπρο, στην Μάλτα, στην Σλοβακία και στην Τσεχία, ενώ μόνο η Κύπρος από όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο 1993-2004 παρουσιάζει μείωση στα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών ηλικίας 55-64 ετών. Αντίθετα τις μεγαλύτερες αυξήσεις σημειώνουν η Φιλανδία και η Ιρλανδία ενώ την μικρότερη αύξηση σημειώνει η Ελλάδα.

Επομένως αυτό το οποίο παρατηρείται είναι ότι τα ποσοστά απασχόλησης και αντίστοιχα τα ποσοστά ανεργίας, ως άμεσα συνδεδεμένες τάσεις και με την οικονομική ανάπτυξη των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρουσιάζουν

**ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΝΔΡΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ 55-64
ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ25	:	:	:	:	46.6	46.6	46.7	46.9	47.7	48.8	50.3	50.7
ΕΕ15	48.0	47.5	47.2	47.3	47.2	47.3	47.4	48.0	48.9	50.1	51.6	52.2
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	38.4	42.2	41.6	40.3	40.5	42.6	41.2	40.1	39.6	40.2	38.9
ΒΕΛΓΙΟ	32.4	32.7	33.5	31.8	31.7	32.1	33.8	36.4	35.1	36.0	37.8	39.1
ΓΑΛΛΙΑ	35.1	34.3	33.8	33.6	33.2	32.5	32.3	33.6	36.2	38.7	40.9	41.0
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	47.8	48.1	48.5	47.8	47.5	47.2	46.8	46.4	46.5	47.3	48.2	50.7
ΔΑΝΙΑ	63.0	62.8	64.7	61.7	62.7	61.3	62.6	64.1	65.5	64.5	67.3	67.3
ΕΛΛΑΔΑ	57.9	58.9	59.6	59.8	59.1	56.0	55.7	55.2	55.3	55.9	58.7	56.4
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	62.0	58.9	55.9	56.7	58.4	58.9	56.4
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	56.4	56.5	56.2	57.1	58.4	59.1	59.5	60.1	61.7	62.6	64.8	65.7
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	59.5	59.6	59.8	59.2	58.9	60.2	61.7	63.2	64.6	65.0	64.6	65.0
ΙΣΠΑΝΙΑ	51.9	49.1	48.4	50.0	51.2	52.6	52.2	54.9	57.7	58.4	59.2	58.9
ΙΤΑΛΙΑ	48.0	46.3	44.6	43.9	42.0	41.4	41.2	40.9	40.4	41.3	42.8	42.2
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	67.3	66.9	67.3	68.9	70.9
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	48.1	49.9	48.4	46.2	50.5	51.3	55.8
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	54.4	54.4	50.6	49.2	51.5	55.3	57.6
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	37.0	34.1	35.1	35.5	35.4	35.2	35.8	37.2	35.9	37.7	39.1	38.5
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	50.8	50.4	50.8	53.8	52.2
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	40.9	40.7	39.7	41.4	44.3	47.5	49.6	50.2	51.1	54.6	56.7	56.9
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	27.2	27.0	27.0	29.7	33.2	34.1	35.5	37.8	38.4
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	43.1	41.5	40.6	36.7	35.6	34.5	35.2	34.1
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	62.6	63.5	61.4	62.7	63.2	62.9	61.4	62.1	61.6	61.9	62.1	59.1
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	39.1	36.8	35.4	37.7	39.1	41.0	43.8
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	27.6	29.4	31.8	31.1	32.3	35.9	35.4	33.2	40.9
ΣΟΥΗΔΙΑ	67.0	65.4	65.2	66.7	65.1	66.1	67.3	67.8	69.4	70.4	70.8	71.2
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	53.2	53.6	51.7	52.6	57.2	57.5	57.2
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	37.0	35.2	35.6	37.8	38.1	38.4	40.1	42.9	46.6	48.5	51.0	51.4

Πηγή :Eurostat: Adjusted Employment Series: employment indicators: Annual Data
(:) δεν δίνονται στοιχεία για το συγκεκριμένο έτος

**ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΗΛΙΚΙΑΣ
55-64 ΕΤΩΝ**

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ25	:	:	:	:	25.5	25.5	26.4	26.9	27.8	29.2	30.7	31.7
ΕΕ15	24.2	24.7	25.3	25.8	26.1	26.3	27.2	28.0	29.1	30.7	32.2	33.2
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	17.2	18.2	17.3	17.0	17.1	17.6	17.2	18.4	19.3	20.6	19.3
ΒΕΛΓΙΟ	12.0	12.8	12.9	12.4	12.9	14.0	15.7	16.6	15.5	17.5	18.7	21.1
ΓΑΛΛΙΑ	24.6	25.2	25.6	25.5	25.0	24.4	25.4	26.3	27.8	30.8	32.9	33.8
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	24.0	25.2	27.1	28.2	28.7	28.3	28.8	29.0	29.4	30.6	31.6	33.0
ΔΑΝΙΑ	41.4	38.9	35.9	37.1	40.3	42.0	45.8	46.6	49.7	50.4	52.9	53.3
ΕΛΛΑΔΑ	22.3	23.0	24.1	24.3	24.6	23.5	24.4	24.3	22.9	24.0	25.5	24.0
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	41.6	39.2	39.0	42.1	46.5	47.3	49.4
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	37.3	38.6	39.0	38.7	38.5	39.2	40.1	41.7	43.0	44.5	46.3	47.0
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	17.7	18.2	18.6	20.2	21.6	23.1	25.6	27.2	28.7	30.8	33.1	33.7
ΙΣΠΑΝΙΑ	18.3	17.5	17.5	17.6	18.0	18.8	18.9	20.2	21.7	21.9	23.3	24.6
ΙΤΑΛΙΑ	14.1	13.7	13.5	14.5	14.8	15.0	15.0	15.3	16.2	17.3	18.5	19.6
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	:	32.1	32.2	32.2	32.7	30.4
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	27.5	26.6	26.7	30.0	35.2	38.8	41.9
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	28.3	30.6	32.6	31.1	34.1	36.7	39.3
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	14.2	13.3	12.6	10.8	12.9	15.5	17.2	16.4	15.2	18.4	20.9	22.9
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	8.4	10.2	10.9	13.0	11.4
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	17.0	17.7	18.3	19.7	19.9	20.3	23.1	26.1	28.0	29.9	31.8	33.4
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	10.1	10.3	9.6	11.3	13.3	14.9	17.6	21.8	25.0
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	26.1	24.1	24.5	21.4	20.4	18.9	19.8	19.4
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	32.2	32.9	32.6	34.3	36.1	38.0	40.3	40.6	40.3	42.2	42.4	42.5
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	9.4	10.3	9.8	9.8	9.5	11.2	12.6
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	11.5	14.6	16.1	13.4	13.8	15.8	14.2	14.6	17.8
ΣΟΥΗΔΙΑ	60.5	59.1	59.2	60.5	60.4	60.0	60.7	62.1	64.0	65.6	66.3	67.0
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	22.9	23.2	22.4	23.1	25.9	28.4	29.4
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	33.0	31.5	33.4	33.3	33.3	34.1	38.0	40.4	45.0	47.2	48.3	50.4

Πηγή :Eurostat: Adjusted Employment Series: Employment indicators: Annual Data
(:) δεν δίνονται στοιχεία για το συγκεκριμένο έτος

κοινά σημεία και διαφοροποιήσεις στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αύξηση της απασχόλησης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης την περίοδο από το 2000 και έπειτα δεν έχει επιδείξει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, ενώ σημαντική προτεραιότητα παραμένει η αύξηση της απασχόλησης των γυναικών, των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών καθώς επίσης των ατόμων που έχουν λίγα προσόντα και ανεπαρκή εκπαίδευση για εργασία.²¹ Όλα αυτά βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση βέβαια με την μείωση του προβλήματος της ανεργίας που εξακολουθεί να υφίσταται έντονα στα περισσότερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι εμφανές επομένως ότι το πρόβλημα της χαμηλής απασχόλησης και της υψηλής ανεργίας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα κράτη μέλη, όπως επίσης εμφανές είναι ότι στα κράτη που εντοπίζονται τα μεγαλύτερα προβλήματα, αυτά σχετίζονται και προκύπτουν κυρίως λόγω κάποιων συγκεκριμένων ομάδων ατόμων. Δεδομένου ότι για την αύξηση της απασχόλησης χρειάζεται και η αύξηση συμμετοχής του εργατικού δυναμικού, αλλά και η παροχή των δυνατοτήτων εκείνων που θα βοηθήσουν αυτούς που αναζητούν εργασία να ενταχθούν σε μια θέση εργασίας, γίνεται επομένως αντιληπτός ο βαθμός συσχέτισης της αύξησης της απασχόλησης και της μείωσης της ανεργίας και κυρίως το πρόβλημα που δημιουργείται όταν για κάποιες ομάδες ατόμων η επίτευξη του στόχου αυτού είναι ακόμα δυσκολότερη. Το θέμα είναι επομένως και αυτό θα εξεταστεί σε επόμενο κεφάλαιο, τι κατάσταση ισχύει στην αγορά εργασίας ορισμένων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ποιοι παράγοντες σχετίζονται επομένως με την δυσκολία ένταξης αυτών των ομάδων ατόμων στην αγορά εργασίας, και το κυριότερο τι έμφαση και προσπάθεια δίνεται από τα κράτη μέλη στις πολιτικές τους προκειμένου να ανατρέψουν τις δυσκολίες αυτές.

3.2 ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στην προσπάθεια αποτίμησης και εξέτασης του δείκτη απασχόλησης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη

²¹ Employment in Europe recent trends and prospects σελ. 10

εκτός από τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης και τα ποσοστά της μερικής απασχόλησης, που καταγράφουν τα κράτη μέλη, ιδιαίτερα για τα κράτη εκείνα που καταγράφουν σταθερά υψηλά συνολικά ποσοστά απασχόλησης και χαμηλά ποσοστά ανεργίας και για τα κράτη που καταγράφουν σταθερά χαμηλά ποσοστά απασχόλησης και υψηλά ποσοστά ανεργίας. Αμέσως παρακάτω επιχειρείται η ανάλυση των ποσοστών της μερικής απασχόλησης, όπως αυτά καταγράφονται από τα κράτη μέλη την περίοδο 1993-2004. Απώτερος σκοπός της ανάλυσης αυτής είναι η εξέταση της συνάφειας των συνολικών ποσοστών απασχόλησης με τα ποσοστά της μερικής απασχόλησης των κρατών μελών, σε άμεση σχέση πάντα και με τα αντίστοιχα ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν τα κράτη μέλη. Η ανάλυση επικεντρώνεται στα αντίστοιχα ποσοστά των κρατών στο σύνολο αλλά και κατά φύλο.

Στον Πίνακα 7, στα πλαίσια της προσπάθειας να διακριθούν οι διαφορές των κρατών μελών σε ότι αφορά την ανεργία και την απασχόληση, απεικονίζονται τα συνολικά ποσοστά ανεργίας, τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης και τα συνολικά ποσοστά της μερικής απασχόλησης των κρατών μελών την περίοδο 1993-2004. Από τα στοιχεία του Πίνακα 7 και όπως έχει διαπιστωθεί από την μέχρι τώρα ανάλυση, το πρόβλημα της χαμηλής απασχόλησης και της υψηλής ανεργίας των γυναικών, εντοπίζεται ιδιαίτερα έντονο στα κράτη μέλη. Το σχήμα της μερικής απασχόλησης εμφανίζεται σαν ένα καθεστώς απασχόλησης που προφανώς δεν χρησιμοποιείται από αρκετά κράτη, εάν ληφθεί υπόψη ότι το 2004 το 17,7% των απασχολούμενων εργάζονται με μερική απασχόληση. Αυτό το οποίο όμως επίσης προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 7, κρίνοντας με βάση τον μέσο όρο των κρατών μελών, είναι ότι η μερική απασχόληση αποτελεί ένα μέτρο πολιτικής που προωθείται πολύ περισσότερο στις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες καθώς ο μέσος όρος της μερικής απασχόλησης των γυναικών σταθερά για όλη την περίοδο 1993-2004, σημειώνει απόκλιση από τον μέσο όρο των ανδρών κατά 25 ποσοστιαίες μονάδες.

Μετά από την εξέταση των στοιχείων του Πίνακα 8, προκύπτει ότι τα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης, είναι πολύ λιγότερα συγκριτικά με εκείνα που καταγράφουν χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης. Πιο συγκεκριμένα πολύ υψηλά ποσοστά καταγράφουν η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία, η Σουηδία, η Γερμανία, το Βέλγιο και η Αυστρία(από το 1999 και έπειτα), ενώ πολύ χαμηλά ποσοστά (κάτω από 10%) καταγράφουν η Ελλάδα, η Εσθονία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Κύπρος, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Σλοβακία, η Τσεχία και η Σλοβενία. Τα υπόλοιπα κράτη(Γαλλία, Ιρλανδία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία,

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΠΟΣΟΣΤΩΝ ΑΝΕΡΓΙΑΣ,
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΙ
ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Συνολικό Ποσοστό Ανεργίας												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	9.5	9.1	8.6	8.4	8.7	9.0	9.0
ΕΕ(15 χώρες)	10.0	10.4	10.0	10.1	9.8	9.3	8.5	7.6	7.2	7.6	8.0	8.1
Άνδρες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	8.0	7.7	7.3	7.3	7.7	8.0	8.1
ΕΕ(15 χώρες)	8.8	9.1	8.6	8.7	8.4	7.8	7.1	6.4	6.1	6.6	7.0	7.1
Γυναίκες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	:	11.3	10.8	10.2	9.9	10.0	10.2	10.2
ΕΕ(15 χώρες)	11.7	12.2	12.0	11.9	11.8	11.2	10.3	9.3	8.7	8.9	9.2	9.3
Συνολικό Ποσοστό Απασχόλησης												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	60.6	61.2	62.0	62.4	62.8	62.8	62.9	63.3
ΕΕ(15 χώρες)	60.1	59.8	60.1	60.3	60.7	61.4	62.6	63.4	64.0	64.2	64.3	64.7
Άνδρες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	70.2	70.6	71.0	71.2	71.3	71.0	70.8	70.9
ΕΕ(15 χώρες)	71.0	70.4	70.5	70.4	70.6	71.2	72.1	72.8	73.1	72.8	72.7	72.7
Γυναίκες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	51.1	51.8	52.9	53.6	54.3	54.7	55.0	55.7
ΕΕ(15 χώρες)	49.2	49.3	49.7	50.2	50.8	51.6	53.0	54.1	55.0	55.6	56.0	56.8
Συνολικό Ποσοστό Μερικής Απασχόλησης												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	16.0	15.9	16.1	16.2	16.3	16.6	17.0	17.7
ΕΕ(15 χώρες)	14.8	15.4	15.8	16.3	16.7	17.3	17.5	17.7	17.9	18.1	18.5	19.4
Άνδρες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	5.9	6.0	6.1	6.1	6.2	6.5	6.6	7.0
ΕΕ (15 χώρες)	4.5	4.9	5.2	5.4	5.7	6.0	6.1	6.1	6.2	6.6	6.7	7.2
Γυναίκες												
ΕΕ(25 χώρες)	:	:	:	:	29.8	29.3	29.5	29.5	29.6	29.7	30.3	31.4
ΕΕ(15 χώρες)	29.6	30.4	31.0	31.5	32.2	33.0	33.2	33.2	33.3	33.3	33.9	35.1

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ25	:	:	:	:	16.0	15.9	16.1	16.2	16.3	16.6	17.0	17.7
ΕΕ15	14.8	15.4	15.8	16.3	16.7	17.3	17.5	17.7	17.9	18.1	18.5	19.4
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	12.6	13.6	14.0	14.7	15.7	16.4	16.3	18.2	19.0	19.0	20.2
ΒΕΛΓΙΟ	13.1	13.3	14.0	14.5	15.2	16.5	18.4	18.9	18.5	19.1	20.5	21.4
ΓΑΛΛΙΑ	14.3	15.2	15.8	16.3	17.0	17.3	17.1	16.7	16.3	16.4	16.5	16.7
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	15.2	15.8	16.3	16.7	17.6	18.4	19.0	19.4	20.3	20.8	21.7	22.3
ΔΑΝΙΑ	23.1	21.7	21.8	21.9	22.5	22.3	21.6	21.3	20.1	20.0	21.3	22.2
ΕΛΛΑΔΑ	4.3	4.7	4.8	5.0	4.8	5.6	5.8	4.5	4.0	4.4	4.3	4.6
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	8.6	8.1	8.1	8.2	7.7	8.5	8.0
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	23.6	24.0	24.1	24.6	24.6	24.5	24.6	25.2	25.1	25.4	25.8	25.8
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	10.5	11.1	11.6	11.4	13.6	16.5	16.4	16.4	16.5	16.5	16.9	16.8
ΙΣΠΑΝΙΑ	6.4	6.7	7.5	7.6	7.9	7.8	8.0	7.9	8.0	8.0	8.2	8.7
ΙΤΑΛΙΑ	5.5	5.9	6.3	6.5	6.8	7.3	7.9	8.4	8.4	8.6	8.5	12.7
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	6.5	8.4	8.4	7.2	8.9	8.5
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	12.8	12.1	11.3	10.3	9.7	10.3	10.4
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	:	:	10.2	9.9	10.8	9.6	8.4
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	6.9	8.0	8.5	8.0	8.2	9.1	9.8	10.4	10.4	10.7	13.3	17.8
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	6.8	7.4	8.3	9.2	8.7
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	35.2	36.7	37.4	38.0	37.9	38.9	39.7	41.5	42.2	43.9	45.0	45.5
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	:	3.7	3.8	3.8	3.5	3.6	3.6	4.4	4.7
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	10.6	10.4	10.5	10.5	10.3	10.8	10.5	10.8
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	7.3	7.9	7.9	9.2	10.6	11.0	11.0	10.9	11.1	11.2	11.7	11.3
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	2.3	2.1	2.1	2.3	1.9	2.4	2.7
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	:	:	:	6.1	6.5	6.1	6.1	6.2	9.3
ΣΟΥΗΔΙΑ	20.5	20.8	20.5	20.2	20.2	19.8	19.7	19.5	21.1	21.5	22.9	23.6
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	5.7	5.6	5.3	4.9	4.9	5.0	4.9
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	11.3	11.5	11.6	11.4	10.9	11.4	12.1	12.3	12.2	12.8	13.0	13.5

Πηγή :Eurostat: Adjusted Employment Series: Employment indicators: Annual Data
(:) δεν δίνονται στοιχεία για το συγκεκριμένο έτος

Πορτογαλία, Φιλανδία), καταγράφουν χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης, πάνω από 10% αλλά κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συγκρίνοντας τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης²² των κρατών μελών της περιόδου 1993-2004 με τα συνολικά ποσοστά ανεργίας²³ και τα αντίστοιχα συνολικά ποσοστά μερικής απασχόλησης(Πίνακας 8) που καταγράφουν τα κράτη μέλη την περίοδο 1993-2004, προκύπτει ότι δεν υπάρχει απόλυτη συνάφεια στα ποσοστά ανεργίας, απασχόλησης και μερικής απασχόλησης που καταγράφουν τα κράτη μέλη, καθώς η διαμόρφωση χαμηλών ποσοστών ανεργίας και υψηλών ποσοστών απασχόλησης δεν συμβαδίζει σε όλες τις περιπτώσεις κρατών και με αντίστοιχα υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης και το αντίστροφο. Παρουσιάζονται επομένως κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά απασχόλησης και χαμηλά ποσοστά ανεργίας, όπως η Αυστρία, η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία, η Σουηδία, η Ιρλανδία, η Κύπρος, η Πορτογαλία, η Σλοβενία και η Τσεχία, από τα παραπάνω κράτη όμως μόνο η Αυστρία(από το 1999 και μετά), η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ολλανδία και η Σουηδία καταγράφουν και υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης. Παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η περίπτωση της Ολλανδίας, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο κράτος σημειώνει σημαντικές αποκλίσεις από όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη, συγκεκριμένα το 2004 το 45,5% στην Ολλανδία εργάζονται με μερική απασχόληση.

Η μερική απασχόληση σαν μέτρο πολιτικής για την αντιμετώπιση της ανεργίας δεν χρησιμοποιείται επομένως από όλα τα κράτη που καταγράφουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας, καθώς υπάρχουν και κράτη με χαμηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας που παράλληλα έχουν και χαμηλά συνολικά ποσοστά απασχόλησης και χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν κράτη όπως το Λουξεμβούργο, η Μάλτα και η Ουγγαρία. Το ίδιο ισχύει και για το Βέλγιο, με την διαφορά ότι το Βέλγιο από το 1999 και έπειτα καταγράφει και υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης.

Αντίστροφα κράτη που καταγράφουν χαμηλά ποσοστά απασχόλησης και υψηλά ποσοστά ανεργίας, όπως η Γαλλία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Πολωνία και η Σλοβακία, καταγράφουν και χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης. Συμπεραίνεται επομένως ότι η παραπάνω ομάδα κρατών με υψηλά ποσοστά ανεργίας, παρουσιάζει τελικά ομοιότητες και σε ότι

²² βλ.σχετικά Κεφάλαιο 3^ο Πίνακας 1

²³ βλ.σχετικά Κεφάλαιο 1^ο Πίνακας 1

αφορά την απασχόληση με εξαίρεση την Γερμανία και την Φιλανδία. Τα συγκεκριμένα κράτη διαφοροποιούνται όμως ούτως η άλλως από τα παραπάνω κράτη με υψηλή ανεργία στα ποσοστά απασχόλησης που καταγράφουν, δεδομένου ότι η Φιλανδία καταγράφει αφενός χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης, καταγράφει αφετέρου όμως και υψηλά ποσοστά συνολικής απασχόλησης, ενώ η Γερμανία επίσης καταγράφει υψηλά ποσοστά συνολικής απασχόλησης και υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης.

Μετά από την παραπάνω ανάλυση, παρουσιάζει ενδιαφέρον η αντίστοιχη ανάλυση των ποσοστών ανεργίας, απασχόλησης και μερικής απασχόλησης κατά φύλο. Μέσα από την εξέταση των στοιχείων των Πινάκων 9 και 10 που απεικονίζονται τα ποσοστά μερικής απασχόλησης κατά φύλο, δίνεται η δυνατότητα να διακριθούν αναλυτικά για κάθε κράτος οι διαφορές στα ποσοστά μερικής απασχόλησης που καταγράφουν τα κράτη μέλη την περίοδο 1993-2004 στη βάση του φύλου. Οι αποκλίσεις που σημειώνουν τα κράτη μέλη στα ποσοστά μερικής απασχόλησης ανδρών, προκύπτουν ιδιαίτερα υψηλές, κρίνοντας με βάση τα ποσοστά που καταγράφουν το 2004 η Ολλανδία(22,3%), η Σουηδία(12,0%) και η Δανία(12,1%) με τα αντίστοιχα ποσοστά που καταγράφουν η Ελλάδα(2,2%), το Λουξεμβούργο(2,4%) και η Σλοβακία(1,4%).

Συγκρίνοντας τα ποσοστά απασχόλησης ανδρών²⁴ με τα ποσοστά ανεργίας ανδρών²⁵ και τα αντίστοιχα ποσοστά μερικής απασχόλησης ανδρών(Πίνακας 9), προκύπτει ότι σε κράτη με ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά ανεργίας ανδρών και υψηλά ποσοστά απασχόλησης ανδρών όπως η Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία, η Σουηδία, και η Πορτογαλία σημειώνονται αντίστοιχα και υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης. Αυτό όμως δεν ισχύει για όλα τα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά απασχόλησης ανδρών και χαμηλά ποσοστά ανεργίας ανδρών, καθώς κράτη όπως η Αυστρία, η Γερμανία, η Ελλάδα, η Ιρλανδία, η Ιταλία, η Κύπρος, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα και η Τσεχία, καταγράφουν χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης ανδρών, κάτι που ισχύει και για την Σλοβενία και την Ουγγαρία, με την διαφορά ότι τα κράτη αυτά καταγράφουν και χαμηλά ποσοστά απασχόλησης ανδρών.

Αντίστοιχες όμως διαφοροποιήσεις προκύπτουν και σε κράτη με χαμηλά ποσοστά απασχόλησης ανδρών και υψηλά ποσοστά ανεργίας ανδρών, όπως η Γαλλία, η Εσθονία, η Σλοβακία, η Λετονία, η Λιθουανία και η Φιλανδία. Από τα παραπάνω

²⁴ βλ.σχετικά Κεφάλαιο 3^ο Πίνακας 2

²⁵ βλ.σχετικά Κεφάλαιο 1^ο Πίνακας 4

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΝΔΡΩΝ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ25	:	:	:	:	5.9	6.0	6.1	6.1	6.2	6.5	6.6	7.0
ΕΕ15	4.5	4.9	5.2	5.4	5.7	6.0	6.1	6.1	6.2	6.6	6.7	7.2
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	3.6	3.8	3.7	4.1	4.4	4.2	4.1	4.8	5.1	4.8	5.1
ΒΕΛΓΙΟ	2.5	2.7	3.0	3.2	3.5	3.9	5.1	5.5	5.2	5.6	6.4	6.8
ΓΑΛΛΙΑ	4.3	4.8	5.1	5.3	5.5	5.6	5.5	5.3	5.0	5.2	5.4	5.3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	3.0	3.3	3.6	3.8	4.3	4.7	4.9	5.0	5.3	5.8	6.1	6.5
ΔΑΝΙΑ	11.1	10.5	10.8	11.4	12.2	11.1	10.4	10.2	10.2	11.1	11.6	12.1
ΕΛΛΑΔΑ	2.5	2.8	2.7	3.0	2.6	3.2	3.4	2.6	2.2	2.3	2.2	2.2
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	5.9	5.9	5.3	5.1	4.8	5.4	5.4
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	7.0	7.5	7.8	8.4	8.5	8.5	8.8	8.9	9.1	9.6	10.2	10.3
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	4.6	4.9	5.1	4.9	6.0	7.5	7.2	6.9	6.6	6.5	6.6	6.1
ΙΣΠΑΝΙΑ	2.4	2.6	2.9	3.0	3.0	2.9	2.9	2.8	2.8	2.6	2.6	2.8
ΙΤΑΛΙΑ	2.5	2.7	2.9	3.0	3.1	3.4	3.5	3.7	3.5	3.5	3.2	4.8
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	3.4	4.5	5.0	4.0	5.5	4.7
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	12.5	11.0	9.7	8.6	7.6	7.9	7.7
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	:	:	9.2	8.4	9.4	7.4	6.5
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0.9	1.1	1.4	1.1	1.0	1.5	1.5	1.7	1.4	1.8	1.5	2.4
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	3.0	3.2	3.9	3.8	4.1
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	15.3	16.3	16.7	16.9	17.2	18.1	18.0	19.3	20.0	21.2	22.0	22.3
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	:	2.0	2.3	2.4	2.0	2.2	2.3	2.8	3.2
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	8.3	8.1	8.0	8.2	8.3	8.5	8.2	8.2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	4.3	4.5	4.2	5.1	5.9	6.1	6.4	6.4	6.7	7.0	7.3	7.1
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	1.1	1.2	1.1	1.2	1.1	1.3	1.4
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	:	:	:	5.2	5.3	5.0	4.9	5.2	7.9
ΣΟΥΗΔΙΑ	6.8	7.3	7.3	7.4	7.5	7.4	8.0	8.2	10.8	11.1	11.2	12.0
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	2.6	2.4	2.2	2.2	2.2	2.3	2.3
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	8.0	8.2	8.2	8.0	7.0	7.3	7.7	8.0	7.9	8.3	8.7	9.0

Πηγή :Eurostat: Adjusted Employment Series: Employment indicators: Annual Data
(:) δεν δίνονται στοιχεία για το συγκεκριμένο έτος

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ25	:	:	:	:	29.8	29.3	29.5	29.5	29.6	29.7	30.3	31.4
ΕΕ15	29.6	30.4	31.0	31.5	32.2	33.0	33.2	33.2	33.3	33.3	33.9	35.1
ΑΥΣΤΡΙΑ	:	24.5	26.8	27.6	28.5	30.5	32.2	32.2	35.0	35.9	36.2	38.7
ΒΕΛΓΙΟ	29.2	29.3	30.5	31.4	32.4	34.5	36.9	37.4	36.9	37.4	39.1	40.5
ΓΑΛΛΙΑ	26.9	28.3	29.1	30.0	31.2	31.6	31.4	30.8	30.1	29.8	29.8	30.1
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	32.1	33.2	33.7	33.9	35.3	36.4	37.2	37.9	39.3	39.5	40.8	41.6
ΔΑΝΙΑ	37.0	35.0	35.4	34.7	34.9	35.5	34.7	34.1	31.6	30.3	32.7	33.8
ΕΛΛΑΔΑ	7.7	8.0	8.4	8.7	8.5	10.0	10.0	7.8	7.2	8.0	7.7	8.5
ΕΣΘΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	11.4	10.4	10.9	11.3	10.7	11.8	10.6
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	44.1	44.4	44.4	44.6	44.6	44.4	44.1	44.3	43.9	43.8	44.0	43.9
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	20.8	21.6	22.4	22.0	25.4	30.0	30.1	30.3	30.7	30.6	31.0	31.5
ΙΣΠΑΝΙΑ	14.5	15.0	16.4	16.5	17.0	16.8	17.1	16.8	16.8	16.8	17.1	17.9
ΙΤΑΛΙΑ	11.2	12.0	12.7	12.9	13.4	14.3	15.6	16.5	16.6	16.9	17.3	25.0
ΚΥΠΡΟΣ	:	:	:	:	:	:	11.1	13.9	12.9	11.3	13.2	13.4
ΛΕΤΟΝΙΑ	:	:	:	:	:	13.1	13.2	12.8	11.9	12.0	12.7	13.2
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	:	:	:	:	:	:	:	11.1	11.4	12.3	11.8	10.5
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	17.7	20.5	21.8	20.5	21.0	22.0	24.0	25.1	25.8	25.3	30.3	40.2
ΜΑΛΤΑ	:	:	:	:	:	:	:	15.5	17.5	18.3	21.3	19.3
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	64.6	66.1	67.4	68.1	67.3	67.6	68.9	71.0	71.3	73.1	74.1	74.7
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	:	:	:	:	5.6	5.5	5.5	5.2	5.2	5.1	6.2	6.3
ΠΟΛΩΝΙΑ	:	:	:	:	13.6	13.2	13.6	13.4	12.7	13.4	13.2	14.0
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	11.3	12.3	12.7	14.5	16.6	17.1	16.7	16.4	16.4	16.4	16.9	16.3
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	:	:	:	:	:	3.8	3.2	3.1	3.5	2.7	3.8	4.2
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	:	:	:	:	:	:	7.2	7.8	7.4	7.5	7.5	11.0
ΣΟΥΗΔΙΑ	36.0	36.2	35.8	34.9	34.7	34.3	33.3	32.3	33.0	33.1	35.5	36.3
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	:	:	:	:	:	9.9	9.9	9.3	8.5	8.3	8.5	8.3
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	14.8	14.9	15.4	15.2	15.3	15.9	16.9	17.0	16.8	17.5	17.7	18.4

Πηγή :Eurostat: Adjusted Employment Series: Employment indicators: Annual Data
(:) δεν δίνονται στοιχεία για το συγκεκριμένο έτος

κράτη μόνο η Λετονία, η Λιθουανία και η Φιλανδία καταγράφουν ποσοστά μερικής απασχόλησης πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εξαιρέση στα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας ανδρών, αποτελεί η Ισπανία δεδομένου ότι από το 2000 και μετά καταγράφει ποσοστά απασχόλησης ανδρών πάνω από τον μέσο όρο, διατηρώντας όμως και πάλι χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης.

Το μέτρο της μερικής απασχόλησης σαν μέτρο πολιτικής για την καταπολέμηση της ανεργίας, προωθείται από τα κράτη μέλη σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό(Πίνακας 10) στις γυναίκες, καθώς τα περισσότερα κράτη καταγράφουν πολύ υψηλότερα ποσοστά μερικής απασχόλησης γυναικών σε σχέση με των ανδρών. Πολύ υψηλά ποσοστά καταγράφουν κράτη όπως η Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία και ιδιαίτερα η Ολλανδία, που καταγράφει σταθερά για όλη την περίοδο 1993-2004 ποσοστό πάνω από 65%. Εντύπωση όμως προκαλεί η περίπτωση των κρατών που καταγράφουν όπως έχει διαπιστωθεί υψηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών (Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Πολωνία, Σλοβακία, Λετονία, Λιθουανία), δεδομένου ότι τα κράτη αυτά καταγράφουν ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης.

Συγκρίνοντας τα ποσοστά ανεργίας γυναικών²⁶ με τα ποσοστά απασχόλησης γυναικών²⁷ και τα αντίστοιχα ποσοστά μερικής απασχόλησης γυναικών(Πίνακας 10), προκύπτει ότι κράτη με υψηλά ποσοστά απασχόλησης γυναικών και χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών(Αυστρία, Γερμανία, Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ολλανδία, Σουηδία) καταγράφουν και υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης γυναικών. Εξαιρέση όμως αποτελούν η Φιλανδία, η Τσεχία, η Σλοβενία, η Πορτογαλία, η Κύπρος, και η Εσθονία που καταγράφουν χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης. Υπάρχουν όμως και κράτη που επίσης καταγράφουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών, όπως η Μάλτα και η Ουγγαρία, τα κράτη όμως αυτά διαφοροποιούνται από τα παραπάνω κράτη σε ότι αφορά την απασχόληση, καθώς καταγράφουν και χαμηλά ποσοστά απασχόλησης γυναικών και χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης γυναικών. Διαφοροποιήσεις παρουσιάζουν όμως και το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, που καταγράφουν χαμηλά ποσοστά απασχόλησης γυναικών και χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών, παράλληλα όμως καταγράφουν και υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης.

Χαρακτηριστική είναι όμως και στην περίπτωση των γυναικών, η ομάδα εκείνη των κρατών(Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Πολωνία, Σλοβακία) που καταγράφουν

²⁶ βλ.σχετικά Κεφάλαιο 1^ο Πίνακας 6

²⁷ βλ.σχετικά Κεφάλαιο 3^ο Πίνακας 3

υψηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών, τα οποία υψηλά ποσοστά ανεργίας αντικατοπτρίζονται και σε χαμηλά ποσοστά απασχόλησης. Ακόμα ένα κοινό χαρακτηριστικό των κρατών αυτών, είναι ότι καταγράφουν και πολύ χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης γυναικών, παρόλο που έχουν τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας γυναικών, οπότε λογικά η προώθηση μέτρων όπως της μερικής απασχόλησης από τα κράτη αυτά, θα μπορούσε να αυξήσει την γυναικεία απασχόληση και να μειώσει την ανεργία των γυναικών. Όπως έχει επισημανθεί τα χαμηλά ποσοστά ανεργίας των γυναικών σε ορισμένα κράτη δεν αντικατοπτρίζονται σε όλες τις περιπτώσεις και σε χαμηλά ποσοστά απασχόλησης γυναικών, όπως στην περίπτωση της Λετονίας, της Γαλλίας και της Λιθουανίας, που καταγράφουν υψηλά ποσοστά απασχόλησης γυναικών, παρατηρείται όμως ότι και αυτά τα κράτη σημειώνουν επίσης χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης γυναικών.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, συμπεραίνεται επομένως ότι σταθερά σε ορισμένες περιπτώσεις κρατών, τα χαμηλά ποσοστά ανεργίας αντικατοπτρίζονται και σε υψηλά ποσοστά απασχόλησης και σε υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης και το αντίστροφο. Μετά όμως από την παραπάνω ανάλυση και έχοντας σαν σταθερό παράγοντα σύγκρισης την ανεργία των κρατών μελών, προκύπτει ότι η τάση αυτή δεν ισχύει απόλυτα σε όλα τα κράτη. Υπάρχουν κάποιες ομάδες κρατών που έχουν κοινά χαρακτηριστικά σε ότι αφορά την διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας τους, όταν όμως η ανεργία εξετάζεται και σε σχέση με την απασχόληση, κάποιες ομάδες κρατών εξακολουθούν να έχουν κοινά χαρακτηριστικά, προκύπτουν όμως σε ορισμένα κράτη και σημαντικές διαφοροποιήσεις. Η διαπίστωση αυτή σχετίζεται σίγουρα με πολλούς παράγοντες που αφορούν την απασχόληση σε κάθε κράτος ξεχωριστά, σχετίζεται όμως και με τις ιδιαιτερότητες της ανεργίας, καθώς και με τα είδη της ανεργίας που διαμορφώνονται σε κάθε κράτος ξεχωριστά.

3.3 ΑΝΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ- ΟΜΑΔΕΣ ΚΡΑΤΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη τα συνολικά ποσοστά ανεργίας, τις τάσεις και τις μεταβολές στην διαμόρφωση των ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνάρτηση με τα ποσοστά ανεργίας των κρατών μελών σε συγκεκριμένες ομάδες ατόμων,(που όπως επισημάνθηκε εστιάζεται και το μεγαλύτερο πρόβλημα με την ανεργία) και τα ποσοστά απασχόλησης και τις αντίστοιχες τάσεις και μεταβολές των κρατών στην διαμόρφωση των ποσοστών

απασχόλησης, προκύπτει ότι στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαμορφώνονται διάφορες ομάδες κρατών σε ότι αφορά την εξέλιξη της ανεργίας και της απασχόλησης. Παρατηρείται επομένως ότι στην διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης των κρατών μελών, διακρίνονται κάποιες ομάδες κρατών, οι οποίες χαρακτηρίζονται από κοινές τάσεις και χαρακτηριστικά αλλά παράλληλα και διαφοροποιήσεις στην διαμόρφωση των δεικτών της ανεργίας και της απασχόλησης.

Από την μέχρι τώρα ανάλυση έχει προκύψει ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις αλλά και ομοιότητες μεταξύ των κρατών στην διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης, ακόμα και ανάμεσα στα ίδια τα κράτη, όταν η ανεργία και η απασχόληση εξετάζεται στο σύνολο και σε επιμέρους ομάδες ατόμων. Προκύπτει επομένως το ερώτημα εάν σχηματίζονται κάποιες ομάδες κρατών σε ότι αφορά την ανεργία και την απασχόληση, ποιοι παράγοντες καθορίζουν την ένταξη των κρατών σε μια ομάδα, όταν η ανεργία και η απασχόληση εξετάζονται όχι μόνο με βάση τους συνολικούς δείκτες αλλά και σε επιμέρους δείκτες μέτρησης; Κυρίως προκύπτει το ερώτημα εάν υπάρχουν κάποιες ομάδες κρατών που σταθερά ανεξάρτητα από τις μεταβλητές που εξετάζεται η ανεργία και η απασχόληση εξακολουθούν να διατηρούν κοινά χαρακτηριστικά. Στην προσπάθεια διάκρισης των ομάδων κρατών που σχηματίζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός από την ανάλυση που έχει ήδη προηγηθεί, χρησιμοποιούνται παρακάτω(Πίνακας 11), τα συνολικά ποσοστά της ανεργίας, τα συνολικά ποσοστά της απασχόλησης, τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών, τα ποσοστά ανεργίας των γυναικών και των νέων και τα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας, όπως αυτά καταγράφονται από τα κράτη μέλη το έτος 2004.

Στον Πίνακα 12 απεικονίζονται τέσσερις ομάδες κρατών που προκύπτουν μετά από την κατάταξη των κρατών μελών με βάση τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον συνολικό δείκτη της απασχόλησης και της ανεργίας. Έχοντας σαν βασικό μέτρο σύγκρισης την ανεργία, στην πρώτη ομάδα εντάσσεται η Γερμανία που καταγράφει ποσοστά ανεργίας και απασχόλησης πάνω από τον Μ.Ο, ενώ στην δεύτερη ομάδα εντάσσονται η Γαλλία, η Ισπανία, η Ελλάδα, η Εσθονία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Πολωνία και η Σλοβακία, που καταγράφουν ποσοστά ανεργίας πάνω από τον Μ.Ο και ποσοστά απασχόλησης κάτω από τον Μ.Ο.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΤΟΣ 2004)**

ΕΕ 25	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ 15-24 ΕΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΜΟ ΕΕ 25	9.0	10.2	18.6	4.1	63.3	55.7
ΑΥΣΤΡΙΑ	4.8	5.4	9.4	1.2	67.8	60.7
ΒΕΛΓΙΟ	7.8	8.8	19.8	3.8	60.3	52.6
ΓΑΛΛΙΑ	9.7	10.7	22.0	3.9	63.1	57.4
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	9.5	10.5	15.1	5.4	65.0	59.2
ΔΑΝΙΑ	5.4	5.6	8.2	1.2	75.7	71.6
ΕΛΛΑΔΑ	10.5	16.2	26.9	5.6	59.4	45.2
ΕΣΘΟΝΙΑ	9.2	8.1	21.0	4.8	63.0	60.0
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	4.7	4.2	12.1	1.0	71.6	65.6
ΙΡΑΝΔΙΑ	4.5	3.9	8.3	1.6	66.3	56.5
ΙΣΠΑΝΙΑ	10.9	14.9	22.2	3.5	61.1	48.3
ΙΤΑΛΙΑ	8.0	10.5	23.6	4.0	57.6	45.2
ΚΥΠΡΟΣ	5.0	6.3	10.6	:	69.1	59.0
ΛΕΤΟΝΙΑ	9.8	10.3	19.0	4.3	62.3	58.5
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	10.8	11.3	19.9	5.5	61.2	57.8
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	4.8	6.8	18.1	1.0	61.6	50.6
ΜΑΛΤΑ	7.3	8.3	16.7	3.4	54.1	32.8
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	4.6	4.8	8.0	1.6	73.1	65.8
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	5.9	6.0	14.8	2.6	56.8	50.7
ΠΟΛΩΝΙΑ	18.8	19.7	39.5	10.2	51.7	46.2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	6.7	7.6	15.4	3.0	67.8	61.7
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	18.0	19.3	32.3	11.7	57.0	50.9
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	6.0	6.5	14.3	3.1	65.3	60.5
ΣΟΥΗΔΙΑ	6.3	6.1	16.3	1.2	72.1	70.5
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	8.3	9.9	21.1	4.2	64.2	56.0
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	8.8	8.9	20.7	2.1	67.6	65.6

**ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΟΜΑΔΕΣ ΚΡΑΤΩΝ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
(ΕΤΟΣ 2004)**

	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(9%)	ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(9%)
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ (63,3%)	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΑΥΣΤΡΙΑ, ΔΑΝΙΑ, ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΙΡΛΑΝΔΙΑ, ΚΥΠΡΟΣ, ΟΛΛΑΝΔΙΑ, ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ, ΣΛΟΒΕΝΙΑ, ΣΟΥΗΔΙΑ, ΤΣΕΧΙΑ, ΦΙΛΑΝΔΙΑ
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ (63,3%)	ΓΑΛΛΙΑ, ΕΛΛΑΔΑ, ΕΣΘΟΝΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ, ΛΕΤΟΝΙΑ, ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ, ΠΟΛΩΝΙΑ, ΣΛΟΒΑΚΙΑ	ΒΕΛΓΙΟ, ΙΤΑΛΙΑ, ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ, ΜΑΛΤΑ, ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Αντίστοιχα παίρνοντας πάλι σαν αρχικό παράγοντα σύγκρισης τα ποσοστά της ανεργίας των κρατών μελών, στη τρίτη ομάδα εντάσσονται, η Αυστρία, η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Κύπρος, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, η Σλοβενία, η Σουηδία, η Τσεχία και η Φιλανδία, τα κράτη δηλαδή που σημειώνουν ποσοστά ανεργίας κάτω από τον Μ.Ο και ποσοστά απασχόλησης πάνω από τον Μ.Ο. Ενώ στην τέταρτη ομάδα εντάσσονται κράτη που καταγράφουν ποσοστά ανεργίας κάτω από τον Μ.Ο όρο και ποσοστά απασχόλησης επίσης κάτω από τον Μ.Ο, όπως η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, το Βέλγιο και η Ουγγαρία.

Όπως έχει επισημανθεί, μετά από την εξέταση των ποσοστών της ανεργίας των κρατών μελών κατά φύλο αλλά και κατά ηλικία, το πρόβλημα της ανεργίας προκύπτει στα περισσότερα κράτη πιο έντονο στις γυναίκες και στους νέους, ενώ επίσης έχει διαπιστωθεί ότι η ανάλυση των ποσοστών της ανεργίας σε επιμέρους ομάδες ατόμων οδηγεί σε μια πιο πλήρη εικόνα σε ότι αφορά την ανεργία σε κάθε κράτος ξεχωριστά. Οι διαπιστώσεις αυτές, καθώς επίσης και οι ιδιαιτερότητες των κρατών σε ότι αφορά την ανεργία των γυναικών απεικονίζονται και στον Πίνακα 13, καθώς επίσης και οι αλλαγές που προκύπτουν στις παραπάνω ομάδες κρατών όταν εξετάζεται η ανεργία και η απασχόληση των γυναικών.

Έτσι στην πρώτη ομάδα εντάσσονται πλέον εκτός από την Γερμανία, η Γαλλία, η Λετονία, και η Λιθουανία που εντάσσονταν στην δεύτερη ομάδα στα συνολικά ποσοστά. Διαφοροποιήσεις προκύπτουν όμως και στην δεύτερη ομάδα, όπου εντάσσεται πλέον και η Ιταλία(λόγω των υψηλών ποσοστών ανεργίας γυναικών που καταγράφει), ενώ η Εσθονία αποτελεί ένα επιπλέον κράτος της τρίτης ομάδας, διότι όπως έχει διαπιστωθεί η Εσθονία αντιμετωπίζει μικρότερο πρόβλημα με την ανεργία των ανδρών σε σχέση με των γυναικών. Τέλος και στην τέταρτη ομάδα προκύπτουν διαφοροποιήσεις, εφόσον πλέον η Ιταλία δεν εντάσσεται σε αυτή την ομάδα.

Στη συνέχεια συγκρίνοντας τις τέσσερις αρχικές ομάδες κρατών που προέκυψαν από την εξέταση των συνολικών ποσοστών ανεργίας και απασχόλησης, με τα αντίστοιχα ποσοστά ανεργίας των νέων και τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης²⁸(Πίνακας 14)προκύπτει ότι εξαιτίας των αυξημένων ποσοστών

²⁸ Η σύγκριση γίνεται με βάση τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης, δεδομένου ότι δεν παρέχονται τα αντίστοιχα ποσοστά απασχόλησης των νέων.

ανεργίας των νέων σχηματίζονται και πάλι διαφοροποιήσεις στις αρχικές ομάδες κρατών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13:ΟΜΑΔΕΣ ΚΡΑΤΩΝ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (ΕΤΟΣ 2004)

	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(10,2%)	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(10,2%)
ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(55,7%)	ΓΕΡΜΑΝΙΑ,ΓΑΛΛΙΑ, ΛΕΤΟΝΙΑ,ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΑΥΣΤΡΙΑ,ΔΑΝΙΑ,ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΙΡΛΑΝΔΙΑ,ΚΥΠΡΟΣ,ΟΛΛΑΝΔΙΑ, ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ,ΣΛΟΒΕΝΙΑ, ΣΟΥΗΔΙΑ,ΤΣΕΧΙΑ,ΦΙΛΑΝΔΙΑ, ΕΣΘΟΝΙΑ
ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(55,7%)	ΕΛΛΑΔΑ,ΙΣΠΑΝΙΑ, ΙΤΑΛΙΑ,ΠΟΛΩΝΙΑ, ΣΛΟΒΑΚΙΑ	ΒΕΛΓΙΟ,ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ, ΜΑΛΤΑ,ΟΥΓΓΑΡΙΑ

**ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΟΜΑΔΕΣ ΚΡΑΤΩΝ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ ΤΗΣ
ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΕΤΟΣ 2004)**

	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΝΕΩΝ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(18,6%)	ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΝΕΩΝ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(18,6%)
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(63,3%)	ΤΣΕΧΙΑ,ΦΙΛΑΝΔΙΑ	ΑΥΣΤΡΙΑ,ΔΑΝΙΑ,ΗΝ.ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΙΡΛΑΝΔΙΑ,ΚΥΠΡΟΣ,ΟΛΛΑΝΔΙΑ, ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ,ΣΛΟΒΕΝΙΑ, ΣΟΥΗΔΙΑ,ΓΕΡΜΑΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(63,3%)	ΓΑΛΛΙΑ,ΕΛΛΑΔΑ,ΕΣΘΟΝΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ,ΛΕΤΟΝΙΑ, ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ,ΠΟΛΩΝΙΑ, ΣΛΟΒΑΚΙΑ,ΙΤΑΛΙΑ,ΒΕΛΓΙΟ	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ, ΜΑΛΤΑ,ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Στην πρώτη ομάδα εντάσσεται πλέον η Τσεχία και η Φιλανδία (που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με την ανεργία των νέων, ενώ η Γερμανία εξαιτίας των χαμηλών ποσοστών ανεργίας νέων που καταγράφει εντάσσεται πλέον στην τρίτη ομάδα. Δεδομένου ότι πολλά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντιμετωπίζουν πρόβλημα με την ανεργία των νέων, δεν προκαλεί εντύπωση η αύξηση του αριθμού των κρατών που εντάσσονται πλέον στην δεύτερη ομάδας, όπου πλέον εντάσσονται εκεί και το Βέλγιο με την Ιταλία, ενώ στην τέταρτη ομάδα παραμένουν σταθερά το Λουξεμβούργο η Μάλτα και η Ουγγαρία.

Τέλος διαφοροποιήσεις στις ομάδες κρατών προκύπτουν και μετά από την εξέταση των ποσοστών απασχόλησης με τα αντίστοιχα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας(Πίνακας 15), καθώς όπως αποδεικνύεται κράτη με υψηλά ποσοστά ανεργίας δεν έχουν απόλυτα και υψηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας. Έτσι στην πρώτη ομάδα εντάσσεται πλέον εκτός από την Γερμανία και η Τσεχία, ενώ διαφοροποιήσεις υπάρχουν και στην δεύτερη ομάδα, καθώς δεν εντάσσονται στην ομάδα αυτή πλέον η Γαλλία και η Ισπανία.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΟΜΑΔΕΣ ΚΡΑΤΩΝ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ ΤΗΣ
ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (ΕΤΟΣ 2004)**

	ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(4,1%)	ΠΟΣΟΣΤΑ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(4,1%)
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(63,3%)	ΤΣΕΧΙΑ, ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΑΥΣΤΡΙΑ, ΔΑΝΙΑ, ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΙΡΛΑΝΔΙΑ,, ΟΛΛΑΝΔΙΑ, ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ, ΣΛΟΒΕΝΙΑ, ΣΟΥΗΔΙΑ, ΦΙΛΑΝΔΙΑ
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟΝ Μ.Ο ΤΗΣ ΕΕ(63,3%)	ΕΛΛΑΔΑ, ΕΣΘΟΝΙΑ, ΛΕΤΟΝΙΑ, ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ, ΠΟΛΩΝΙΑ, ΣΛΟΒΑΚΙΑ	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ, ΜΑΛΤΑ, ΟΥΓΓΑΡΙΑ, ΒΕΛΓΙΟ, ΓΑΛΛΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ, ΙΤΑΛΙΑ

Εντύπωση προκαλεί εξάιροντας την Κύπρο(που δεν δίνονται στοιχεία μακροχρόνιας ανεργίας για το 2004) και την Τσεχία, ότι όλα τα υπόλοιπα κράτη της πρώτης ομάδας, χαρακτηρίζονται και από χαμηλά ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας. Ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταγράφουν όμως και κράτη με υψηλά ποσοστά ανεργίας, όπως η Γαλλία και η Ισπανία που εντάσσονται πλέον σε ότι αφορά την μακροχρόνια ανεργία στην τέταρτη ομάδα, δηλαδή στην ομάδα κρατών με ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας κάτω από τον Μ.Ο και ποσοστά απασχόλησης επίσης κάτω από τον Μ.Ο.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, συμπεραίνεται ότι εξετάζοντας τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης και τα συνολικά ποσοστά ανεργίας των κρατών μελών, όπως αυτά διαμορφώνονται το 2004, συγκρίνοντας με βάση την κατάταξη των κρατών σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτουν αρχικά τέσσερις ομάδες κρατών. Μετά όμως από την αντίστοιχη εξέταση των ποσοστών απασχόλησης με τα ποσοστά ανεργίας ευπαθών κοινωνικών ομάδων, όπως είναι οι γυναίκες, οι νέοι και οι μακροχρόνια άνεργοι προκύπτει ότι δημιουργούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις σε αυτές τις ομάδες κρατών. Οι διαφοροποιήσεις αυτές, προκύπτουν εξαιτίας των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζουν τα κράτη μέλη στην διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας τους, κάτι το οποίο δεν πρέπει να προκαλεί εντύπωση καθώς όπως διαπιστώθηκε, διαφοροποιήσεις υπάρχουν και στα ίδια τα κράτη μεμονωμένα, όταν η ανεργία εξετάζεται αναλυτικά και σε επιμέρους ομάδες ατόμων εκτός από το σύνολο. Όπως για παράδειγμα η περίπτωση της Τσεχίας, της Ελλάδας, του Λουξεμβούργου, της Γερμανίας κ.τ.λ

Αυτό που προκαλεί όμως εντύπωση είναι ότι ορισμένα κράτη σταθερά, ανεξάρτητα δηλαδή από τις μεταβλητές που εξετάζεται η ανεργία και η απασχόληση, εξακολουθούν να αποτελούν μια ομάδα κρατών που διατηρεί κοινά χαρακτηριστικά στην διαμόρφωση της ανεργίας και της απασχόλησης. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν σαν ομάδα κρατών η Ελλάδα, η Πολωνία και η Σλοβακία, που χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ανεργίας και χαμηλά ποσοστά απασχόλησης, ενώ παράλληλα παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια και συνεχόμενη αύξηση των ποσοστών ανεργίας τους.

Επόμενη ομάδα κρατών αποτελούν η Ουγγαρία, η Μάλτα και το Λουξεμβούργο, τα κράτη αυτά χαρακτηρίζονται σταθερά από χαμηλά ποσοστά ανεργίας και χαμηλά ποσοστά απασχόλησης. Ενώ τελευταία ομάδα κρατών με κοινά χαρακτηριστικά σε ότι αφορά την διαμόρφωση των ποσοστών ανεργίας και

απασχόλησης, αποτελούν η Αυστρία, η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, η Σουηδία και η Σλοβενία, τα παραπάνω κράτη χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά ανεργίας και ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά απασχόλησης. Στην κατηγορία αυτή μπορεί με επιφύλαξη να συμπεριληφθεί και η Κύπρος, κρίνοντας από τα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας προηγούμενων ετών, δεδομένου ότι δεν δίνονται στοιχεία για το 2004.

Αυτό που συμπεραίνεται επομένως είναι ότι ομάδες κρατών στην διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης που χαρακτηρίζονται σταθερά από κοινά χαρακτηριστικά, αποτελούν στην πλειοψηφία τελικά δύο ακραίες περιπτώσεις κρατών, από την μία τα κράτη με τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας και από την άλλη τα κράτη με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Το επίπεδο της χαμηλής απασχόλησης και της υψηλής ανεργίας παραμένει ένα επίμονο πρόβλημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόβλημα αυτό δεν αποτελεί ένα γενικό πρόβλημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εάν ληφθεί υπόψη ότι τα ποσοστά απασχόλησης των άντρων ηλικίας 25-54 στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αντίστοιχα με αυτά των Ηνωμένων Πολιτειών, δηλαδή ποσοστά αρκετά χαμηλά. Τα κενά στην απασχόληση και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας εστιάζονται κυρίως στους νέους, και στις γυναίκες, ενώ αποτελεί πλέον διαπίστωση ότι το πρόβλημα αυτό δεν αποτελεί ένα καθολικό φαινόμενο σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης²⁹.

Αμέσως παρακάτω εξετάζονται τα βασικά σημεία σχεδιασμού και εφαρμογής των πολιτικών απασχόλησης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και των γυναικών. Συγκεκριμένα εξετάζεται η διαμόρφωση των πολιτικών απασχόλησης στα δεκαπέντε παλαιά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (δεδομένου ότι χαρακτηρίζονται από κοινή στρατηγική για την απασχόληση μεγαλύτερης διάρκειας), ενώ επίσης εξετάζονται τα κοινά στοιχεία και οι διαφορές σε σχέση με τους παράγοντες που δυσκολεύουν την ένταξη των νέων και των γυναικών στην αγορά εργασίας.

4.1 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Τα χαμηλά ποσοστά της απασχόλησης των νέων, συνδέονται όπως αποδεικνύεται κατά ένα μεγάλο μέρος με την παρατεταμένη διάρκεια σπουδών στην Ευρώπη και κατ'επέκταση την καθυστερημένη είσοδο στη αγορά εργασίας, ενώ τα υψηλά ποσοστά ανεργίας των νέων αποδεικνύουν ότι υπάρχει πρόβλημα στην αντιστοίχιση του επιπέδου γνώσεων και των προσόντων των νέων σε ανάλογες θέσεις εργασίας.³⁰

Το πρόβλημα της ανεργίας των νέων όπως επισημάνθηκε παρουσιάζει διαφορές ανάμεσα στα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ η μετάβαση από την

²⁹ Report of the high level group on the future of social policy in an enlarged European Union, 2004, σελ.41

³⁰ Report of the high level group on the future of social policy in an enlarged European Union, 2004, σελ.43

ανεργία στην απασχόληση, φαίνεται να επηρεάζεται από διάφορους μακροοικονομικούς παράγοντες: όπως η συνολική ζήτηση στη αγορά εργασίας, οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, τα θεσμικά χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας, τα διάφορα επιδόματα και θέματα κοινωνικής προστασίας και η σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, που ισχύουν σε κάθε κράτος. Η μετάβαση όμως από την απασχόληση στην ανεργία, εξαρτάται και από μικροοικονομικούς παράγοντες, όπως είναι τα προσωπικά χαρακτηριστικά των ανέργων, η εκπαίδευση, το φύλο, η εργασιακή εμπειρία, η διάρκεια της ανεργίας³¹. κτλ. Αμέσως παρακάτω παρουσιάζονται ορισμένοι από τους βασικότερους παράγοντες που καθορίζουν το βαθμό επιτυχούς ή μη ένταξης των νέων ανέργων στη αγορά εργασίας, όπως αυτοί εξελίσσονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης εξετάζονται και οι βασικές πολιτικές των κρατών μελών για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων.

➤ **Επιδόματα και παροχές κοινωνικής προστασίας**

Το ύψος των επιδομάτων σε συνδυασμό με την διάρκεια παροχής τους, καθώς και οι διαφορές που υπάρχουν στις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, που εφαρμόζονται στην Ευρώπη προβάλλουν σαν δύο σημαντικοί παράγοντες στην εξέλιξη των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης στην Ευρώπη. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης χαρακτηρίζονται από σημαντικές διαφορές στην παροχή επιδομάτων, που φαίνεται να επηρεάζουν την εξέλιξη της ανεργίας και την αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. Ενδεικτικά αναφέρεται σαν παράδειγμα η διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στις Σκανδιναβικές χώρες και στις νότιες χώρες σε ότι αφορά την παροχή επιδομάτων ανεργίας και επιδομάτων κοινωνικής ασφάλισης.³²

Σύμφωνα με έρευνα για τις συνθήκες διαβίωσης και τις ανισότητες στην Ευρώπη υπάρχουν τρία μοντέλα στρατηγικών σε θέματα κοινωνικής προστασίας³³:

- Το βόρειο ή Σκανδιναβικό μοντέλο που χαρακτηρίζεται από ένα ενισχυμένο κράτος πρόνοιας

³¹ Russel and O' Connell,(2001:4)

³² OECD,Labour market policies and the public employment service, 2001

³³ Vogel, (1997)

- Το νότιο μοντέλο (Ιταλία, Ισπανία) κράτους πρόνοιας που βασίζεται αρκετά στο θεσμό της οικογένειας και στην υποστήριξη της οικογένειας με την ευρεία έννοια.
- Το κεντρικό Ευρωπαϊκό μοντέλο που αποτελεί ένα μετριοπαθές κράτος πρόνοιας σε συνδυασμό με την υποστήριξη της οικογένειας(Γαλλία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο).

Ανάλογα οι άνεργοι νέοι στην Ευρώπη, λαμβάνουν βοήθεια μέσω των δημοσιών πολιτικών, κυρίως μέσα από τέσσερα βασικά συστήματα κοινωνικής προστασίας. Υπάρχουν επομένως τέσσερα μοντέλα συστημάτων κοινωνικής προστασίας και επιδότησης των ανέργων στην Ευρώπη³⁴, το μοντέλο των νοτίων χωρών που παρέχει ελάχιστη έως καθόλου προστασία και επιδόματα στους νέους άνεργους, το πιο φιλελεύθερο μοντέλο που ισχύει στο Ηνωμένο Βασίλειο με βασικές παροχές και βασική κάλυψη των ανέργων, το μοντέλο που ισχύει στη Γαλλία και την Γερμανία που περιεχει πολύ μεγαλύτερη κοινωνική προστασία από το προηγούμενο μοντέλο και τέλος το μοντέλο των Σκανδιναβικών χωρών που προσφέρει υψηλά επίπεδα κοινωνικής προστασίας στους νέους άνεργους και περισσότερα μέτρα ενεργητικών πολιτικών.

Το μοντέλο κοινωνικής προστασίας της κάθε χώρας φαίνεται να επιδρά στα ποσοστά ανεργίας των νέων, καθώς ορισμένες χώρες παροτρύνουν περισσότερο με το σύστημα τους, τους νέους να ανεξαρτητοποιηθούν και να αναλάβουν τις ευθύνες τους πιο γρήγορα σε σχέση με κάποιες άλλες χώρες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα σε αυτό αποτελεί η Δανία, εάν ληφθεί υπόψη ότι στην Δανία δίνεται πιο εύκολα η δυνατότητα στους νέους να ζουν μόνοι τους ακόμα και αν είναι άνεργοι, ενώ στην Ισπανία δεν υπάρχει αυτή η δυνατότητα σε μεγάλο βαθμό και αυτό κατ' επέκταση επηρεάζει και την δυνατότητα των νέων να μετακινηθούν σε άλλες περιοχές προκειμένου να εργαστούν. Έρευνα αποδεικνύει ότι οι άνεργοι νέοι των νοτίων χωρών της Ευρώπης, που υποστηρίζονται ελάχιστα από επιδόματα, έχουν λιγότερες πιθανότητες να μεταβούν από την ανεργία στην απασχόληση, σε σχέση με τους άνεργους νέους για παράδειγμα στην Δανία. Έτσι οι άνεργοι νέοι των νοτίων χωρών της Ευρώπης δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα και παρατείνουν την διάρκεια υποστήριξης από την οικογένεια.

35

³⁴ Gallie and Paugams,(2000)

³⁵ Hammer,(2003:11)

➤ Μοντέλα πολιτικών απασχόλησης

Η παραπάνω αναφορά στα συγκεκριμένα μοντέλα κοινωνικής προστασίας κρίνεται απαραίτητη διότι θεωρείται ότι συσχετίζεται και έχει αντίκτυπο και στην διαμόρφωση των πολιτικών απασχόλησης των κρατών για τους νέους, διότι πολύ απλά υπάρχουν αντίστοιχα και Ευρωπαϊκά μοντέλα διαμόρφωσης πολιτικών απασχόλησης για τους νέους.³⁶ Στις Σκανδιναβικές χώρες για παράδειγμα δίνεται μεγάλη αξία στους νέους ως αξία, οι νέοι έχουν την τάση να αποκτούν την ανεξαρτησία τους σχετικά γρήγορα, ενώ οι πολιτικές των κρατών στοχεύουν σε όλες τις κατηγορίες των νέων. Χαρακτηριστικό των κρατών αυτών είναι ότι αποδίδουν ιδιαίτερη βαρύτητα στις πολιτικές απασχόλησης για τους νέους, ενώ υπάρχει στενή συνεργασία της πολιτείας και της κοινωνίας στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης για τους νέους.

Στο κεντρικό Ευρωπαϊκό μοντέλο όμως (π.χ Γαλλία, Γερμανία), εξαρχής οι νέοι καθώς και οι γυναίκες αντιμετωπίζονται ως μια ευπαθής και ευαίσθητη ομάδα ατόμων, που έχει ανάγκη από προστασία. Η πολιτική απασχόλησης αυτών των κρατών χαρακτηρίζεται ως περισσότερο παραδοσιακή και όχι τόσο ως μια δυναμική πολιτική, όπως αυτή των Σκανδιναβικών κρατών παρόλο που στηρίζεται και αυτή αρκετά στην συνεργασία της πολιτείας και της κοινωνίας. Λιγότερη συνεργασία μεταξύ της κοινωνίας και της πολιτείας σε σχέση με τα προηγούμενα μοντέλα, έχει το μοντέλο του Ηνωμένου Βασιλείου παρόλο που τα τελευταία χρόνια έχει ανατραπεί αρκετά η τάση αυτή και υπάρχει στενότερη συνεργασία κράτους και δημοσιών οργανισμών. Οι πολιτικές απασχόλησης εδώ στοχεύουν στους νέους, στη βάση ότι οι νέοι αποτελούν ένα πρόβλημα, δίνοντας έμφαση κυρίως σε ομάδες που μειονεκτούν για να αποτρέψουν έτσι περαιτέρω κοινωνικά προβλήματα.

Σε αντίθεση με όλα τα προηγούμενα μοντέλα, στις νότιες χώρες οι νέοι μέχρι πριν από λίγα χρόνια θεωρούνταν ως μια ομάδα ατόμων που την κύρια ευθύνη είχε η οικογένεια τους. Τα τελευταία είκοσι χρόνια οι πολιτικές απασχόλησης των νέων παρουσιάζουν μια μεταστροφή, δίνοντας μεγαλύτερη σημασία στην προώθηση της απασχόλησης των νέων, και στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας τους. Ο διαχωρισμός αυτός σε Ευρωπαϊκά μοντέλα πολιτικών απασχόλησης, κατέχει ιδιαίτερη βαρύτητα,

³⁶Walther κα,(2002:30)

δεδομένου ότι επηρεάζει και καθορίζει τόσο την διαμόρφωση των πολιτικών απασχόλησης των κρατών, όσο και την τάση των νέων για απασχόληση³⁷.

➤ Ζήτηση στην αγορά εργασίας

Εκτός όμως από τα επιδόματα και τα μοντέλα κοινωνικής προστασίας των κρατών, το διάστημα ανεργίας των νέων επηρεάζεται και από την ζήτηση της αγοράς εργασίας καθώς επίσης και από όλους τους οικονομικούς παράγοντες που σχετίζονται με την ανάπτυξη της χώρας που κατοικεί κάποιος. Η μετάβαση από την ανεργία στην απασχόληση έχει άμεση σχέση επομένως και με την ζήτηση στην αγορά εργασίας, ή πιο απλά με τις πιθανότητες που έχει ένας άνεργος να του προσφερθεί κάποια θέση εργασίας, ανάλογη των τυπικών προσόντων και της εργασιακής εμπειρίας που διαθέτει, κάτι το οποίο εμφανίζεται με μεγαλύτερη συχνότητα σε χώρες με χαμηλά ποσοστά ανεργίας νέων όπως για παράδειγμα στην Δανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο σε αντίθεση με τους νέους στην Ελλάδα, στην Ισπανία και στην Ιταλία³⁸.

➤ Εκπαίδευση

Η αποτελεσματικότητα επίσης του εκπαιδευτικού συστήματος της κάθε χώρας, εξηγεί και οφείλεται σε ένα μεγάλο βαθμό για την ανεργία και το ποσοστό απασχόλησης των νέων. Ένα χαμηλού επιπέδου εκπαιδευτικό σύστημα συνεισφέρει σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση του αριθμού των ατόμων με ανεπαρκή προσόντα, τα οποία άτομα όταν εισέρχονται στην αγορά εργασίας έχουν πολύ λίγες πιθανότητες να βρουν μια θέση εργασίας, ενώ πιθανότητα θα εργαστούν σε θέσεις εργασίας της «μαύρης» οικονομίας. Τα εκπαιδευτικά συστήματα των περισσότερων χωρών στην Ευρώπη, υποστηρίζουν την συνεχόμενη και διαδοχική εκπαίδευση και μάθηση, εκτός από το εκπαιδευτικό σύστημα της Γερμανίας που συνδυάζει υποχρεωτικά την πρακτική εκπαίδευση και την σύνδεση εκπαίδευσης και απασχόλησης. Το εκπαιδευτικό σύστημα της Γερμανίας θεωρείται ένα σύστημα ιδιαίτερα επιτυχημένο, και αυτό ανταποκρίνεται και στα σχετικά χαμηλά ποσοστά ανεργίας νέων που έχει, ενώ αντίθετα τα εκπαιδευτικά συστήματα των νοτίων χωρών της Ευρώπης

³⁷Walther κα,(2002:32)

³⁸Russel and .O' Connell, (2001:26)

θεωρούνται ως πιο δύσκαμπτα περίπλοκα και μη αποτελεσματικά εκπαιδευτικά συστήματα³⁹.

➤ Προσωπικά χαρακτηριστικά

Η δυνατότητα απασχόλησης των νέων επηρεάζεται όμως και από διάφορα προσωπικά χαρακτηριστικά τους, όπως είναι το φύλο, το επίπεδο εκπαίδευσης, το διάστημα ανεργίας, και η ύπαρξη ή όχι εργασιακής εμπειρίας. Όπως διαπιστώθηκε σε προηγούμενο κεφαλαίο η ανεργία πλήττει ακόμα περισσότερο τις νέες γυναίκες σε σχέση με τους νέους άνδρες, ενώ η ανεργία πλήττει ακόμα περισσότερο τις νέες γυναίκες που έχουν παιδιά. Η διάρκεια του διαστήματος ανεργίας φαίνεται να αποτελεί έναν ακόμα παράγοντα που επηρεάζει την μετάβαση των νέων από την ανεργία στην απασχόληση, ενώ αυτό έχει μεγαλύτερη αρνητική επίδραση σε κράτη που έχουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας νέων (Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο) σε σχέση με τα κράτη που έχουν υψηλά ποσοστά ανεργίας νέων (Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία).⁴⁰ Αυτό ενδεχομένως να εξηγείται σε ένα βαθμό, δεδομένου ότι είναι τελείως διαφορετική η αντιμετώπιση και η ψυχολογία ενός μακροχρόνιου νέου ανέργου στην Ελλάδα, που υπάρχουν ούτως ή άλλως αυξημένα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας στους νέους, σε σχέση για παράδειγμα με την Δανία που δεν είναι τόσο συνηθισμένο το φαινόμενο αυτό.

Ακόμα όμως και η ηλικία των νέων ανέργων επηρεάζει τις πιθανότητες των νέων για απασχόληση, εάν ληφθεί υπόψη ότι τα ποσοστά ανεργίας των νέων ηλικίας 15-19 ετών είναι χαμηλότερα (ενδεχομένως λόγω της συμμετοχής στην εκπαίδευση) από τα ποσοστά ανεργίας των νέων ηλικίας 20-25 ετών. Επίσης στους νέους ηλικίας 20-25 ετών, είναι χαρακτηριστικό ότι εμφανίζονται και υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας, ενώ τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας στην ηλικία αυτή σημειώνονται από τα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας νέων, δηλαδή η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία⁴¹.

Οι παράγοντες που δυσκολεύουν την ένταξη των νέων είναι σαφώς ακόμα περισσότεροι από αυτούς που προαναφέρθηκαν και σίγουρα σχετίζονται και με πολλά άλλα θέματα που αφορούν το σύστημα και την ευελιξία της αγοράς εργασίας, καθώς και τις εργασιακές σχέσεις ή το επίπεδο μισθών του κάθε κράτους.

³⁹ Hammer,(2003:112)

⁴⁰ Russel and O'Connell,(2001:19)

⁴¹ OECD Employment Outlook,2002

Όλοι οι παραπάνω παράγοντες που αναλύθηκαν, επιβεβαιώνουν απλά και αποσαφηνίζουν τους σημαντικότερους παράγοντες που συντελούν στην ανεργία των νέων, αυτό που έχει όμως ακόμα μεγαλύτερη σημασία είναι ότι σίγουρα οι παράγοντες αυτοί δεν εντοπίζονται και εξελίσσονται σε κάθε κράτος το ίδιο. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό διότι όπως παρατηρήθηκε υπάρχουν πολλές ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν το κάθε κράτος, οπότε θεωρητικά διαφορετικά θα πρέπει να είναι και τα μέτρα που λαμβάνει το κάθε κράτος για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

4.2 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό αποτελεί μια τάση που παρατηρείται σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τις τελευταίες δεκαετίες. Η αύξηση των ποσοστών αυτών παρουσιάζει όμως αξιοσημείωτες διαφορές στα κράτη μέλη ενώ δεν αποτελεί ένα φαινόμενο που εξελίχθηκε ταυτόχρονα παντού. . Στις Σκανδιναβικές χώρες για παράδειγμα η τάση αυτή σημειώθηκε αρκετά νωρίτερα σε σχέση με τα άλλα κράτη, ενώ τις δύο τελευταίες δεκαετίες οι μεγαλύτερες αυξήσεις συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό σημειώθηκαν στην Ελλάδα, την Πορτογαλία, την Ισπανία, την Ιταλία και την Ιρλανδία, ενώ σημαντική αύξηση έχουν σημειώσει και η Γερμανία, το Βέλγιο, η Ολλανδία και το Λουξεμβούργο⁴².

Η τάση αυτή αύξησης των ποσοστών συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό, δεν συνδυάζεται όμως και με αντίστοιχα ποσοστά απασχόλησης, καθώς όπως διαπιστώθηκε ένας πολύ υψηλός αριθμός γυναικών, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιθυμεί να εργαστεί αλλά βρίσκεται εκτός απασχόλησης. Οι γυναίκες φαίνεται να αντιμετωπίζουν διαφορετικά προβλήματα σε σχέση με τους άνδρες σε ότι αφορά την δυνατότητα να απασχοληθούν και αυτό αντανακλάται σε πολλά κράτη που όπως διαπιστώθηκε καταγράφουν πολύ υψηλότερα ποσοστά ανεργίας γυναικών σε σύγκριση με των ανδρών.

Οι κυριότεροι λόγοι αδυναμίας και δυσκολίας ένταξης των γυναικών στην απασχόληση είναι: οι ατομικές ή οι οικογενειακές ευθύνες (σχεδόν το 20% των συνολικά ανέργων), προσωπική ασθένεια ή ανικανότητα (9%), εκπαίδευση και

⁴² OECD Employment Outlook, 2002,σελ 2

κατάρτιση (27%, σχεδόν 90% στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών) και συνταξιοδότηση (16%, σχεδόν 90% στην ηλικιακή ομάδα 55-64ετών). Υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των φύλων σε ό,τι αφορά τους λόγους αυτής της μη δραστηριότητας. οι άνδρες είναι άνεργοι κυρίως λόγω εκπαίδευσης ή για λόγους σύνταξης, ενώ σχεδόν το ήμισυ της ανεργίας των γυναικών ηλικίας 25-54 ετών οφείλεται σε οικογενειακούς λόγους και σε ευθύνες που έχουν σχέση με την οικιακή φροντίδα⁴³

Η συμμετοχή των γυναικών όμως στην απασχόληση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από ορισμένα φορολογικά αντικίνητρα για εργασία που μπορεί να ισχύουν σε κάθε κράτος, ενώ επίσης εξαρτάται και από την ανισότητα αμοιβών στην εργασία μεταξύ γυναικών και ανδρών και γενικότερα με όλα τα θέματα που αφορούν την άνιση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην απασχόληση. Όλες αυτές όμως οι δυσκολίες και οι αδυναμίες απασχόλησης των γυναικών φαίνεται να αποκτούν ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα στις περιπτώσεις που οι γυναίκες δυσκολεύονται να συνδυάσουν την εργασία με την οικογενειακή τους ζωή, μέσα από ευέλικτα ωράρια εργασίας και παροχές κοινωνικής προστασίας..

Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα τελευταία χρόνια έχουν συνειδητοποιήσει την ανάγκη ενίσχυσης και ανάπτυξης των κοινωνικών πολιτικών τους. Το θέμα της απασχόλησης των γυναικών , και κατ' επέκταση της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις πολιτικές απασχόλησης, αποτελεί βασικό στόχο στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την απασχόληση. Παρόλη όμως την πρόοδο που έχει επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια, εξακολουθούν να υπάρχουν ανισότητες μεταξύ των δύο φύλων στην εργασία και παράγοντες που δυσκολεύουν την συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση.

Οι βασικότεροι προσανατολισμοί των πολιτικών απασχόλησης σε ό,τι αφορά την αύξηση της απασχόλησης και κατ' επέκταση την μείωση της ανεργίας των γυναικών είναι οι εξής:

- Η εξομάλυνση των διακρίσεων σε ό,τι αφορά την συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση και ειδικότερα στα θέματα που αφορούν τους μισθούς, τα επιδόματα, και την φορολογία.
- Η αύξηση της διαθεσιμότητας , παροχής και ποιότητας των παροχών παιδικής μέριμνας και μέριμνας για τους ηλικιωμένους που πολλές φορές οι γυναίκες επιφορτίζονται στους ρόλους τους

⁴³ COM (2004) 114 τελικό, Έκθεση περί της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών,σελ.10

- Η προώθηση ευέλικτων μορφών εργασίας (μερική απασχόληση), με στόχο την εξάλειψη των εμποδίων και την αύξηση της δυνατότητας των γυναικών να συνδυάσουν ευκολότερα την επαγγελματική με την οικογενειακή ζωή⁴⁴.

Αμέσως παρακάτω θα εξεταστεί ποιες είναι οι πολιτικές που επηρεάζουν την απασχόληση των γυναικών και πως αυτές διαμορφώνονται και αναπτύσσονται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.2.1 ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ένα μεγάλο μέρος των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την αύξηση της απασχόλησης των γυναικών και αντίστοιχα την μείωση της ανεργίας, εστιάζεται και αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα, στην συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας αποδίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην προσφορά διευκολύνσεων και δικαιωμάτων στις γυναίκες ώστε να μπορούν πιο εύκολα να συνδυάσουν την εργασία με τις οικογενειακές υποχρεώσεις που είναι επιφορτισμένες. Οι διευκολύνσεις και τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν κυρίως διάφορα δικαιώματα στην εργασία, όπως γονικές άδειες, άδειες μητρότητας, ίση μεταχείριση στην εργασία, παροχές και διευκολύνσεις από το κράτος για παιδική μέριμνα και την φροντίδα ηλικιωμένων , ενώ τέλος σε άμεση συνάρτηση με όλα αυτά είναι η διαμόρφωση ευέλικτων μορφών απασχόλησης⁴⁵.

Οι πολιτικές των κρατών μελών παρουσιάζουν κάποιες αξιοσημείωτες διαφορές αλλά και κάποια κοινά σημεία. Ακόμα όμως και διάφορες αξίες όπως ο θεσμός της οικογένειας, η βαρύτητα που αποδίδεται στην δημιουργία οικογένειας και ο ρόλος που κατέχει η γυναίκα σε αυτό , παρουσιάζουν επίσης διαφορές ανάμεσα στα κράτη, με αποτέλεσμα πολλές φορές αυτά να έχουν αντίκτυπο και στην διαμόρφωση αλλά και στην εφαρμογή των πολιτικών αυτών. Υπάρχουν διάφορα γεγονότα τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη τα οποία συντέλεσαν στην ακόμα μεγαλύτερη ανάγκη διαμόρφωσης φιλικών πολιτικών προς την οικογένεια, όπως δημογραφικές τάσεις και

⁴⁴Report of the high level group on the future of social policy in an enlarged European Union, 2004 σελ

⁴⁵

⁴⁵ OECD economic studies No 37, 2003

η αύξηση της υπογεννητικότητας, η αύξηση των νοικοκυριών με ανύπαντρες μητέρες με ένα παιδί⁴⁶, η αύξηση του γυναικείου εργατικού δυναμικού, και τα εμπόδια της γυναικείας απασχόλησης λόγω της φροντίδας των παιδιών και των ηλικιωμένων.

Βασικές διαφορές όμως φαίνεται να χαρακτηρίζουν τα κράτη μέλη ως προς την διαμόρφωση φιλικών πολιτικών προς την οικογένεια, καθώς χαρακτηρίζονται από βασικές διαφορές ως προς τα δικαιώματα των εργαζόμενων γυναικών και τις διευκολύνσεις και τις παροχές παιδικής μέριμνας. Οι Σκανδιναβικές χώρες για παράδειγμα δίνουν ιδιαίτερη σημασία στο ρόλο της οικογένειας, παρέχουν σε αρκετά μεγάλο βαθμό προνόμια παιδικής μέριμνας και δικαιώματα στην εργασία.⁴⁷ Οι συγκεκριμένες χώρες διατηρούν παράδοση στην αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό, έχουν υψηλά ποσοστά απασχόλησης και χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών, ενώ η επιτυχία τους σε αυτά οφείλεται σε πολλούς παράγοντες. Μερικοί από αυτούς τους παράγοντες σχετίζονται με διάφορα οικονομικά και θεσμικά χαρακτηριστικά των χωρών, που δεν είναι της παρούσης να αναλυθούν, ενώ επίσης μεγάλο μέρος αυτής της επιτυχίας τους στηρίζεται και στις παροχές και διευκολύνσεις που παρέχουν στις γυναίκες για να εργαστούν καθώς επίσης και στην εκτεταμένη προώθηση της μερικής απασχόλησης, σε όλα αυτά τα κράτη, εκτός βέβαια από την Φιλανδία⁴⁸.

Οι Σκανδιναβικές χώρες εφαρμόζουν και προωθούν εκτεταμένα προνόμια στις γυναίκες, ενώ ταυτόχρονα δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα στα δικαιώματα στη εργασία και θεωρούνται επίσης χώρες πρότυπα στις γονικές άδειες με επέκταση δικαιωμάτων και στους πατέρες στην προσπάθειά τους να ενισχύσουν περισσότερο την συμμετοχή του πατέρα στην οικογένεια.⁴⁹ Φιλικές πολιτικές για την οικογένεια εφαρμόζονται και από την Ολλανδία, που έχει επίσης υψηλά ποσοστά απασχόλησης και χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών, ενώ η Ολλανδία έχει και τα υψηλότερα ποσοστά μερικής απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση⁵⁰.

Οι φιλικές πολιτικές για την οικογένεια δεν αποτελούν τον μόνο παράγοντα που μπορεί να εξηγήσει τα αυξημένα ποσοστά απασχόλησης και χαμηλά ποσοστά ανεργίας των γυναικών σε ορισμένα κράτη. Εάν ίσχυε κάτι τέτοιο δεν θα μπορούσε να εξηγηθεί τότε σε αυτή την περίπτωση η κατάσταση σε ότι αφορά την ανεργία και

⁴⁶ Sarfati , (2003:270)

⁴⁷ Ellingsaeter ,(2000:331)

⁴⁸ Ellingsaeter ,(2000:338)

⁴⁹ Hardy and Adnett , (2002:166)

⁵⁰ Cousins and Tang ,(2004:539)

την απασχόληση στην Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο (που έχουν επίσης χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών), δεδομένου ότι τα κράτη αυτά δεν έχουν ιδιαίτερα φιλικές πολιτικές για την οικογένεια, έχουν όμως αυξημένα ποσοστά μερικής απασχόλησης στις γυναίκες.

Στην ακριβώς αντίθετη πλευρά όμως από τις παραπάνω χώρες, βρίσκονται οι Μεσογειακές χώρες, η Ελλάδα, η Ιταλία, η Ισπανία και η Πορτογαλία με περιορισμένα προνόμια για την μέριμνα των παιδιών και περιορισμένα δικαιώματα και διευκολύνσεις σε ότι αφορά την εργασία των γυναικών⁵¹. Ιδιαίτερα στην Ισπανία και στην Ελλάδα, η προτεραιότητα δημιουργίας οικογένειας βρίσκεται σε υψηλή προτεραιότητα, ενώ επίσης οι γυναίκες είναι επιφορτισμένες κατά το μεγαλύτερο μέρος με την φροντίδα των παιδιών και των ηλικιωμένων μελών της οικογένειας τους.⁵² Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις χώρες αυτές, διότι εάν η κατάσταση αυτή συνδυαστεί και με την απουσία φιλικών πολιτικών για την οικογένεια δυσχεραίνεται ακόμα περισσότερο η δυνατότητα των γυναικών να εργαστούν. Οι συγκεκριμένες χώρες, που όπως επισημάνθηκε έχουν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών και χαμηλά αντίστοιχα ποσοστά απασχόλησης, δεν προωθούν και μορφές μερικής απασχόλησης που θα διευκόλυναν περισσότερο την είσοδο των γυναικών στην αγορά εργασίας. Μόνο η Ισπανία έχει υψηλότερες αναλογίες μερικής απασχόλησης, ενώ ταυτόχρονα έχει και αρκετά υψηλό ποσοστό προσωρινής απασχόλησης γυναικών.

Οι φιλικές πολιτικές για την οικογένεια, με παροχή δυνατοτήτων όπως αυτές που αναφέρθηκαν δεν αρκούν σίγουρα από μόνες τους. Το Βέλγιο και η Γαλλία που είναι επίσης αρκετά έντονη η παρουσία του κράτους πρόνοιας, έχουν πρόβλημα με την ανεργία των γυναικών παρόλο που έχουν και υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης, ενώ αντίθετα η Αυστρία που δεν περεχει ιδιαίτερα προνόμια για την απασχόληση των γυναικών έχει χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών.

Η επιτυχία ορισμένων κρατών στην διαμόρφωση πολιτικών για να μειώσουν την ανεργία των γυναικών σίγουρα αποτελεί έναν συνδυασμό πολλών παραγόντων, ορισμένοι από τους οποίους δεν θα αναλυθούν εδώ. Αυτό που με πρώτη μάτια θα φαίνονταν λογικό είναι ότι οι χώρες που δεν χαρακτηρίζονται όπως είδαμε από ισχυρή προστασία κοινωνικού κράτους, θα έπρεπε λογικά να προωθούν σχήματα μερικής απασχόλησης. Βλέπουμε όμως ότι ισχύει το αντίθετο, ότι κράτη με ισχυρή

⁵¹ Perrons ,(1999:397)

⁵² Perrons ,(1999:406)

παρουσία κράτους πρόνοιας προωθούν και σχήματα μερικής απασχόλησης, το οποίο ενδεχομένως να συντελεί σε μεγάλο βαθμό στα χαμηλά ποσοστά ανεργίας που έχουν.

Η εργασιακή μορφή της μερικής απασχόλησης όπως είναι επίσης λογικό θα έπρεπε να είναι ιδιαίτερα ελκυστική στις γυναίκες των κρατών που δεν μπορούν εύκολα να συνδυάσουν την επαγγελματική με την οικογενειακή ζωή, δεδομένου ότι το ωράριο μερικής απασχόλησης εξυπηρετεί ιδιαίτερα άτομα με αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις. Η μερική απασχόληση εξυπηρετεί πολύ περισσότερο δε στους τομείς όπου υπάρχει ελαστικό ωράριο εργασίας(λιανικό εμπόριο) , κυρίως στα κράτη που δεν παρέχονται προνόμια για την φροντίδα των παιδιών⁵³. Παρόλα αυτά όμως σε πολλές περιπτώσεις η μερική απασχόληση δεν προτιμάται από τους εργαζόμενους⁵⁴ ενώ υπάρχει μειωμένη προτίμηση κυρίως από κράτη όπως η Ελλάδα, η Ιταλία και η Ισπανία. Αυτό βέβαια μπορεί να συνδέεται με διάφορους λόγους, όπως οι χαμηλοί μισθοί μερικής απασχόλησης ή οι άνισες ευκαιρίες εξέλιξης της μερικής απασχόλησης σε σχέση με την πλήρη απασχόληση.⁵⁵

Εκτός όμως από τις πολιτικές που ενισχύουν την δυνατότητα των γυναικών να εργαστούν, μέσω διαφόρων κοινωνικών προνομίων και ευέλικτων μορφών απασχόλησης συνδυαστικά με όλα αυτά επιδρούν και άλλοι παράγοντες. Πρώτα από όλα η άνιση αμοιβή των γυναικών στην εργασία σε σχέση με τους άνδρες, οι γυναίκες κατά μέσο όρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση κερδίζουν μόνο το 84% των αποδοχών των ανδρών⁵⁶. Οι μικρότερες αμοιβές στις γυναίκες , προφανώς λειτουργούν πολύ περισσότερο ανασταλτικά στην απασχόληση τους , ειδικότερα για τις γυναίκες με οικογενειακές υποχρεώσεις που δεν τους παρέχονται και προνόμια παιδικής μέριμνας, ή ευέλικτες μορφές απασχόλησης. Σαν παράδειγμα μπορούμε να δούμε την Γερμανία και την Πορτογαλία που δεν παρέχουν ιδιαίτερα προνόμια παιδικής μέριμνας στις γυναίκες ενώ ταυτόχρονα έχουν και διαφορές στην αμοιβή των γυναικών σε σχέση με των ανδρών. Άλλα κράτη που επίσης παρουσιάζουν διαφορές στην αμοιβή των γυναικών και των ανδρών, είναι και η Αυστρία, η Ολλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία, με βάση όμως αυτά που διαπιστώθηκαν προηγουμένως το κάθε κράτος μπορεί και συνδυάζει τελικά παράλληλα και άλλες πολιτικές που διευκολύνουν την εργασία των γυναικών, όπως για παράδειγμα το Ηνωμένο Βασίλειο με εκτεταμένα σχήματα μερικής απασχόλησης.

⁵³ Perrons ,(1999:404)

⁵⁴ OECD Employment outlook, 2001

⁵⁵ Perrons ,(1999:398)

⁵⁶ COM (2004) 114 τελικό, Έκθεση περί της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών,2004, σελ. 22

Άλλος ένας παράγοντας που σχετίζεται και αυτός με όλα τα παραπάνω είναι τα μειωμένα κίνητρα μέσω φορολογίας, για να εργαστούν οι γυναίκες. Πιστεύεται ότι εάν θα υπήρχε πιο ευνοϊκή φορολόγηση στις παντρεμένες γυναίκες, αυτό θα συντελούσε στην αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στη αγορά εργασίας.. Αυτό αφορά κυρίως την ευνοϊκότερη φορολόγηση του δεύτερου εισοδήματος στην οικογένεια, δεδομένου ότι λίγες χώρες, όπως η Ελλάδα, το Λουξεμβούργο, η Σουηδία και η Φιλανδία φορολογούν ισότιμα το δεύτερο εισόδημα στην οικογένεια, με το εισόδημα κάποιου που δεν είναι παντρεμένος, ενώ η Ιρλανδία για παράδειγμα επιβαρύνει με πολύ μεγαλύτερη φορολογία το δεύτερο εισόδημα στην οικογένεια.⁵⁷

Όπως παρατηρείται μετά από την ανάλυση όλων των παραπάνω παραγόντων, οι πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζουν σίγουρα ανάμεσα στα κράτη κάποια κοινά χαρακτηριστικά όπως και βασικές μεταξύ τους διαφορές. Ενδεχομένως οι πολιτικές ορισμένων κρατών να θεωρούνται πιο αποτελεσματικές σε σχέση με άλλες πολιτικές, σίγουρα όμως υπάρχουν και παράγοντες που σχετίζονται με αυτές, όπως η οικονομία, η νομισματική πολιτική, η ανταγωνιστικότητα και διάφορες συγκυρίες, που δεν αναλύθηκαν εδώ.

Αυτό που φαίνεται όμως να έχει ιδιαίτερη σημασία, είναι οι πολιτικές για την συμφιλίωση οικογένειας και της εργασίας, εάν ληφθεί υπόψη ότι οι περισσότερες γυναίκες δεν μπορούν να εργαστούν λόγω οικογενειακών υποχρεώσεων. Ακόμα όμως και αυτές δεν αρκούν και δεν έχουν αποτέλεσμα όπως είδαμε από μόνες τους., χρειάζεται ίσως ένας συνδυασμός πολιτικών για την αύξηση της απασχόλησης των γυναικών. Οι διαφορές και οι ομοιότητες των κρατών μεταξύ τους σε ότι αφορά τα ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας τους, αντανακλούν τελικά και σε ανάλογες διαφορές και ομοιότητες ως προς τις πολιτικές που ακολουθούν, οι σχέσεις αυτές όμως δεν είναι απόλυτες.. Χαρακτηριστικό παράδειγμα σε αυτό αποτελεί η Φιλανδία που όπως προαναφέρθηκε έχει κοινά χαρακτηριστικά και ποσοστά απασχόλησης αρκετά υψηλά όπως και τα υπόλοιπα Σκανδιναβικά κράτη, έχει όμως υψηλότερα ποσοστά ανεργίας γυναικών και χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης. Τέλος σαν ιδιαίτερος παράγοντας αναφέρεται και η σημασία και οι διαφορές των κρατών σε ότι αφορά το πώς αντιλαμβάνονται και θεωρούν κάποιες αξίες, όπως για παράδειγμα τον

⁵⁷ OECD economic studies No 37, 2003

ρόλο και την αξία της γυναίκας στην οικογένεια, που παρουσιάζει τελικά διαφορές ανάμεσα στα κράτη μέλη.

4.3 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προωθούν τα τελευταία χρόνια μέτρα που ενισχύουν την προσπάθεια μεταστροφής των παθητικών πολιτικών απασχόλησης που εφαρμόζονταν παλαιότερα, σε ενεργητικές πλέον πολιτικές, δίνοντας έτσι περισσότερη έμφαση στην προσπάθεια που καταβάλουν για να υποστηρίξουν και να βοηθήσουν τους άνεργους να μείνουν κοντά στην αγορά εργασίας, με απώτερο στόχο την άμεση ένταξή τους σε θέσεις εργασίας.

Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης φαίνεται να παρουσιάζουν πιο άμεσα πλεονεκτήματα για τους άνεργους σε σχέση με τις παθητικές πολιτικές απασχόλησης (τα επιδόματα ανεργίας), για τον λόγο ότι βοηθούν τους άνεργους να έχουν μια επαφή με την αγορά εργασίας, παρέχοντας υποστηρικτικές υπηρεσίες και κατάρτιση, ενώ τέλος βοηθούν στην μείωση της αδήλωτης εργασίας παρέχοντας ταυτόχρονα την δυνατότητα ένταξης των ανέργων σε θέσεις εργασίας, σε προγράμματα εργασιακής εμπειρίας και σε προγράμματα προσωρινής απασχόλησης⁵⁸.

Ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 90, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία, η Σουηδία και η Ολλανδία έχουν σημειώσει σημαντικές αλλαγές και πρόοδο στις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που εφαρμόζουν, στα πλαίσια της προσπάθειας τους για την πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας αλλά και στα πλαίσια της προσπάθειας τους να βοηθήσουν τους νέους να κάνουν μια νέα αρχή⁵⁹. Τα ίδια ακριβώς μέτρα και πολιτικές προωθούν και τα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένου ότι η ανάγκη μεταστροφής των παθητικών πολιτικών απασχόλησης σε ενεργητικές πολιτικές αποτελεί μια από τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την απασχόληση.

⁵⁸ Barr, (1994:61)

⁵⁹ de Koning, κα ,(2004:30)

4.3.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Τα βασικότερα μέτρα που εφαρμόζουν και προωθούν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και των γυναικών, εστιάζονται στην εκπαίδευση και κατάρτιση, στην προώθηση μέτρων για να επιστρέψουν στην εκπαίδευση οι νέοι που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο, στην προώθηση προγραμμάτων προσωρινής και μερικής απασχόλησης καθώς και στην προώθηση προγραμμάτων για να αποκτήσουν οι άνεργοι νέοι εργασιακή εμπειρία και απασχόληση. Όλα αυτά τα προγράμματα εφαρμόζονται στα πλαίσια της προσπάθειας ενίσχυσης των ενεργητικών πολιτικών τους, ενώ παράλληλα τα περισσότερα κράτη δίνουν έμφαση στην εξατομικευμένη υποστήριξη και στην βοήθεια των νέων ανέργων για να βρουν εργασία ή τουλάχιστον να καταρτιστούν εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο, ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Οι νέοι και οι γυναίκες αποτελούν τις δύο κυριότερες προτεραιότητες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαιτέρως αυτών των κρατών που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο πρόβλημα με την ανεργία των νέων και των γυναικών.⁶⁰

Η ενίσχυση τέτοιων μέτρων θεωρείται ότι θα βοηθήσει ιδιαίτερα τους άνεργους και κυρίως τους νέους και τις γυναίκες, γιατί τους δίνει κίνητρα για εργασία και κυρίως προσφέρει βοήθεια σε αυτούς που είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι και όντως αναζητούν εργασία. Ενδεικτικά αναφέρεται το πρόγραμμα New deal για τους νέους, που εφαρμόστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο το 1998, το οποίο έχει σαν βασική αρχή ότι οι νέοι άνεργοι θα πρέπει πριν την συμπλήρωση εξάμηνης ανεργίας είτε να εργαστούν είτε να ενταχθούν σε πρόγραμμα κατάρτισης⁶¹. Το πρόγραμμα αυτό θεωρείται ότι επέφερε θετικά αποτελέσματα στην ανεργία των νέων, και ήταν μια αρχή για την προώθηση της φιλοσοφίας «δεν γίνεται κάποιος να επιδοτείται ως άνεργος εφόσον μπορεί να εργαστεί» Αυτό που αξίζει να σημειωθεί εδώ, είναι ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρείται ως ένα από τα λίγα κράτη που έχουν συνεισφέρει θετικά στην απασχόληση των ανέργων, μέσα από την προσπάθεια που κάνει να προσφέρει βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας.»⁶².

⁶⁰ Εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση της Ελλάδας, της Ισπανίας και της Ιταλίας, 2003

⁶¹ Εθνικό σχέδιο δράσης για την απασχόληση του Ηνωμένου Βασιλείου, 1998

⁶² de Koning, κα, (2004:17)

Τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης αποτελούν το βασικότερο μέτρο για την ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και των γυναικών, με απώτερο στόχο την βελτίωση των προσόντων τους και την εξοικείωση τους με τα νέα δεδομένα της αγοράς εργασίας. Τα προγράμματα κατάρτισης που υλοποιούνται παρουσιάζουν διαφορές ανάμεσα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως προς την διάρκεια εκπαίδευσης και ως προς τα αντικείμενα εκπαίδευσης. Η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων αυτών, καθώς και η επίδραση που έχουν στην απασχόληση δεν είναι απόλυτα θετική για τα περισσότερα κράτη, ενώ πολλές φορές εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από την διάρκεια των προγραμμάτων, αλλά κυρίως από το αντικείμενο κατάρτισης⁶³.

Παρόμοια αποτελέσματα ισχύουν και για τα προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, όπως επίσης και για την τοποθέτηση νέων ανέργων σε θέσεις εργασίας προσωρινής απασχόλησης. Ιδιαίτερα όσον αφορά τις θέσεις εργασίας προσωρινής απασχόλησης, παρουσιάζονται για λίγες χώρες θετικά αποτελέσματα στην απασχόληση, ενώ οι πιθανότητες μετάβασης σε θέσεις μόνιμης απασχόλησης είναι επίσης περιορισμένες⁶⁴.

Τα περισσότερα προγράμματα που προωθούνται από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να ενισχύσουν την ζήτηση της αγοράς εργασίας, βασίζονται σε προγράμματα επιδότησης για την δημιουργία θέσεων εργασίας, με επιδοτήσεις σε εργοδότες για να προσλάβουν άνεργους κατά προτεραιότητα νέους και γυναίκες και παρόμοια προγράμματα για αυτούς που δεν διαθέτουν εργασιακή εμπειρία. Τα προγράμματα εργασιακής εμπειρίας για τους νέους, παρουσιάζουν σε ορισμένες περιπτώσεις θετικά αποτελέσματα, κυρίως σε χώρες της νότιας Ευρώπης, που η έλλειψη εργασιακής εμπειρίας αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την είσοδο των νέων στην αγορά εργασίας⁶⁵.

Τα παραπάνω προγράμματα αποτελούν τα βασικότερα προγράμματα που υλοποιούνται για την προώθηση της απασχόλησης και την μείωση της ανεργίας των νέων, και κυρίως των νέων γυναικών, που όπως είδαμε προηγουμένως αντιμετωπίζουν σε πολλές χώρες μεγαλύτερο πρόβλημα με την ανεργία σε σχέση με τους νέους άνδρες. Όπως διαπιστώθηκε τα προγράμματα αυτά δεν δίνουν μέχρι στιγμής ξεκάθαρα στοιχεία ως προς την αποτελεσματικότητά τους, αποτελούν

⁶³ Whitland ,(2002:60)

⁶⁴ Whitland,(2002:85)

⁶⁵Walther κα, (2002:21)

σίγουρα όμως μια προσπάθεια που στοχεύει να φέρει τους άνεργους πιο κοντά στην αγορά εργασίας, με απώτερη ελπίδα και στόχο την ένταξη τους σε θέσεις εργασίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το πρόβλημα της ανεργίας, όπως διαπιστώθηκε μετά από όσα αναφέρθηκαν, εξακολουθεί να αποτελεί ένα πρόβλημα που απασχολεί έντονα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο μέσος όρος των δεικτών της ανεργίας των κρατών μελών, εξακολουθεί να διαμορφώνεται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, παρουσιάζοντας την περίοδο 1993-2004 που εξετάστηκε μικρή μείωση, ενώ παράλληλα διαπιστώνεται αύξηση των ποσοστών της ανεργίας που καταγράφουν τα κράτη μέλη από το 2001 και έπειτα, σε όλους τους δείκτες μέτρησης της ανεργίας που εξετάστηκαν. Ο μέσος όρος της ανεργίας όπως διαπιστώθηκε διατηρείται σε υψηλά επίπεδα, τόσο εξαιτίας των ιδιαίτερα υψηλών ποσοστών ανεργίας που καταγράφουν αρκετά κράτη μέλη, όσο και εξαιτίας των ποσοστών ανεργίας που καταγράφονται από ορισμένα κράτη μέλη σε επίπεδο 7% και 8%, ποσοστά ιδιαίτερα υψηλά για την οικονομία των κρατών. Σε ότι αφορά την διαμόρφωση του μέσου όρου της ανεργίας των κρατών μελών δεν πρέπει να παραβλέπεται βέβαια και ο μικρός αριθμός των κρατών με πολύ χαμηλά ποσοστά ανεργίας, καθώς επίσης και οι πολύ μεγάλες αποκλίσεις που σημειώνουν τα κράτη μέλη στα ποσοστά ανεργίας που καταγράφουν, διότι τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι το πρόβλημα της ανεργίας παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο μέσος όρος της ανεργίας των 15 κρατών μελών, καταγράφεται σταθερά χαμηλότερος σε όλους τους δείκτες της ανεργίας που εξετάστηκαν από τον μέσο όρο της ανεργίας των 25 πλέον κρατών μελών μετά την τελευταία διεύρυνση. Η εξέλιξη αυτή όπως διαπιστώθηκε όμως, δεν οφείλεται μόνο στα ποσοστά ανεργίας των 10 νέων κρατών μελών, καθώς αρκετά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 κρατών εξακολουθούν να καταγράφουν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ανεργίας, ενώ παράλληλα τα περισσότερα από τα δέκα νέα κράτη καταγράφουν αρκετά χαμηλά ποσοστά ανεργίας. Η κατάσταση της ανεργίας προβάλλει ίσως ακόμα πιο ανησυχητική για εκείνα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 κρατών που εξακολουθούν να καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, δεδομένου ότι τα κράτη αυτά εδώ και αρκετά χρόνια έχουν εντείνει τις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση της ανεργίας, τόσο μέσω εθνικών πολιτικών απασχόλησης όσο και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρόλα αυτά αρκετά κράτη έχουν σημειώσει τα τελευταία χρόνια σημαντική πρόοδο με μείωση των ποσοστών της ανεργίας τους (Ισπανία, Ιταλία, Ιρλανδία, Σουηδία,

Ηνωμένο Βασίλειο, Φιλανδία), ενώ κράτη όπως η Ελλάδα και η Γερμανία παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια αύξηση των ποσοστών της ανεργίας τους.

Μετά από την ανάλυση των συνολικών ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών, αλλά και την ανάλυση των επιμέρους δεικτών της ανεργίας σε ειδικές ομάδες του πληθυσμού, προκύπτει ότι η ανάλυση των συνολικών ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών, δεν διαμορφώνει πλήρης εικόνα για το μέγεθος του προβλήματος της ανεργίας του κάθε κράτους. Η ανεργία πλήττει περισσότερο ορισμένες ομάδες του πληθυσμού, όπως τις γυναίκες και τους νέους, ενώ εξαιρετικά υψηλά παραμένουν και τα ποσοστά ανεργίας των ανέργων που παραμένουν χωρίς εργασία για διάστημα μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών.

Διαπιστώνεται ότι τα κράτη που καταγράφουν πολύ χαμηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας, καταγράφουν επίσης χαμηλά ποσοστά ανεργίας σε όλες τις ομάδες του πληθυσμού. Προκύπτουν όμως και κράτη που καταγράφουν χαμηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο πρόβλημα με την ανεργία των νέων ή των γυναικών. Ακόμα όμως και τα κράτη που καταγράφουν υψηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας, όταν η ανεργία αναλύεται σε ειδικές ομάδες του πληθυσμού, όπως οι νέοι και οι γυναίκες καταγράφουν στις ομάδες αυτές ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ανεργίας και σημαντικές αποκλίσεις από τα αντίστοιχα ποσοστά ανεργίας των ανδρών και των ανέργων ηλικίας άνω των 25 ετών. Η διαπίστωση αυτή ισχύει βέβαια για τα περισσότερα κράτη μέλη, καθώς μετά από την ανάλυση των ποσοστών ανεργίας των κρατών μελών όχι μόνο στο σύνολο αλλά και κατά φύλο και κατά ηλικία προκύπτει ότι τα ποσοστά ανεργίας των νέων και των γυναικών καταγράφονται ιδιαίτερα υψηλά.

Το πρόβλημα της απασχόλησης και της ανεργίας απασχολεί τα τελευταία χρόνια έντονα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τους στόχους της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, σε ότι αφορά την αύξηση της απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων, που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία, όπως οι γυναίκες και τα άτομα ηλικίας 55-64 ετών. Τα ποσοστά απασχόλησης που καταγράφουν τα κράτη μέλη τα τελευταία χρόνια, απέχουν αρκετά από τους φιλόδοξους στόχους της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, ενώ ιδιαίτερα χαμηλά παραμένουν τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών και των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών. Ειδικότερα σε ότι αφορά τα ποσοστά απασχόλησης των ατόμων ηλικίας 55-64ετών, συμπεραίνεται σε αρκετές περιπτώσεις κρατών ότι προκύπτουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα ποσοστά απασχόλησης που καταγράφουν,

δεδομένου ότι κράτη με υψηλά συνολικά ποσοστά απασχόλησης καταγράφουν χαμηλά ποσοστά απασχόλησης στα άτομα ηλικίας 55-64 ετών, γεγονός που αποδεικνύει την δυσκολία επανένταξης των ατόμων αυτών στην αγορά εργασίας.

Σημαντικές διαφοροποιήσεις χαρακτηρίζουν όμως τα κράτη μέλη και στην εξέλιξη της ανεργίας και της απασχόλησης την περίοδο 1993-2004. Παρατηρείται επομένως ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις κρατών παρουσιάζεται απόλυτη συνάφεια των ποσοστών απασχόλησης και ανεργίας που καταγράφουν, καθώς κράτη που καταγράφουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας καταγράφουν αντίστοιχα και υψηλά ποσοστά απασχόλησης. Αντίστροφα παρουσιάζεται απόλυτη συνάφεια απασχόλησης και ανεργίας σε ορισμένες περιπτώσεις κρατών, που καταγράφουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, ενώ καταγράφουν αντίστοιχα και χαμηλά ποσοστά απασχόλησης. Η παραπάνω συνάφεια ανάμεσα στα ποσοστά ανεργίας και στα ποσοστά απασχόλησης δεν ισχύει απόλυτα για όλα τα κράτη μέλη, γεγονός που ισχύει και για την εξέλιξη της απασχόλησης και της ανεργίας, καθώς δεν παρατηρείται σε όλες τις περιπτώσεις κρατών η αύξηση της απασχόλησης να συμβαδίζει και με μείωση της ανεργίας και το αντίστροφο. Οι παραπάνω διαπιστώσεις αποδεικνύουν ότι στην συνάφεια και την εξέλιξη της απασχόλησης και της ανεργίας, παρεμβαίνουν διάφοροι παράγοντες, όπως δημογραφικοί, οι πολιτικές απασχόλησης των κρατών, η συμμετοχή του εργατικού δυναμικού, οι ρυθμοί ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης, το πρόβλημα της ανεργίας και της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού σε ορισμένες ομάδες του πληθυσμού, η οικονομική κατάσταση του κάθε κράτους καθώς επίσης και το εργασιακό καθεστώς του κάθε κράτους. Όλα τα παραπάνω συνιστούν σίγουρα παράγοντες που διαμορφώνονται και εξελίσσονται διαφορετικά σε κάθε κράτος μέλος, ενώ ως σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξη της ανεργίας και της απασχόλησης στα κράτη μέλη αποτελούν και τα είδη της ανεργίας που παρουσιάζονται στα κράτη μέλη.

Ανάλογες διαπιστώσεις προκύπτουν μετά από την ανάλυση των ποσοστών ανεργίας, των ποσοστών απασχόλησης και των ποσοστών της μερικής απασχόλησης που καταγράφουν τα κράτη μέλη την περίοδο 1993-2004. Η μερική απασχόληση σαν μέτρο πολιτικής για την αντιμετώπιση της ανεργίας, αλλά και για την διευκόλυνση ορισμένων ομάδων του πληθυσμού για εργασία, όπως οι γυναίκες, δεν προωθείται στο ίδιο βαθμό από όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ορισμένα από τα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά απασχόλησης και χαμηλά ποσοστά ανεργίας, καταγράφουν αντίστοιχα και υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης. Αυτό δεν ισχύει

όμως για όλα τα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά απασχόλησης και χαμηλά ποσοστά ανεργίας, ενώ όπως θα ήταν ίσως αναμενόμενο το σχήμα της μερικής απασχόλησης προωθείται πολύ περισσότερο στις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες. Αυτό που συμπεραίνεται και προκαλεί εντύπωση από την ανάλυση που προηγήθηκε, είναι ότι κανένα από τα κράτη με υψηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών, δεν καταγράφει και υψηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης, αντιθέτως τα κράτη αυτά καταγράφουν ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά μερικής απασχόλησης. Το συμπέρασμα αυτό προκαλεί ιδιαίτερη εντύπωση δεδομένου ότι το σχήμα της μερικής απασχόλησης, σαν μέτρο πολιτικής για την αντιμετώπιση της ανεργίας και την αύξηση της απασχόλησης, θα βοηθούσε αρκετά τα κράτη αυτά που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με την ανεργία και την απασχόληση των γυναικών. Αντιθέτως αυτό που παρατηρείται, είναι ότι αρκετά από τα κράτη που καταγράφουν υψηλά ποσοστά απασχόλησης και χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών, χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό το καθεστώς της μερικής απασχόλησης στις γυναίκες, κάτι που προφανώς αντικατοπτρίζεται και στα ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας που καταγράφουν τα κράτη αυτά.

Εξετάζοντας τα ποσοστά της συνολικής ανεργίας και της συνολικής απασχόλησης, με βάση την κατάταξη των κρατών μελών σύμφωνα με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκύπτει ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαμορφώνονται κάποιες ομάδες κρατών, που χαρακτηρίζονται από κοινά χαρακτηριστικά σε ότι αφορά την διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης που καταγράφουν. Αυτές οι ομάδες κρατών παρουσιάζουν όμως διαφοροποιήσεις όταν εξετάζεται η ανεργία και η απασχόληση σε επιμέρους ομάδες του πληθυσμού, όπως στις γυναίκες, στους νέους και στους μακροχρόνια άνεργους. Οι διαφοροποιήσεις αυτές προκύπτουν, διότι όπως διαπιστώθηκε η ανεργία πλήττει ιδιαίτερα αυτές τις ομάδες του πληθυσμού, ενώ επίσης αρκετά κράτη που καταγράφουν χαμηλά συνολικά ποσοστά ανεργίας, αντιμετωπίζουν τελικά και αυτά πρόβλημα με την ανεργία των ομάδων αυτών.

Υπάρχουν όμως και ορισμένα κράτη, που σταθερά ανεξάρτητα από τις μεταβλητές που εξετάζεται η ανεργία και η απασχόληση, παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά σε ότι αφορά την διαμόρφωση των ποσοστών της ανεργίας και της απασχόλησης που καταγράφουν. Στα κράτη αυτά ανήκουν σαν ομάδα κρατών, από τη μια τρία από τα κράτη με τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας(Ελλάδα, Πολωνία, Σλοβακία) και από την άλλη οκτώ από τα κράτη με τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας(Αυστρία, Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ολλανδία, Πορτογαλία,

Σουηδία, και Σλοβενία), ενώ σαν τρίτη ξεχωριστή ομάδα προκύπτει το Λουξεμβούργο, η Μάλτα και η Ουγγαρία.

Επομένως αυτό το οποίο συμπεραίνεται είναι ότι το πρόβλημα της ανεργίας διαμορφώνεται με σημαντικές διαφοροποιήσεις, αλλά και κοινά χαρακτηριστικά στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πλήρης εικόνα της ανεργίας των κρατών μελών, διαμορφώνεται κυρίως μέσα από την ανάλυση των ποσοστών ανεργίας σε επιμέρους ομάδες ατόμων, διότι για παράδειγμα τα ποσοστά της ανεργίας των γυναικών και των νέων, είναι αυτά που τελικά στα περισσότερα κράτη διαμορφώνουν και το μέγεθος του προβλήματος της ανεργίας. Τα κράτη μέλη παρουσιάζουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά μεταξύ τους, ακολουθούν κάποιες κοινές τάσεις ως προς την ανεργία. Αντίστοιχα κοινές τάσεις όμως και κοινά χαρακτηριστικά χαρακτηρίζουν τα κράτη μέλη και ως προς την διαμόρφωση των πολιτικών τους για την απασχόληση.

Η ύπαρξη και εξέλιξη ορισμένων παραγόντων που δυσχεραίνουν την ένταξη των νέων και των γυναικών στην αγορά εργασίας, παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά σε ορισμένα κράτη, τα οποία κοινά χαρακτηριστικά αποτυπώνονται και στις πολιτικές τους και στα ποσοστά ανεργίας τους. Η προώθηση για παράδειγμα της μερικής απασχόλησης στα κράτη μέλη ως μέτρο για την προώθηση ευέλικτων μορφών εργασίας που εξυπηρετεί άτομα με αυξημένες υποχρεώσεις, αποτελεί κοινό χαρακτηριστικό σε αρκετά από τα κράτη που καταγράφουν χαμηλά ποσοστά ανεργίας γυναικών. Κοινό χαρακτηριστικό των κρατών με χαμηλά ποσοστά ανεργίας αποτελούν και οι κοινές πολιτικές κοινωνικής προστασίας για τους άνεργους, οι οποίες πολιτικές παρουσιάζουν επίσης αξιοσημείωτες διαφορές και ομοιότητες στα κράτη μέλη.

Ακόμα όμως και τα συστήματα εκπαίδευσης αλλά και η σημασία που αποδίδεται σε κάθε κράτος για τους νέους ως αξία, αλλά και τα προσωπικά χαρακτηριστικά των νέων και οι ευκαιρίες απασχόλησης που τους δίνονται διαφέρουν και ταυτόχρονα παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά ανάμεσα στα κράτη μέλη. Το ίδιο ακριβώς ισχύει και για τις γυναίκες, ενώ ακόμα κι η εξέλιξη ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης σε ορισμένα κράτη μέλη είναι περισσότερο ανεπτυγμένη και σε κάποια άλλα όχι. Όλοι αυτοί οι παράγοντες είναι που εξηγούν τελικά και σχετίζονται και με τις ιδιαιτερότητες των κρατών μελών ως προς τα ποσοστά ανεργίας τους. Παρατηρείται επομένως ότι οι παράγοντες που δυσκολεύουν την ένταξη των νέων και των γυναικών στην αγορά εργασίας και οι αντίστοιχες πολιτικές για την καταπολέμησή τους, παρουσιάζουν διαφορές ανάμεσα στα κράτη μέλη.

Παρουσιάζουν όμως και ομοιότητες όπως ομοιότητες αλλά και διαφορές που σχετίζονται τελικά και με αυτούς τους παράγοντες παρουσιάζουν και τα κράτη μέλη στα ποσοστά ανεργίας τους. Τα κοινά στοιχεία των κρατών μελών ως προς τα ποσοστά ανεργίας τους, σχετίζονται τελικά και με ανάλογους παράγοντες δυσκολίας ένταξης στην αγορά εργασίας, αλλά και ανάλογες πολιτικές απασχόλησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Ελληνική:

Δεδουσόπουλος Απόστολος (2000), *Η κρίση στην αγορά εργασίας: ρύθμιση εξελίξεις-απορύθμιση*, (Αθήνα: Τυπωθήτω – Δάρδανος)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: *Κοινοτικές πολιτικές για την απασχόληση*, COM/2000/0078/τελικό

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: *Ανακοίνωση προς το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Συνεργασία για την στρατηγική της Λισσαβόνας*, COM(2005)24 τελικό

Ιωακειμόγλου Ηλίας(1998),*Ανεργία: μύθοι και πραγματικότητα*, (Αθήνα: Εναλλακτικές εκδόσεις)

Ιωακειμόγλου Ηλίας(1998),*Η ΟΝΕ οι μισθοί και η απασχόληση*, Ινστιτούτο εργασίας ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ: (Αθήνα:ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ)

Ιωακειμόγλου Ηλίας - Ρωμανίας Γιώργος (2000),*ΟΝΕ και απασχόληση* (Αθήνα: ΣΤΑΜΕ:)

Καμινιώτη Ολυμπία (2003), *Δείκτες παρακολούθησης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής απασχόλησης : Απασχόληση και ανεργία*, www.raep.org.gr

Κοντοπούλου –Πέππα, *Προσαρμογή ευρωπαϊκών μοντέλων προετοιμασίας και ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας*

Μούσης.Ν (2003), *Ευρωπαϊκή Ένωση δίκαιο οικονομία πολιτική*, (Αθήνα: Παπαζήση)

Νεγρεπόντη- Δελιβάνη Μαρία (1995), *Ανεργία ένα ψευδοπρόβλημα;*(Θεσσαλονίκη: Σακούλα)

Neil Nugent (2004): *Πολιτική και διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση*,
(Αθήνα:Σαββάλας)

Rocard Michael (1998), *Τι να κάνουμε για την αντιμετώπιση της ανεργίας*, (Αθήνα:
Νέα Σύνορα – Λιβάνη)

*Το αδρανές γυναικείο δυναμικό της Κύπρου στο κατώφλι του 2000 Προοπτικές και
δυνατότητες αξιοποίησης του: Διεύθυνση έρευνας και προγραμματισμού αρχή
ανάπτυξης ανθρωπίνου δυναμικού Κύπρου*, www.hrdauth.org.cy

Ωρολογιά Άννα(2004), *Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης : μέτρα και δράσεις στα
κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εφαρμογές τους στην Ελλάδα*,
www.paep.org.gr

Ξενόγλωσση:

Andreu Lopez-Blasco Juan J. Viscarret, German Gil Rodriguez: *Youth transition in
Spain; national report for the project youth policies and participation for Spain*,
www.iris-ergis.de

Ardy Brian (2003), *Germany and the UK and the European Employment Strategy:
Polar extremes and polar outcomes*, in the European Union Studies Association
(EUSA), www.aei.pitt.edu

Blanchard Olivier (1995), *Spanish Unemployment is there a solution?* (London:
Center of economic policy research:)

Barr Nicholas (1994), *Labor markets policy in central and Eastern Europe*, (Oxford:
University Press)

BertolaGiuseppe (2000),*Europe's unemployment problems*,www.personalweb.unito.it

Caroelo Floro Ernesto, Francesco Pastore: *How fine targeted is ALMP to the youth
long term unemployed in Italy?* , www.eiel.it

Clarke Linda, Elsebet Frydental Pedersen, Elisabeth Michielsens and Barbara Susman (2005), "*The European Construction Social Partners: Gender Equality in Theory and Practice*", *European Journal of Industrial Relations*, Vol.11 (2):151-177

Cousins. R Christine, Ning Tang (2004), "*Working time and work and family conflict in the Netherlands, Sweden and the UK*", *Work Employment and Society*, Vol.18 (3):531-549

Crespo, Eduardo and Serrano Pascual , A (2004), *The EU's concept of activation for young people towards a new social contract*, www.aei.pitt.edu

Ellingsaeter Anne Lise (2000), "*Scandinavian Transformations: Labour markets, Politics and Gender Divisions*", *Economic and Industrial Democracy*, Vol.21: 335-359

Employment and Enlargement: Employment and Social Affairs: Employment Analysis, www.europa.eu.int

Green .E Anne., David Owen and Rob Wilson (2001), "*Regional differences in labour market participation of young people in the European Union*", *European Urban and Regional Studies* Vol.8 (4): 297-318

European Employment Strategy: Employment and Social Affairs, www.europa.eu.int

European Commission: Employment in Europe1999: *recent trends and prospects: Employment and social affairs*, Employment and European social fund

European Commission: Employment in Europe2000: *recent trends and prospects: Employment and social affairs*, Employment and European social fund.

European Commission: Employment in Europe 2001: *recent trends and prospects: Employment and social affairs*, Employment and European social fund.

European Commission: Employment in Europe 2002: *recent trends and prospects: Employment and social affairs*, Employment and European social fund.

European Commission: Employment in Europe 2003: *recent trends and prospects: Employment and social affairs*, Employment and European social fund.

European Commission: Employment in Europe 2004: *recent trends and prospects: Employment and social affairs*, Employment and European social fund.

European Commission (2004): *Report of the high level group on the future of social policy in an enlarged European Union*, Employment and social affairs

European Commission, European Employment Observatory, Review Spring 2003, Employment and Social Affairs, www.eu-employment-observatory.net

European Commission, European Employment Observatory, Review Spring 2004, Employment and Social Affairs, www.eu-employment-observatory.net

European Commission: European Employment Observatory, Review Autumn 2004, Employment and Social Affairs, www.eu-employment-observatory.net

Gallie, D, Paugam, S (2000), *Welfare and the experience of unemployment in Europe*, (Oxford: University Press)

Hammer Torild (2003), *Youth unemployment and social exclusion in Europe*, (The Policy Press)

Hardy Stephen, Nick Adnett (2002), “*The parental leave directive: Towards a family friendly Social Europe*”, *European Journal of Industrial Relations*, Vol.8(2): 157-172.

Kieselbach Thomas (2000), *Long- term unemployment among young people in Europe, A qualitative comparative study for psychology of work, unemployment and health* (IPG)

Koning, J., R. Layard, S.Nickell and N. Westergaarg-Nielsen (2004), *Policies for full employment*, www.dwp.gov.uk

Lynch- Fannon, Irene (2005), *The European Social Model of Corporate Governance: Prospects for Success in an Enlarged Europe*, in the European Union Studies Association (EUSA), www.aei.pitt.edu

Michaud Marie- Laure (2004), *Welfare and the labour market in the EU*, European Network of Economic Policy Research Institutes, occasional papers No.7, www.enepri.org

Mortensen Jorgen, C. Katharina Spiess, Torsten Schneider, Joan Costa-Font, Consepicio Patxot (2004), *Health care and female employment a potential conflict?*, European Network Of Economic Policy Research Institutes, occasional papers No.6, www.enepri.org

National employment action plan of Belgium (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Federal Republic of Germany (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of France (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Italy (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Portugal (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Denmark (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of United Kingdom (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Ireland (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Luxemburg (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Sweden (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Greece (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Austria (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Spain (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of the Netherlands (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

National employment action plan of Finland (2003), European employment observatory, www.eu-employment-observatory.net

Nedergaard, Peter (2005), *Transnational Learning process: European and Nordic experiences in the Employment field*, in the European Union Studies Association (EUSA), www.aei.pitt.edu

Nickell Stephen (2002), *A picture of European Unemployment: success and failures*

Nigel Boyle (2003), *Employment Programmes in Ireland 1987-1999: national, sub-national and supranational governance in a globalized political economy*, in the European Union Studies Association (EUSA), www.aei.pitt.edu

OECD employment outlook 2000, www.oecd.org

OECD employment outlook 2001, www.oecd.org

OECD employment outlook 2002, www.oecd.org

OECD employment outlook 2003, www.oecd.org

OECD Economic studies No 37, 2003/2, www.oecd.org

Perrons Dianne (1999), “*Flexible working patterns and equal opportunities in the European Union: Conflict or comparability?*”, *The European Journal of Women’s Studies*, Vol.6 (4):391-418

Remery Chantal, Anneke van Doorne-Huiskes , Joop Schippers (2002), “*Labour market flexibility in the Netherlands: looking for winners and losers*”, *Work Employment and Society*, Vol.16(3): 477-495

Report of the employment taskforce chaired by Wim Kok (2003),*Jobs, Jobs, Jobs creating more employment in Europe.*

Russell Helen and Philip J. O’ Connell (2001), “*Getting a job in Europe: The transition from unemployment to work among young people in nine European Countries*”, *Work Employment and Society*, Vol.15 (1):1-24

Sarfati Hedva (2003), “*Welfare and Labour Markets Reforms: A new frame of social dialogue and collective bargaining?*”, *European Journal of Industrial Relations*, Vol.9(3):265-282

Spiess C, Katharina, Ulrike Schneider (2002): *Midlife care giving and employment, An analyses of adjustment in work hours and informal care for female employees in Europe*, European Network Of Economic Policy Research Institutes, occasional papers No.9, www.enepri.org

Symes Valerie (1995), *Unemployment in Europe: problems and policies*, (London: Rutledge)

Vogel, J (1997): *Living conditions and inequality in the European Union*, Eurostat working papers, Population and social conditions.

Walther Andreas, Gry Moerch Hejl, Torben Bachmann Jensen (2002), *Youth transitions, youth policy and participation: State of the art report*, www.iris-ergis.de

Whitland Michael, Genevieve Knight (2002), *A review of European and US literature on the macroeconomic effects of labour market programmes for young people*, www.psi.org.uk